

**ÓZDI ERKEL FERENC
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

**PEDAGÓGIAI PROGRAM
HELYI TANTERV**

2024

Tartalomjegyzék

1. A helyi tanterv elkészítésének alapelvei, törvényi szabályozása	3. oldal
2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	3. oldal
3. A táncművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	4. oldal
4. A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	5. oldal
5. A színművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	6. oldal
6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	6. oldal
7. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	6. oldal
8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban, vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	7. oldal
9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli, szóbeli és gyakorlati feladatok meghatározásának elvei és korlátai	12. oldal
10. A csoportbontás és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	12. oldal
11. Esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód	13. oldal
12. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	13. oldal
13. Zeneművészeti ág	14. oldal
14. Táncművészeti ág	78. oldal
15. Képző- és iparművészeti ág	93. oldal
16. Színművészeti ág	137. oldal
17. LEP, Határtalanul, NEP	161. oldal
18. A Pedagógiai Programmal kapcsolatos záró rendelkezések	161. oldal
19. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala	162. oldal
Záradék	163. oldal
1.sz. melléklet: Az Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolában használatos záradékok	164. oldal

1. A helyi tanterv elkészítésének alapelvei, törvényi szabályozása

- A közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 10. § (3) bekezdése kimondja, hogy a gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészségeket alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.
- A közoktatásról szóló törvény 8/B. § (5) bekezdésében foglaltak alapján az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó nevelő és oktató munka, illetve a helyi tanterv a művelődési és közoktatási miniszter által - művészeti áganként - kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül.
Az alapfokú művészetoktatás követelménye a művészeti-kulturális műveltség azon továbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmény és a tantervi program szakít a központi tantervi szabályozás formájával, ehelyett alap a helyi tantervek, a tantárgyi programok kidolgozásához.
- A követelmény a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.
- Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez - átlagos feltételek mellett - a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.
- A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok és a helyi tantervek kidolgozását, ezeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeként kezeli.

2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- A zenei műveltség megalapozása, fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

- A zenei olvasás és írás alapfokú készségeinek megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása. A zenei műszavak és a jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és forma összefüggéseinek megismertetése. A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés, rendszeres zenehallgatásra nevelés.
- A növendékek zenei ízlésének formálása, ösztönzés a zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására, a társzművészet iránti nyitottság kialakítása.
- A korábbiakban gyűjtött vagy még élő népzenei anyag segítségével a növendékek megismertetése a különböző népzenei műfajok, dialektusok, stílusok sajátosságaival, a népzene kutatás történetével, a népzene nagy előadó egyéniségeivel.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás, a zenei pályát választók felkészítése a továbbtanulásra.
- Aktív társas muzsikálásra nevelés.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

3. A táncművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

Fejlessze:

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját, technikai adottságait, mozgásemlékezetét,
- tér- és formaérzékét, hallását, ritmusérzékét, koordinációs képességét, a testi-lelki állóképességét,
- előadási képességét, magabiztos fellépését,
- kapcsolatteremtő képességét.

Neveljen:

- egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat,
- a rendszeres munkára és a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformára,
- a táncművészetet értő közönséget, táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel:

- a szakirányú továbbtanulásra, az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Ismertesse meg a tanulóval:

- mozgásszerveinek funkcióját,
- a különböző mozgásformák összekötését,
- a tanszakának megfelelő lépésanyagot, a mozgásanyag variációs lehetőségeit,
- a táncsal kapcsolatos fogalmi készletének aktív szókincsének bővítését
- a társasági táncélet alkalmait, a táncstílusok sokféleségét,
- a különböző tánc technikák mozgásformáit,
- a tánc történetét.

4. A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére,
- ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit,
- ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait,
- ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.
- készítse fel a tanulót:
 - a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
 - a vizuális információk, közlemények megértésére,
 - a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
 - a tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
 - a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
 - az élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
 - a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
 - a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
 - tervezésre, konstruálásra,
 - eszközhasználatra, anyagalakításra,
 - tárgykészítésre, környezetformálásra,
 - a kézműves tevékenység gyakorlására,
 - tegye lehetővé a néphagyományok, a népi kultúra élményszerű megismerését,
 - alakítsa ki a tanulóban az esztétikum iránti igényt és az alkotó magatartást.

5. A színművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei feladatai

A színművészet oktatásával tegye lehetővé:

- a minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt,
- a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését,
- a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széles körű alkalmazását,
- az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését,
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerését,
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését,
- az önkifejezést,
- az önértékelést.

Készítse fel a tanulót:

- drámai szövegek értő olvasására,
- különböző színészi technikák tudatos alkalmazására
- színházi improvizációra,
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel,
- különféle szerepek megformálására.

6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A szülőket csak a szükséges mértékig lehet anyagilag terhelni. Tanszakainkon olyan kottákat (tankönyveket) alkalmazunk és javasolunk beszerzésre a főtárgyak oktatásánál, amely bármelyik növendékünk számára hozzáférhető. A pedagógust munkakörével kapcsolatban megilleti az a jog, hogy az alkalmazott kottákat, taneszközöket megválassza.

Szakmai szempontjaink a tankönyv, taneszköz kiválasztásához:

- Feleljen meg az alapfokú művészetoktatás célrendszerének, az iskola oktatási céljainak.
- Segítse a tanulást, motiváljon.
- Megfeleljen a tanuló szakmai fejlettségének.
- A felmenő rendszerben készülő kiadványokat előnyben részesítjük.

A felhasználható irodalom évfolyamonkénti lebontásban szerepel helyi tantervünkben.

7. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánk pedagógiai programja művészeti áganként tartalmazza a kötelező, *kötelezően választható* és *szabadon választható* tantárgyakat.

A tanuló, ill. kiskorú tanuló esetében a szülő joga, hogy az iskolánk pedagógiai szakmai programjában meghatározottak alapján válasszon a választható tantárgyak közül. Tanszakainkon egy-egy szakos tanár látja el az adott tantárgy oktatásának feladatait, így a tanszak választásával beiratkozáskor egyben pedagógust is választ a tanuló.

8. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanár egész évben, óráról órára figyelemmel kíséri a növendékek fejlődését, szóban folyamatosan értékeli. Alkalmanként érdemjeggyel osztályozza a tanulók előrehaladását. A haladás mértékét minden órán, az érdemjeggyel történő értékelést legalább havonta rögzíti a KRÉTA rendszerben. A rögzített érdemjegyek egyforma, 100%-os súllyal számítanak.

Zeneművészeti ágon a számonkérés formái:

hangszeres egyéni tárgyak esetén lehet:

- beszámoló
- hangverseny
- vizsga (év végi)
- nyilvános vagy zártkörű vizsga

csoportos tárgyak esetén:

- „A” tagozaton év végén összefoglaló óra
- „B” tagozaton év végén bizottság előtti vizsga
- szolfézs kötelező tárgyból félévkor és év végén írásbeli beszámoló

Táncművészeti ágon a számonkérés formái:

gyakorlati tárgyak esetén lehet:

- vizsga (félévi, év végi)
- nyilvános vagy zártkörű vizsga
- lehetőség szerint az év végi vizsga nyilvános, színpadi körülmények között létrejövő előadás

elméleti tárgyak esetén

- a memoriter szöveg, vagy dallamanyag folyamatos kikérdezése
- az egyes tárgykörök lezárásakor összefoglaló óra

Képző- és iparművészeti ágon a számonkérés formái:

gyakorlati tárgyak esetén:

- kiállításon való részvétel
- 1 db vizsgamunka bemutatása

elméleti tárgyak esetén:

- a memoriter szöveg folyamatos kikérdezése az egyes tárgykörök lezárásakor
- gyakorlati tárgyak esetén összefoglaló óra

Színművészeti ágon a számonkérés formái

gyakorlati tárgyak esetén:

- bemutató (félévi, nyilvános)
- vizsga (év végi)
- lehetőség szerint az év végi vizsga nyilvános színpadi körülmények között létrejövő előadás

elméleti tárgyak esetén:

- a memoriter szöveg folyamatos kikérdezése
- az egyes tárgykörök lezárásakor, összefoglaló óra

8.1 A tanuló magatartása, szorgalma, teljesítménye értékelésének és minősítésének formája

A magatartás jelölése: Az alapfokú művészeti iskolákban a magatartást nem kell értékelni. Az alapfokú művészetoktatásban használatos valamennyi tanügyi nyomtatványon a magatartás értékelése nem szerepel, ennek megfelelően a KRÉTA e-naplóban sem rögzítünk magatartás jegyet.

A félévi és tanév végi osztályzás:

A tanuló munkáját félévkor és év végén osztályozni kell. A félévi és év végi osztályzatnak tükröznie kell a tanuló egész időszak alatt végzett munkáját, valamint a beszámolókon nyújtott teljesítményét. Az érdemjegyet a tanár állapítja meg, év végén a bizottság véleményének meghallgatásával, a tantervi követelmények, valamint a tanulók gyakorlati és elméleti tudásának egybevetése alapján.

A főtárgy, a szolfézs, a zeneirodalom tárgyak (a zenei előképző, hangszeres előképző esetén is), valamint a művészeti tanszakok esetén adható érdemjegyek:

jeles (5)

jó (4)

közepes (3)

elégséges (2)

elégtelen (1)

A kamarazene, a kötelező hangszeres és zongora tárgy, illetőleg a zenekar tantárgyak (azok a tárgyak, melyek az átlag számításba nem számítanak) esetén:

kiválóan megfelelt (kmf.)	- érdemjegyben kifejezve:	5
jól megfelelt (jmf.)		4
megfelelt (mf.)		2
nem felelt meg		1

Ha a tanuló az első félévben mulasztásai miatt nem volt osztályozható, ezt a tényt a tájékoztató füzetben fel kell tüntetni. Év végi beszámolóra nem bocsátható az a tanuló, akinek az igazolt és igazolatlan hiányzása meghaladja az előírt kötelező óraszám egyharmadát. (22 óra)

A beszámolót kivételes esetben az igazgató engedélyezheti. Az osztályzatot félévkor a KRÉTA rendszerbe, év végén a bizonyítványba és a törzslapra kell beírni.

Ha a tanuló valamilyen tárgyból felmentést kapott, azt „fm” megjelöléssel kell jelezni. Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség, vagy testi sérülés miatt a beszámolón nem vett részt és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja.

8.1.1. A teljesítmény elbírálásának általános irányelvei

Az egyes tantárgyak érdemjegyeinek megállapításakor a tantervi követelményeket, az elsajátított ismereteket és készségeket, a tanulók érdeklődését és figyelmét, kifejezőképességét és önállóságát célszerű figyelembe venni.

Jeles (5) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki az elbírált tanulmányi időszak teljes tantervi anyagát a tantervi követelményeknek megfelelően tökéletesen ismeri és azt a feladatok megoldásában kiválóan, és biztosan alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.

Jó (4) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki az elbírált tanulmányi időszak teljes tantervi anyagát jól megértette és elsajátította, ebből az alapvető részeket tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza. Munkájában kielégítő önállóságot mutat, mondanivalóját korához mért fejlettséggel helyesen képes megfogalmazni és előadni.

Közepes (3) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki az elbírált tanulmányi időszak tantervi anyagának alapvető ismeretanyagát jól elsajátította, az alapvető nehézséget leküzdötte, a lényegesebb kérdések megoldásában némi segítség mellett elfogadható eredménnyel azokat alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságot mutat, amelyet a tanár segítségével le tud küzdeni. Mondanivalóját nem hibátlanul, de elfogadhatóan adja elő.

Elégséges (2) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki az elbíralt időszak tantervi anyagának alapvető ismereteit kezdetlegesen sajátította el, állandóan ellenőrzésre szorul.

Elégtelen (1) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki a tantervi anyagnak még az alapvető részeiben is olyan tájékozatlan, hogy a felmerülő kérdések megoldására nem képes.

8.1.2 A szorgalom elbírálásának általános irányelvei

A szorgalom jelölése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

A szorgalomjegy tartalmazza – vagy jelezze – a növendék érdeklődését, igyekezetét, tudásvágyát, szorgalmát vagy jelezze, hogy szorgalmában kívánnivalók vannak.

Példás (5) érdemjegyet érdemel az a tanuló, aki az elbírált időszak alatt a tantárgyhoz való viszonyában a legnagyobb odaadást tanúsította. Akinek szorgalma, kötelességtudata állandó, aki a tanártól kapott útbaigazításokat hibátlanul betartva készül fel az órákra. Akinek szorgalma és kötelességtudata főtárgyi előrehaladását nagymértékben segíti. Az a tanuló, aki a tanítási órákon – a szükséges eszközökkel – pontosan megjelenik, az iskolától kölcsönzött taneszközöket rendben tartja, gondosan megőrzi. Akire, mint tanulóra, tanára mindenkor számíthat.

Jó (4) érdemjegyet érdemel az a tanuló, akinek fegyelme, rendszeretete, szorgalma és kötelességtudata komolyabb kifogás alá nem esik. Aki lelkiismeretessége mellett komolyabb aktivitást nem mutat. Aki a tanártól kapott útbaigazításokat leckeszerűen betartja, nem törekszik arra, hogy azok biztos készséggé váljanak. Aki jobb adottságokkal rendelkezik, de a tanulásban nem tud elmélyedni. Aki tanszereit, s az iskola vagyontárgyait rendben tartja, megőrzi. Aki a tanítási órákon pontosan megjelenik és igazolatlan mulasztása nincs.

Változó (3) érdemjegyet érdemel az a tanuló, akinek fegyelme, rendszeretete, szorgalma és kötelességtudása ingadozó. Aki a tanár által adott feladatok teljesítésében nem tud kellő kitartást és gondosságot mutatni, a feladatok végrehajtásában megbízhatatlan. Aki nem törekszik a tanár által megjelölt problémák kellő kijavítására. Aki a feladott gyakorlati anyagot csak felületesen tanulja meg, pontatlansága, felületessége nem teszi lehetővé – esetleg jobb adottságokkal rendelkező tanuló esetében – munkájának jobb kibontakozását. Aki a tanítási órákon pontatlanul jelenik meg, és háromnál több igazolatlan mulasztása van. Aki tanszereit, az iskola vagyontárgyait rendben tartja, nem törekszik azok tudatos rongálására.

Hanyag (2) érdemjegyet érdemel az a tanuló, akinek fegyelme, rendszeretete, szorgalma és kötelességtudata teljesen megbízhatatlan. Aki a tanár által adott feladatokat nem teljesíti, az órákra való felkészülése rendszertelen. Aki az iskolába járásban pontatlan és igazolatlan mulasztási óráinak száma a hatot meghaladja. Aki az iskola vagyontárgyait gondatlanul kezeli, vagy rongálja.

8.2 Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban

Az a tanuló, aki évfolyamának tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudta, igazgatói engedéllyel az osztály anyagát folytathatja. Ebben az esetben érdemjegyet nem kap. A bizonyítványba és a törzslapra fenti tényt be kell jegyezni.

8.3 Javítóvizsga

Kötelező tárgyakból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló szeptember 1-ig javítóvizsgát tehet. A javítóvizsgát bizottság előtt kell megtartani. A tanuló kérheti, hogy független vizsgabizottság előtt tegyen beszámolót. Ennek lebonyolításáról az igazgató intézkedik.

8.4 Összevont beszámoló

Rendkívüli előhaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló évvégén két esetleg több osztály anyagából tegyen beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részt a magasabb osztály anyagából kell összeállítani. A

kötelező tárgynál a magasabb osztály anyagából kell beszámolót tennie. Ezt a tényt a törzslapra is be kell jegyezni.

8.5 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Beíratáskor a szülőnek hitelt érdemlően bizonyítania kell a gyermek személyazonosságát.

A művészeti iskola felsőbb évfolyamába az a tanuló léphet, aki a közvetlen megelőző osztály anyagát sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott és a tanulmányaiban nincsen megszakítás. Iskolánk lehetőséget biztosít arra, hogy azok a növendékeink, akik felkészültségük és adottságaik révén képesek a soron következőnél magasabb évfolyam követelményeinek elsajátítására, – saját kérelmük illetve beleegyezésük alapján – ezt szintfelmérő vizsgával magasabb évfolyamra meglehessék.

Iskolánk alapfokú évfolyamáról továbbképző évfolyamra az léphet, aki - jogszabályban meghatározottak alapján szervezett- művészeti alapvizsgát tett.

Felmentés vagy valami más ok miatt a tanuló osztályba sorolása szolfézs illetve főtárgy esetében eltérhet egymástól. Ezt a tényt a bizonyítványban és a törzslapon jelezni kell. Ebben az esetben a magasabb osztályba lépésnél a hangszeres osztályba sorolást kell figyelembe venni.

8.6 Jutalmazás és fegyelmi eljárások lehetőségei

Jutalmazás:

- szaktanári dicséret,
- igazgatói dicséret,
- oklevél év végén, versenyen,
- könyv év végén, versenyen.

Aki az iskolai házirendet súlyosan és szándékosan megsérti, a következő **fegyelmi eljárásokban** részesíthető:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- kizárás.

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek a következők:

Jutalom különböző szempontok figyelembevételével adható. Kiemelt szempontok:

- tanulmányi eredmény,
- szorgalom,
- kulturális tevékenység,
- kimagasló eredmény országos-régiós-megyei-területi versenyeken, találkozókön,
- sikeres felvételi szakirányú továbbtanulásra.

A tanulmányi eredménnyel kapcsolatban jutalmazható:

- a tanszakon, iskolán belül kiemelkedő tanulmányi eredmény,
- különböző versenyen, találkozón elért jó eredmény.

A szorgalommal kapcsolatban jutalmazható a tanszakon, iskolán belül kiemelkedő szorgalom.

A kulturális tevékenységgel kapcsolatban jutalmazható az iskolán belül, ill. az iskolához kapcsolódóan, az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez hozzájáruló, példamutató, kiemelkedő, kulturális élet területén elért, jó eredmény, ill. tevékenység.

8.7. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban. Az elektronikus napló minden következő hónap 10-én zárja az előző időszakot. Eddig a határidőig minden hónapban egy havi osztályzat megadása kötelező. Az egyéb dolgozatok, vagy felelések alkalmával keletkező osztályzatok beírási határideje két hét, vagy az adott hónap utolsó munkanapja.

9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli, szóbeli és gyakorlati feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészüléshez (gyakorláshoz) előírt feladatok mennyiségének és formájának meghatározása elsődlegesen a konkrét helyzetre és a pedagógiai folyamat egészére rálátással rendelkező tanár kompetenciája. A pedagógus a feladatok meghatározásakor figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait. Az otthoni felkészüléshez adott feladatokat minden esetben az ellenőrzés valamilyen formája követi. Az otthoni feladatok előírásakor a pedagógus – a lehetőségekhez mérten – figyelembe veszi a közismereti iskolában adott otthoni feladatok mennyiségét is. A feladat meghatározásánál ugyancsak figyelembe vett tényező a két tanítási óra közötti időtartam, viszont a közbeeső hétvégét nem illeti semmilyen külön korlátozás. A pedagógusok a kötelező házi feladatokon kívül adhatnak nem kötelező (szorgalmi) feladatokat is.

10. A csoportbontás és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Zeneművészeti ágban a csoportos foglalkozásokat, táncművészeti és képző-, iparművészeti ágban a csoportokat olyan módon szervezzük meg, hogy azok megfeleljenek a mindenkori hatályos jogszabályokban meghatározott létszámkorlátoknak. Ha a jogszabály valamilyen oknál fogva nem betartható, az igazgató a tanév elején engedélyt kér a jogszabályban előírtaktól történő eltérés engedélyezésére. Egyéb foglalkozásokat (növédkhangversenyek, versenyek,

találkozók, kirándulások, szakmai táborok) a tantervi követelmények teljesítéséhez szükséges módon, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott formában szervezünk.

11. Esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény előírásainak megfelelően jár el iskolánk, különös figyelemmel az alábbiakra:

- a felvételi során kizárólag a jelentkező testi alkalmasságát vizsgáljuk annak érdekében, hogy az alkalmasságának leginkább megfelelő hangszert vagy más tevékenységet ajánljunk,
- a felvétel elutasítása csak a választott tanszakra való fizikai alkalmatlanság miatt lehetséges,
- mindenkre azonos követelmények, értékelési rendszer vonatkozik, de a lemaradókat, a hátrányos helyzetűeket segítjük a felzárkózásban,
- a tanuló képességének megfelelő műsorválasztással biztosítjuk, hogy a gyengébb képességű gyerekeknek is lehetősége legyen közönség előtt fellépni
- az értékelés, fegyelmezés nem lehet megalázó, bántó, emberi méltóságot sértő.

Az esélyegyenlőséget szolgáló általános céljaink és alapelveink közé tartozik az egyenlő bánásmód követelményének megfelelően: a megkülönböztetés tilalma és az emberi méltóság tiszteletben tartása.

12. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségünk szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk tantestületünk:

- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulókra.
- Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- Egyéni hangszeres óráinkon maximálisan lehetővé tesszük növendékeinkkel való testreszabott törődést.

A perifériákra szorult tanulók is hasonlóképpen részesülhessenek a magyar kultúra értékeiből (megyei, országos versenyekre való eljutás), mint városokban lakó társaik.

Hátrányos és halmozottan hátrányos növendékeink térítési- és tandíjmentességet kapnak.

13. ZENEMŰVÉSZETI ÁG

13.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

13.2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei és feladatai

- A zenei műveltségmegalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejtése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása. A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése. A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

FEJLESSZE

- a gyerekek zenei képességét (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása),
- a zenei írást, olvasást,
- a technikai készséget, az improvizációs készséget és képességet, az alkotó magatartást, a kreativitást.

NEVELJEN

- a kortárs zene befogadására,
- rendszeres zenehallgatásra a társ művészetek iránti nyitottságra.

KÉSZÍTSEN FEL

- a szakirányú továbbtanulásra.

13.3. A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

Hangszeres tanszakok: furulya, fuvola, ütő, szintetizátor, zongora, hegedű.

Vokális tanszak: magánének

Elméleti tanszakok, tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom

Egyéb tantárgyak: kamarazene

Képzési idő:

(Megjegyzés: az évfolyamszámok magukba foglalják az előképző, alapfok, és továbbképző évfolyamait. A képzési idő első számjegye az elméleti és egyéb előtanulmányokat jelöli.)

„A” tagozaton

2+6+4 évfolyam (furulya, fuvola, ütő, zongora, hegedű)

(2+4)+2+4 (brácsa)

1+6 évfolyam (magánének)

2+6 évfolyam (szintetizátor)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. A brácsa tanszakon a zárójelbe tett számjegyek az előképző és a hangszeres előtanulmányokat jelölik.

„B” tagozaton

5+4 évfolyam (furulya, fuvola, ütő, gitár, zongora, hegedű)

1+4 évfolyam (brácsa)

5 évfolyam (magánének)

3+5 évfolyam (szintetizátor)

Elmélet és egyéb főtanszakok

„A” tagozaton

4+4 évfolyam (szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet - zeneirodalom)

4 évfolyam (kamarazene)

„B” tagozaton

3+4 évfolyam (szolfézs főtanszak)

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. „B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2						
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az óratervet az adott tanszakon meghatározott évfolyamok száma szerint kell érteni.
Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégeznie.

Főtárgy: hangszeres és magánének tanszakok (egyéni), elméleti és kamarazenei tanszakok (csoportos)

Kötelező tárgy:

- szolfézs,
- zongora (az adott tanszakok óratervének megfelelően)
- Kötelező hangszer (az alapfokú évfolyamokon főtárgyként tanult hangszer kamarazene tanszakon)

Kötelezően választható tárgy:

- elméleti: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom
- gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene.

Választható tárgy: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, zongora, második hangszer, kamarazene.

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, szintetizátor, gitár) és a magánének főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni), vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc.

A korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

1. évfolyamig 5 perc

2-3. évfolyamon 10 perc

4. évfolyamtól 15perc

„B” tagozaton (minimum)

1-2. évfolyamon 10 perc

3-4. évfolyamon 15 perc

5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy:

A képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5-10. évfolyamon

elmélet: minimum 1x45 perc

Választható tárgy:

az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás „B” tagozaton

elmélet: minimum 1x45 perc

gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy
minimum 1x30 perc (egyéni)

Hangszeres előkészítő:

egyéni: 2x30 perc,

csoportos: 2x45 perc

Kamarazene:

minimum: 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően: 2-8 fő, maximum 15 fő.

Kötelező zongora:
minimum 1x30 perc

„A” és „B” tagozat, rövid tanszakok

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni), vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

A korrepetíció (zongorakíséret) ideje

Hangszeres tanszakon:

„A” tagozaton (minimum)

1. évfolyamig 5 perc
2. évfolyam 10 perc
3. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

1. évfolyam 10 perc
2. évfolyam 15 perc
3. évfolyam 20 perc

Magánének tanszakon:

„A” tagozaton minimum 20 perc

„B” tagozaton minimum 30 perc

Kötelező tárgy: A képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton az utolsó évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5. évfolyamon elmélet: minimum 1x45 perc, gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Választható tárgy:

az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

„B” tagozaton

elmélet: minimum 1x45 perc

gyakorlat: minimum 1x45 (csoportos) vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Hangszeres előkészítő:

Egyéni: 2x30 perc

csoportos: 2x45 perc

Kamarazene:

minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően: 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar:

minimum 2x45 perc

Kötelező zongora:

minimum 1x30 perc

A zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a növendék más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti ág, színművészeti) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

1. HANGSZERES TANSZAKOK

FURULYA

A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;

- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,

- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,

- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,

- differenciált hangindítást és hanglezárást,

- megfelelő tempójú repetíciót,

- laza, egyenletes ujjtechnikát,

- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,

- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,

- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- az előkészítő hangszerként furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
 - a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
 - a lapról olvasási készség fejlesztésére,
 - a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
 - a tudatos zenei memorizálásra,
 - a művek zeneileg igényes kidolgozására,
 - az elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darabjainak tananyagba kerülésére,
 - a rendszeres társas muzsikálásra.
- Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Követelmények az előképző évfolyam(ok) elvégzése után

Abban az esetben, ha a furulya más fúvós hangszerek előkészítő hangszere, a tanuló az előképző vagy az első évfolyam elvégzése után általában abbahagyja furulyatanulmányait.

A tanuló ebben az esetben is:

- tudjon a tanult hangterjedelemben abc-s hangnévvel biztosan kottát olvasni,
- rendelkezék jól megalapozott légzéstechnikával, hangindítással és ujjtechnikával.

A tanulók egyéb hangszeres tanulmányaik után sokszor visszatérnek a furulyához; ezért az alábbiakról akkor sem mondhatunk le, ha csak előképző hangszerként foglalkozunk ezzel a hangszerrel:

- legyen képes barokk (angol) fogásrendszerű hangszer használatára,
- rendelkezék biztos hüvelykujjtechnikával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén (az előképző követelményein felül)

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséggel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvómódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f1-(f3-ig) g3-ig - in F,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- ismerje az f1-(f3) g3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,

- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a furulya történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

- A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
- dúr és moll skálák 3 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az f1-g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával (esetleg a fisz3 kihagyható),
 - két etűd vagy egy variációsorozat,
 - legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben (e1)f1-a3(c3)-ig in F,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és zárás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),
- ismerje az f1-a3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a segédfogások önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a furulya történetéről, fizikai sajátosságairól, irodalmáról, különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséssel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszere történetét és irodalmát,
- f1-c3-ig (in F) a fogásokat,

- a trilla-, segéd-, piano-, forte- és akkordfogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc- és tételtípusok tempóit és karaktereit,
- a hangszer avantgarde irányzatait.

Legyen képes

- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato-mentes hang képzésére,
- segédfogások önálló kikeresésére és alkalmazására,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- összehangolt ujj- és nyelvtechnikával,
- fürgé szimpla-nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

- tisztán intonálni,
- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 7 #, 7 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal f1-a3-ig (in F).

FUVOLA

A fuvolatanítás szakirányú feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék - mint legfontosabb alapelv - pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 6 #, 6 b előjegyzésig,
- a bonyolultabb ékesítések (trilla utókéval vagy anélkül, kettős ékesítés stb.) írásmódját és ritmusát,
- a különböző korok zenéinek díszítésrendszerét (pl. barokk),
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fúvólás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal, szimpla- és duplanyelvvel is,
- szélsőséges dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33-as és op. 66-os etűdsorozata),
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,

- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- önállóan 1-2 ütemes rövid zárlati kadenciák (pl. futamok, akkordfelbontás, skálamenetek stb.) rögtönzésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangolódugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezze

- megfelelő hangszeres technikával, előadói és formálókészséggel,
 - képzelőerővel,
 - biztos zenei memóriával,
 - koncentrálóképesse
 - olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
 - olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
 - a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.
- A tanuló tudja alkalmazni
- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
 - a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és -befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean-Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

Rendelkezzék

- olyan biztos hangszeres tudással, előadói és formálókészséggel, zenei ismerettel, amelynek birtokában zenei pályára is irányítható - közép-, esetleg felsőfokra is.

ÜTŐ

Az ütőhangszer-tanítás szakirányú feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén.

A társas muzsikálás elősegítése.

Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelemre nevelés.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az ütőhangszercsalád leggyakrabban használatos tagjait,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
- a helyes ütéstechnikákat.

Fordítson figyelmet

- a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
- a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
- az eltérő kézrendi megoldásokra,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.

Végeztessen az egyes zenei kíséret-formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszereken elvégzendő kisebb igazításokra, az üstdob hangolására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Ismerje a tanuló

- az alapfokú művészetoktatási intézményben használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- kottahű játékra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,
- árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,
- a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),
- hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,
- az üstdob önálló hangolására,
- a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,
- rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,
- céltudatos, módszeres gyakorlásra.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Ismerje a tanuló

- a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,
- az ütőhangszerek irodalmát.

Legyen képes a tanuló

- szép és kifejező hang készítésére a különféle ütőhangszereken,
- nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,

- sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,
- zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,
- értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.

Rendelkezzék a tanuló

- megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formálókészséggel,
- egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával és koncentrálóképességgel,
- kamarazenéléshez és zenekari játékhöz szükséges lapról olvasási készséggel,
- megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,
- tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

GITÁR

A gitártanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a gitár felépítését, akusztikai sajátosságait, hangolását, a hangszer lehetőségeit,
- a gitár irodalmát, történetét, a gitárirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait,
- a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gitárhangot,
- differenciált pengetést és helyes fogástechnikát,
- laza, egyenletes kar- és ujjtechnikát,
- a két kéz pontosan összehangolt mozgását.

Tanítsa meg

- a játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését,
- a legato játékot,
- a staccato, portato, tenuto játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását,
- a gitárjáték alapvető technikai elemeit (fekvésváltás, barré, kötések, apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok),
- a tompítás különféle lehetőségeit.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Ösztönözze a tanulókat a helyes hangszertechnika folyamatos gondozásával szép gitárhangszín elsajátítására.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a precíz hangszerhangolásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Alakítsa ki a lapról játék technikáját, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva. Tanítsa meg a tanulókat a legszükségesebb karbantartási feladatok elvégzésére.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló rendelkezze a gitárjátékhoz szükséges koncentrációképességgel.

Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjatekot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszezsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:

- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler-darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).

Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.

Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- G-dúr, C-dúr skála 2 oktávon, háromoktávós E-dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio-gyakorlatok,
- 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi művek (pl. Bartók - Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Rendelkezzék a tanuló ismeretekkel

- a fontosabb korok és stílusok gitáron megszólaló darabjainak jellemző vonásairól,
- a különféle hangeffektusokról és azok használatáról (rasgueado, üveghang, étouffé, dobolás),
- a gitárdarabok szerzőinek és előadóművészeinek munkásságáról,
- a hangszer múltjáról, hagyományairól.

Legyen képes az életkorának és képességeinek megfelelő zene még árnyaltabb, kifejezőbb előadására, mely kiterjed a kötetlenebb előadású romantikus és impresszionista művekre is.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje a különböző hangeffektusokat és azok használatának módját.

Legyen képes

- a darabok hibátlan megszólaltatására,
- a szólamvezetések pontos megvalósítására,
- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- tiszta, könnyed fekvésváltásra,
- a vibrato alkalmazására,
- a fontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- a tiszta játék érdekében történő hangtompítások végrehajtására,
- értelmesen tagolt, árnyalt és kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- kimunkált előadói és technikai képességekkel,
- biztos memóriakészséggel,
- koncentrálóképeséssel,
- hangszer rendeltetésszerű használatához és karbantartásához szükséges alapvető ismeretekkel.

ZONGORA

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítsa ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevést),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal - tompító, jobb),
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínen, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,
- a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítők, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszer alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kétzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 fűgaszerkesztésű J. S. Bach-mű (invenciók, kis prelúdiumok, fughetták stb.),
 - 1 teljes klasszikus szonáta,
 - 1 virtuóz etűd,
 - 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik XX. századi magyar mű legyen.
- A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszer múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézzalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- A zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrálóképeséggel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezzen olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján - adott esetben - legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

HEGEDŰ

A hegedűtanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,

- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
 - ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
 - szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
 - technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
 - tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
 - az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
 - szép hangon való, karakteres előadásra,
 - a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.
- Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

- A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
- háromtávós skála, akkordfelbontásokkal,
 - 2 szabadon választott etűd,
 - 1 versenymű saroktétéle,
 - 1 barokk szonáta lassú és gyors tétéle, vagy 1 lassú és 1 élénk tempójú előadási darab. A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani,
- gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, gyors tempójú, technikailag nehezebb művek eljátszására,
- a stílusnak és karakternek megfelelő vonásnemek, a célszerű ujjrendek megválasztására,
- igényes intonációra, az előforduló dinamikai fokozatok természetes hangképzéssel való megszólaltatására,
- előadási darabokat, kamaraműveket, zenekari szólamokat önállóan is megtanulni.

Bővítse repertoárját.

Lapról játéka olyan fokú legyen, hogy képes legyen beilleszkedni a társas muzsikálásba.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- az egész fogólapot uralni,
- a tiszta intonáció érdekében érzékeny billentésre, folyamatos, könnyed fekvésváltásra,
- a különböző skálákat 3 - esetleg 4 - oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusán, élénk tempóban játszani,
- differenciált vibrato alkalmazására,
- a jobb és bal kéz játszómechanizmusának összehangolására,
- az alapvonások - legato, détaché, martelé, spiccato, staccato - alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- igényes, fejlett hallással, kontrollálóképességgel,
- biztos memóriaképességgel,
- koncentráloképességgel,
- megfelelő lapról olvasási képességgel.

BRÁCSA

A brácsatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a brácsa akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a brácsairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező brácsahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,

- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a brácsa- és violinkulcsok folyamatos olvasásának kialakítására,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének, nyomásának és a hídtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, születési dátumát, a korszakot, amelyben élt és alkotott, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a tanulandó darab vagy mű formáját.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
 - ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
 - szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
 - technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
 - tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
 - az alapvonások, valamint a dallamnak, ritmusnak, dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
 - szép hangon való, karakteres előadásra,
 - a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.
- Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 különböző jellegű gyakorlat,
- 1 versenymű saroktéttele,
- 1 lassú és 1 gyors tétel egy barokk szonátából.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtákat.

Legyen képes a tanuló

- a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani, szabályozni hangszeres műveleteit,
- kettősfogás-meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
- egyenletes futamokat megszólaltatni,
- mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,

- egyéni adottságai szintjén olyan művészi szándékú kifejezőmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudása és képzelőereje fejlettségét, hangszeres felkészültségét, valamint előadókészségének érettségét.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- különböző módon vibrálni,
- a jobb és bal kéz játékának összehangolására,
- a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó alapvonások alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- képzett hallással,
- biztos memóriával,
- koncentrálóképeséssel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

2. VOKÁLIS TANSZAK

MAGÁNÉNEK

A magánének-tanítás legfőbb sajátossága, hogy a technikai, zenei képzés mellett alapfeladata az énekhang (mint hangszer) kiépítése, képzése. Erre csak a mutálás befejezése után kialakult hangképzőszervek (felnőtt gége, illetve hangszalagok) alkalmasak, így a magánének-tanulást 15-18 éves korban lehet elkezdeni (ez nemtől és hangfajtól függően változik). Az énektanulás megkezdéséhez gégeorvosi javaslatot kell beszerezni.

A magánének tárgy tanításának a *célja*, hogy

- adjon helyes alapot a tanulók hanggi adottságai és zenei képességei optimális kifejtéséhez,
- felkészítse a tanulókat a vokális társas muzsikálásra,
- nyújtson segítséget az énekhang és beszédhang karbantartásában.

A magánének tárgy tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse a tanulókkal

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a különböző éneklési technikák (legato, staccato, portato, leggiero, tenuto) alkalmazását.

Alakítsa ki

- helyes légzési módot,
- tiszta intonációs képességet,
- a tanuló saját hangterjedelmében egységes hangszínt,
- árnyalt dinamikai megoldásokat,
- igényt és képességet a rezonáns üregek és a rekesz minél szakszerűbb alkalmazására,
- érthető és szép szövegmondást,

- helyes hangszemélyt.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- beéneklő-, hangképző-, hangterjedelem-növelő gyakorlatokat,
- rezonancia- és rekesz-gyakorlatokat,
- szövegmondó feladatokat,
- koloratúra-, trilla- és díszítő gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a tanuló saját hangjának helyes hangfaji megítélésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról éneklési készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg és énektechnikailag igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas éneklésre.

Tanítsa meg a tanulókat hangképző szervük egészségi állapotának felmérésére, és a szükséges egészségügyi tennivalókra.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- az emberi hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit,
- a vokális irodalmat, annak jeles alkotó- és előadóművészeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult művek zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Tudjon

- az énekléshez szükséges módon helyesen lélegezni,
- könnyed izomérzet mellett az előadandó mű kíváncsi szerinti hangot adni,
- tisztán intonálni,
- hangfájának hangterjedelmén belül színben egyöntetűen, dinamikailag pedig árnyaltan énekelni,
- bánni rezonáns üregeivel, illetve rekeszével, és azokat maximálisan kihasználni,
- érthető és szép szövegmondással énekelni és beszélni,
- összhangot teremteni a szöveg és a zenei anyag között,
- értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat a tanult darabokban,
- zeneműveket az évfolyamának és egyéni képességeinek megfelelően stílushűen, művészi kifejezéssel megszólaltatni.

Legyen képes

- rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre,
- helyes hangszemély kialakítására, elsősorban saját hangjának helyes hangfaji megítélésére, ezen belül az eszményi hangzás elérésére.

Rendelkezzék

- megfelelő zenei memóriával, koncentráló- és állóképességgel,
- jó előadói készséggel, művészi fantáziával, a közönséggel való kapcsolatteremtési készséggel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

- bonyolultabb koloratúra-gyakorlatok, trilla és nehezebb díszítő elemek,

- a legato, staccato, portato, leggiero, tenuto éneklés biztonságos alkalmazása,
- a hangterjedelem teljes kiépítése.

Nagyobb anyag igényesebb feldolgozásával magasabb szint elérése.

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 1 népdal vagy népdalfeldolgozás
- 1 preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal,
- 1 romantikus dal.

ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE

SZINTETIZÁTOR TANSZAK

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Választható tárgy	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óraszám	2	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Főtárgy: szintetizátor (amely magában foglalja a hangszerismeret és a szintetizátor kamara tananyagát is).

Kötelező tárgy: szolfézs.

Kötelezően választható tárgyak:

- elméleti: szolfézs, hangszínszolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció (mindezek együttes műveltségi programként is taníthatók);
- gyakorlati: zongora vagy egyéb második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus;
- egyéb: szintetizátor-keyboard, számítógépes zene.

Választható tárgyak: hangszeres előkészítő; szolfézs, hangszínszolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció (mindezek együttes műveltségi programként is taníthatók); zongora vagy egyéb második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus; szintetizátor-keyboard, számítógépes zene.

(Zenei ismeret: a szolfézs, hangszínszolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció tantárgyak tantervi programjai alapján, mint együttes műveltségi terület, önálló zenei alapismereteket tartalmazó helyi tanterv készíthető.)

Az elméleti és kamarazenei tantárgyak csoportos foglalkozások.

A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Főtárgy:

az alapfok 1-2. évfolyamán minimum 2×30 perc,

az alapfok 3. évfolyamától minimum 2×45 perc, amelyek közül az egyik egyéni szintetizátoróra, a másik pedig 3-3 gyerekenként összevont egyéni óra, ahol - hetente váltakozva - az egyik héten hangszerismeret, a másik héten pedig szintetizátor kamara óra javasolt.

[A közoktatási törvény 52. § (9) bekezdés a) pontja alapján: egyéni - egy-három tanuló részére szervezett - foglalkozás tartható.]

Kötelező tárgy:

a képzési idő 2×45 perc

a 4. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

az 5-6. évfolyamon:

elmélet: minimum 1×45 perc

Választható tárgy:

az előképző 2. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás.

SZINTETIZÁTOR-KEYBOARD

A szintetizátor tanításának célja, hogy felkészítse a tanulókat az elektronikus zenei hatások felismerésére, befogadására és ilyen jellegű zenei önkifejezésre.

A szintetizátor-keyboard, digitális zongora tanításának szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal a hangszer sajátosságait, és alakítsa ki a hangszer biztonságos kezelését,

- alapozza meg a biztos technikai tudást a zeneelmélettel való szoros összefüggésben,
- adjon teret, lehetőséget a zenei fantázia kibontakoztatására, kreativitásra,
- a klasszikus zeneelméleti rendszeren keresztül vezesse rá őket a tánc- és jazz-zenei összefüggések logikájára,
- ismertesse meg a főbb tánc- és jazz-zenei stílusok sajátosságait, összevetve azokat klasszikus zenetörténeti előzményeikkel,
- biztosítson olyan szilárd elméleti, technikai, gyakorlati tudásanyagot, amely a számítógép és MIDI-berendezések zenei alkalmazási területén is használható,
- adjon lehetőséget arra, hogy a fiatalok rajongása a szintetizátor iránt ne korlátozódjék csak a könnyűzene és a jazzművészet területére, hanem a szerzett zenei műveltség bármikor komolyzenére váltható legyen.

Az oktatás ismertesse meg a tanulókkal

- a szintetizátor-keyboard múltját, fejlődési szakaszait,
- a hangszer-felépítési sajátosságait,
- a legfontosabb érintésvédelmi szabályokat.

Alakítsa ki

- könnyed klaviatúra- és funkciókezelést,
- önálló hangszín- és ritmuskezelést,
- kielégítő improvizációs készséget,
- megfelelő játéktechnikai biztonságot.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények a program elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a szintetizátor-keyboard múltját, fejlődési szakaszait (monofon-polifon szintetizátorok, zenei számítógépek),
- a tánc- és jazz-zenei stílusokat, stílusirányzatokat, a zeneszerzők és előadóművészek munkásságát,
- a legелеmibb érintésvédelmi szabályokat,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyag kottahű előadására,
- más hangszerekkel együtt játszani, kisebb zenekarokba beilleszkedni,
- repertoárjának egyharmad részét kotta nélkül is eljátszani és ennek az anyagnak az állandó kézben tartására,
- a szintetizátor-keyboard funkcióinak kezelésére,
- az előadott művek önálló hangszín- és ritmuskezelésére,
- megfelelő technikai tudásszintet elérni, mely az improvizációs gyakorlatokhoz szükséges.

Rendelkezzék

- megfelelő előadókészséggel, ritmus- és periódusérzéssel,
- jó zenei hallással,
- művészi előadókészséggel, kreativitással,
- vizuális, koncentráció- és memorizálóképességgel,
- a hangszer megszólaltatásához szükséges alapvető elektrotechnikai ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- szélesebb körben a különböző szintetizátorok működési elvét, programozását,
- a klasszikus zeneszerzők munkásságát.

Legyen képes

- repertoárjának nagy részét kotta nélkül is eljátszani,
- repertoárjának egy részét transzponálni,
- repertoárjának egy részét improvizálni,
- összetettebb harmóniavezetésű darabokat játszani.

Rendelkezzék önálló harmóniaszerkesztési készséggel.

SZINETIZÁTOR

A program célja:

- alakítsa ki a különböző billentéstechnikájú billentyűs hangszerek - akusztikus zongora, digitális zongora, szintetizátor - játéktechnikai és zenei alapjait,
- fejlessze a tanuló zenei képességeit a szintetizátor és a hozzá tartozó digitális eszközök segítségével,
- alapozza meg a klasszikus és kortárs zenei műveltséget a digitális és számítástechnikai eszközök segítségével,
- fejlessze a hangszínek iránti fogékonyságot és a hallást a különböző előadasmódok finomabb megkülönböztetéséhez.

A program feladata:

- adjon áttekintést a zenetörténet billentyűs irodalmáról, és ne zárkozzon el a jazz- és tánczene kiemelkedő alkotásaitól sem,
- foglalkozzon a szintetizátorra írott eredeti művekkel és átiratokkal, alakítsa ki az ezek interpretálásához szükséges játéktechnikai és stílusbeli jártasságot,
- ismertesse meg a hangszer technikai sajátosságait, hangtechnikai alapelveit,
- teremtsen meg már az alsóbb évfolyamokon is az aktív kamarazenélés, zenekari játék lehetőségét,
- alakítsa ki jó improvizációs készséget, ösztönözze a tanulót zenei fantáziájának kiélésére,
- készítsen fel a számítógépes zenei alkalmazások kreatív használatára,
- adjon lehetőséget a későbbi szintetizátor előadóművészi, illetve zeneszerzői pályára való felkészülésre.

Követelmények az alapfok elvégzése után

A tanuló ismerje

- az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) billentyűs hangszerek kialakulását, fejlődéstörténetét, főbb szerkezeti elemeit, azok működését,
- az akusztikus, az elektronikus (analóg és digitális) eszközökre írt klasszikus és kortárs irodalmat, a meghatározó előadók munkásságát,
- az analóg és digitális hangkeltő-berendezések közötti különbségeket,
- a hangszintézissel kapcsolatos alapvető tudnivalókat,
- a számítógép felhasználási lehetőségeit a zene területén.

Legyen képes

- a maga és környezete örömeire muzsikálni választott hangszerén,
- klasszikus és kortárs zeneműveket akusztikus és digitális zongorán, illetve szintetizátoron megfelelő szinten megszólaltatni,
- szintetizátorokkal és más hangszerekkel együtt zenélni (kamara- és zenekari produkcióban egyaránt),
- a szintetizátor funkciót készségszinten kezelni,
- a hangszintézis-ismeretek felhasználásával önállóan hangszíneket, hangzásokat létrehozni,
- a tanult művekből önállóan egyszerűbb átiratokat (kamaraátiratokat is), hangszereléseket készíteni,
- kisebb kompozíciókat önállóan megalkotni,
- a hangszer megszólaltatásához szükséges hangtechnikai eszközöket (erősítő, hangfal, mikrofon stb.) összeállítani, alapfokon kezelni.

Rendelkezzék

- a program anyagának megfelelő billentyűs készségekkel az elektronikus zenei területen szükséges és elvárható előadókészséggel,
- a kortárs zene olvasásához és interpretálásához szükséges alapvető elméleti ismeretekkel,
- a korszerű képzettség alapjául szolgáló kreativitással,
- a későbbi amatőr zenéléshez szükséges jártassággal a hangtechnika területén,
- a zenei alkalmazásoknak megfelelő jártassággal a számítástechnika területén.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az alapfok végére megfogalmazott követelményeken felül:

- a tanuló játéktechnikai készsége érje el azt a szintet, hogy legyen képes az ajánlott anyagnak megfelelő nehézségű művek előadására - az egyéni alkati sajátosságok figyelembevétele mellett,

- a tanuló előadói készsége tükrözze az életkorából adódó érettebb, elmélyültebb és átéltebb minőséget,
- a hangszer értő használatához tartozó számítógépes zenei, hangtechnikai, elektrotechnikai és hangszintézis-elméleti ismeretek kerüljenek tudatosabb alkalmazásra a közismereti iskolákban szerzett fizikai ismeretek felhasználása révén,
- a tanuló legyen képes önállóan elektroakusztikus zeneműveket létrehozni.

Követelmények az alapfok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- az elektroakusztikus és számítógépes zene kialakulásának történetét,
- a klasszikus és elektroakusztikus zeneirodalom kiemelkedőbb alkotásait és szerzőit, de ne zárkózzék el a jazz- és a tánczene értékes alkotásaitól sem,
- a számítógépes zenei alkalmazásokat és digitális zenei eszközöket, valamint ezek alapfokú kezelését,
- a legfontosabb hangszintézis-technikákat.

Legyen képes

- olyan szintű zenei megnyilatkozásokra, melyek tükrözik, hogy felismeri és alkalmazni tudja a zene általános elemeit és szerkesztési szabályait a számítógépes zenei programok és digitális eszközök segítségével,
- számítógép és digitális eszközök segítségével különféle hangzásokat létrehozni,
- önálló zenei alkotásokat létrehozni,
- zenei felvételek készítésére, szerkesztésére.

Rendelkezzék

- hangszínek iránti fogékonysággal, kifinomult, az új hangzásokra nyitott hallással,
- a feladatoknak megfelelő ismeretekkel a zeneelmélet, a formatan, a hangszerelés területén,
- ismeretekkel az improvizáció és komponálás témakörében,
- megfelelő szintű általános számítógépes ismeretekkel,
- az elektroakusztikus produkciók létrehozásához és előadásához szükséges hangtechnikai ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- az elektroakusztikus és számítógépes zene aktuális irodalmát.

Legyen képes

- multimédiás programok együttes kezelésére,
- interaktív MIDI programokat felhasználó számítógépes zenei darabok megszólaltatására,
- elektroakusztikus zeneművek hangosítására, térbeli projekciójára.

Rendelkezzék

- ismeretekkel a koncertszervezés és a szerzői jogok területén.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén (az alapfok követelményein felül)

A tanuló

- számítógépes zenei, hangtechnikai, elektrotechnikai és hangszintézis-elméleti ismeretei kerüljenek tudatosabb alkalmazásra a közismereti iskolákban szerzett fizikai ismeretek felhasználása révén,

- kompozíciós készsége tükrözze az életkorából adódó érettebb, elmélyültebb és átéltebb minőséget.

A tanuló ismerje

- az elektroakusztikus és számítógépes zenében használatos szerkesztési technikákat,
- a digitális hangfelvétel-rendszerek felhasználói szintű kezelését,
- a legegyszerűbb homofon és polifon szerkesztési technikákat,
- a harmonizálás alapvető tudnivalóit.

Legyen képes

- önállóan készített audiófelvételeit, mintavett hangjait kompozícióiban felhasználni,
- felhasználói szinten kezelni egy kottagrafikus programot,
- improvizációt is tartalmazó zeneműveit koncertkörülmények között előadni,
- bonyolultabb dallamot megharmonizálni,
- önképzéssel továbbfejlődni.

Rendelkezzék ismeretekkel a zenei hangulatfestés eszközeiről.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló

- ismeretei és képességei legyenek mélyebbek az „A” tagozat minimális követelményeinél,
- legyen képes szakirányú továbbtanulásra.

3. ELMÉLETI TÁRGYAK, TANSZAKOK

SZOLFÉZS

A szolfézstanítás *célja* a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a tanulókat a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában. A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését, és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelmvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszerstanulás segítése,
- a társzművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:

- = ritmus-metrum,
- = tiszta intonáció,
- = tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- = dallamhallás,

- = többszólamúság-harmóniaazonosítás,
- = zenei olvasás-írás,
- = zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),
- = zenei memória,
- = rögtönzés,
- = zenehallgatás (szemben az előbbiekkal: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.

A szolfézstanítás - a hangszertanítással szerves egységben - a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

Követelmények a program elvégzése után

Általános követelmények

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott - eddig tanult - muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- mindazokkal a zenei készségekkel, jártasságokkal, ismeretekkel, melyek eszközt biztosítanak a zene stílushű megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- a tanulmányai során elsajátított készség- (K), jártasság- (J), ismeret-repertoárral (I).

Követelmények az alapfok elvégzése után

Hangszeres tanszakok és szolfézs főtanterv „A” tagozat

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig (I). Tudjon tájékozódni ezeknél nagyobb és kisebb értékekben is.

Ismerje fel hallás után és kottaképről az alábbi ritmusképleteket: szinkópa, éles és nyújtott ritmus, egyszerűbb átkötések (K).

Legyen jártas ezek diminuált és augmentált formáiban is (J).

Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2, 3/2, 4/2-es ütemekben (K).

Ismerje az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat (J-I).

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4 #, 4 b-ig (K).

Ismerje a pentaton hangsort (J-I).

Tudja a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig (J).

Ismerje a háromféle moll hangsort (J-I), ismerje a modális hangsorokat (J-I).

Tudja megállapítani a hangnemeket - hangszeres anyagához kapcsolódóan is (K).

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- ismerje fel hallás után az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket (K),
- ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint, szűkített szeptim hangközöket; tudja ezeket kottaképről is azonosítani (J).

Ismerje a négyféle hármashangzat, a dúr és moll fordítások, valamint a dominánsszeptim-hangzat felépítését (K).

(A szűkített és bővített hármashangzatok megfordításait csak ismeret szinten.)

Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani (K).

Ismerje a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését (I).
Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig (K). Tudja ezeket kottaképről felismerni hangszeres anyagához kapcsolódóan is (J-I).

Ismerje a funkciós vonzást (I).

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát. (J-I)

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempó giusto magyar népdalt szöveggel (K),

- igen könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal (K).

Legyen képes fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni (K).

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,

- a periódus fogalmát,

- a kis formákat,

- a triós formát,

- a szonátaformát,

- a rondót,

- a barokk és klasszikus táncokat (J-I).

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (J-I).

Legyen képes zenehallgatás alapján felismerni barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zenét.

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Zenei anyag

Tudjon

- 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (kotta nélkül),

- 20 műzenei szemelvényt (ebből 10-et kotta nélkül) énekes, vagy hangszeres előadásban megszólaltatni a következő zenetörténeti korokból arányosan:

- = középkor,

- = reneszánsz,

- = barokk,

- = klasszika,

- = romantika,

- = XX. század.

(Ezen belül dalok, táncok, kánonok és társas énekek; témák nagyobb terjedelmű művekből.)

Hangszeres tanszakok „B” tagozat

„Hosszú” tanszakok

(Kapcsolódva a felvételi vizsgák felvételi anyagának megfogalmazásához)

Tudjon a tanuló 10 - periódus terjedelmű - barokk és klasszikus dallamot fejből szolmizálni, szöveggel előadni.

Tudjon 10 magyar népdalt fejből, szöveggel, élményszerűen előadni.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7 #, 7 b előjegyzésig (dúr és háromféle moll hangsor).

Ismerje a modális hangsorokat. Tudja ezeket énekelni ábécés nevekkal 4 #, 4 b előjegyzésig.

Tudja énekelni ábécés nevekkal a hangközöket; a hármashangzatokat és fordításait; a dominánsseptim- és a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzatokat dúr és moll hangsorokban, oldással.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után, és tudja lejegyezni 2 meghallgatás alapján.

Tudja ábécés nevekkal énekelni 4 #, 4 b előjegyzésig a főhármásokat dúrban és mollban.

Tudjon lejegyezni

- hangköz- és hangzatmenetet - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,

- kétszólamú dallamot - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést, tartalmazhat - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségű dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Legyen képes az egyszerű műzenei formákat hallás után felismerni.

Ismerje a fontosabb műzenei formák felépítését: szonáta, rondó, variáció.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Rendelkezzék alapvető zeneirodalmi és zenetörténeti tájékozottsággal.

Legyen jártas a megismert zenei stílusokban, tudjon stílushűen megszólaltatni műveket.

Legyen képes ismereteinek, zenei készségeinek szintetizálására és önálló alkalmazására.

„Rövid” tanszakok

Azonos a 6 éves tanszakok „B” tagozatos követelményrendszerével, *kivéve:*

Tudjon lejegyezni

- hangköz- és hangzatmenetet, mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,

- kétszólamú dallamot, mely könnyű alterációt tartalmazhat, - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Szolfézs főtanszak „B” tagozat

Azonos a 6 évfolyamos „B” tagozat követelményrendszerével, *kivéve:*

Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet,

- hangzatmenetet, mely alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,

- kétszólamú dallamot, mely alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazhat - 6-8 meghallgatás alapján.

Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Ismerje fel a funkcióváltásokat.

Ismerje fel a hangnemi kitéréseket és a modulációt.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és tudja alkalmazni - az alapfokon tanultakon túl - a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket (K).

Legyen áttekinthetősége a 9/8, 6/4-es és a zenei anyagban előforduló egyéb ütemekben (K).

Ismerje az aszimmetrikus metrumokat (I).

Rendelkezzék biztos tájékozódóképességgel a relatív és abszolút rendszerben (alterációkban is) 7 #, 7 b-ig (K).

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni:

- melizma,
- főhang,
- váltóhang,
- átmenőhang (J-I).

Ornamensek (I).

Ismerje a kvintkört. (J)

Tudja a dúr és háromféle moll hangsorokat, a vezetőhangokat 7 #, 7 b-ig (J-I).

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat,
- a Reihe-t (J).

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés fogalmát (J-I).

Ismerje

- a hármas- és négyeshangzatok felépítését (dominánsszeptim, mollbeli VII. fokú szűkített septim), ismerje fel hallás után, tudja azonosítani kottaképről, és felépíteni abszolút rendszerben (K),

- a cluster fogalmát.

Rendelkezzék biztos tájékozottsággal a funkciós zenében:

- ismerje fel a funkciókat hallás után (K),
- ismerje a funkciós fő- és jellegzetes mellékhármasokat (K-J),
- ismerje az alterációk szerepét (J-I),
- ismerje fel a hangnemi kitérést és modulációt - kottakép alapján (J-I).

Ismerje a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit:

- alterációk,
- tercrokonság (I).

Ismerje a tonalitás felbomlásának elvét, ismerje a bi- és a politonalitást (I).

Ismerje a legfontosabb zenei szerkesztésmódok fogalmát.

Tudja ezeket alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

Ismerje

- a barokk szonátaformát,
- a Scarlatti-féle szonátaformát,
- a klasszikus szonáta-rondót,
- romantikus szonátát (I-J).

Tudjon lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt (K).

Tudjon lapról olvasni fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Rendelkezzék alapos zenetörténeti tájékozottsággal, zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (I-J).

Ismerje fel hallás után a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit. Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Zenei anyag

Tudjon a tanuló 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (10 régi, 10 új stílusút, ebből néhány parlando, rubato, díszített népdalt),

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, válogatva a következőkből:

- gregorián zene,
- reneszánsz kórusmuzsika (Palestrina, Lassus),
- a középkor hangszeres világi zenéje,
- kora barokk (Monteverdi, Pucell),
- barokk:
 - = J. S. Bach (invenció, fuga, korál, szvit, oratorikus művek),
 - = Händel (oratórium, concerto),
 - = Corelli, Vivaldi (concerto, concerto grosso),
- klasszicizmus:
 - = szonáta,
 - = szimfónia,
 - = kamarazene,
 - = opera,
 - = versenymű,
- romantika:
 - = zongoramuzsika (Chopin, Liszt),
 - = dal,
 - = szimfonikus költemény,
 - = opera,
- a századforduló zenéje:
 - = impresszionizmus,
 - = második bécsi iskola,
- Bartók, Kodály, Sztravinszkij,
- kortárs zeneszerzők.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

(A követelményrendszer kapcsolódik a felvételi vizsgák anyagához.)

Tudjon a tanuló

- 30 népdalt stílusosan énekelni és elemezni,
- 5 műdalt - különböző zenetörténeti stíluskorszakokból - saját zongorakíséretével előadni.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, tudja azokat elemezni formailag és harmóniailag; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal kétszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora-ének előadásban c-kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban, tudjon ütemezni.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú és a modális hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármas- és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés nevekkal.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- klasszikus zenei szemelvényt,
- XX. századi dallamot.

Tudja a c-kulcsokat alkalmazni írásban is.

Rendelkezzék a tanuló zenetörténeti áttekintőképességgel.

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Legyen képes önállóan elemezni, tudja tudását kreatív módon alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

ZENEELMÉLET

A program *célja*, hogy

- biztosítsa a zene iránt érdeklődő tanuló számára, hogy műveit, zeneértő emberré válhasson,
- érje el sajátos eszközeivel, hogy a megszerzett ismereteket önállóan is alkalmazó tanulókat neveljen,
- mutasson rá az egyes művészeti stíluskorszakokban a zene és a társművészetek kapcsolatára,
- adjon alapos elméleti felkészülést a főiskolai felvételi vizsgához,
- tegye alkalmassá a tanulót, hogy speciális felkészítéssel felvételi vizsgát tehessen a zeneművészeti szakközépiskola zeneszerzés tanszakára.

A zeneelmélet-tanítás szakirányú feladatai:

- fejlessze a zenei összefüggésekben való eligazodó-, elvonatkoztató- és rendszerezőképeséget,
- a tanuló szerezzon jártasságot a funkciós zene összetevőinek ismeretében (harmónia, dallam, ritmika, forma stb.),
- ismertesse meg a tanulót - zenei és általános tanulmányait, érdeklődését is figyelembe véve - az európai zenetörténet más korszakaival is,
- alakítsa ki azt a látásmódot, mellyel a zenei összefüggéseket - egy-egy tanulmányi időszaknak megfelelően - a tanuló önállóan is meg tudja közelíteni,
- ösztönözze a tanulót, hogy az elsajátított ismeretek alapján, tanulmányaiból kiinduló zenei gondolatokat fogalmazzon meg (reproduktívból produktív tevékenység),
- segítse a tanulót a hangszeres tanulmányaiban felmerülő problémák megoldásában (dallamvezetés, forma, harmónia, hangnem stb.).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a bécsi klasszikus funkciós zene harmónia- és formavilágának alapvető jelenségeit,
- fel hallás után a tanult zenei formákat,
- fel hallás után és nevezze meg a tanult harmóniai fordulatókat.

A tanuló legyen képes

- az általa tanult hangszeres darabokban a tanult zenei formákat felismerni, az elméleti ismereteket az előadásban tudatosan alkalmazni,
- a tanult zenei formákat részletesen elemezni kottából,

- egyszerűbb zenei anyagban ének-zongora együtt-játékra,
- diktálás után a tanult harmóniai fordulatokat zongorázni.

A tanuló tudja

- diktálás után a feldolgozott harmóniai fordulatokat fokszámokkal, számozott basszussal vagy négyszólamúságban lejegyezni (szűk fekvésben),
- egyszeri hallás után a tipikus zenei formákat vázlatosan, illetve többszöri hallás után részletesen elemezni,
- az összetett autentikus kadenciát (4 #, 4 b előjegyzésig) emlékezetből, illetve példákat játszani, diktálás után zongorázni (4 #, 4 b előjegyzésig).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje meg

- a reneszánsz modális harmóniai fordulatokat (motetták alapján),
- a barokk polifon szerkesztésmódokat (Bach-invenciók és -fűgák alapján),
- a diatonikus összhangzattant, s egy-egy jellegzetes alterációt a stíluskörön belül,
- a romantikus kis formákat, elsősorban dalokon és zongoradarabokon keresztül,
- a XX. század alapvető zenei irányzatait.

A tanuló legyen képes

- a különböző tanult stílusok harmóniai és formatani jelenségeiben tájékozódni,
- kottából a tanult harmóniakat, zenei formákat részletesen elemezni,
- a tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákat zongorázni.

A tanuló tudja alkalmazni az általa tanult hangszeres darabok elemzése során - vagy új mű esetében - a zeneelmélet tárgyban szerzett ismereteit (formai, harmóniai, dallami).

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának a *célja*, hogy

- a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további (egyéni) önművelésre, valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére,
- legyen lehetőségük zenei műveltség szerzésére azoknak is, akik nem tanultak hangszert, illetve egyéb elfoglaltságaik miatt már nem, vagy csak kisebb intenzitással képesek hangszeres tanulmányokat folytatni.

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társzművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére: ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a tanult zenetörténeti stíluskorszakban.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

Az egyes évfolyamokban elérendő minimális követelményeket a helyi tantervben rögzítse a szaktanár az adott tanévben feldolgozandó anyag célirányainak, szerkezetének, a csoport összetételének, teljesítőképességének figyelembevételével.

4. KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ, ILLETVE VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK

FAFÜVÓS KAMARA

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene-tanítás - különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében - az oktató-nevelő munka lényeges, kiemelt elemét jelenti.

A fafüvós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Fejlessze a tanulók életformáját a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Használja ki az együttmuzsikálás közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a fafüvós kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.

Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.

Ismertesse meg a tanulókkal a fafüvós hangszercsaládhoz tartozó, illetve a fafüvókhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani,
- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamában visszatálatni,
- önállóan, tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon kigyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- az alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképeséssel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,
- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,
- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a fafűvós hangszercsaládhoz tartozó és a fafűvókhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaival,
- a fafűvós kamarazene-irodalomban szereplő transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

VONÓS KAMARA

A vonós kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

Fejlessze a tanulók életformáját a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaragyűttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Használja ki az együttműködés közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaragyűttes tagjai között. Növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó- és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanuló személyiségének, egyéniségének formálásához.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni a vonós kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.

Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.

Gyakoroltassa rendszeresen a lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Fejlessze a tanulók igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.

Ismertesse meg a tanulókkal a vonós hangszercsaládhoz tartozó, illetve a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek sajátosságait.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában, zongorakivonatban.

A kamaragyűttesek közreműködésével színesítse az alapfokú művészetoktatási intézmény és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

Követelmények a program elvégzése után

A kamarazene, mint választható tárgy esetében

A tanuló legyen képes

- önállóan hangolni,
- beintésre-leintésre játékát pontosan megkezdeni és befejezni,
- jól értelmezhetően be- és leinteni,
- pontos ritmusban, biztos tempótartással játszani,
- új tempót felvenni, tempót változtatni a kamarapartner jelzései alapján,
- saját maga jelezni a tempóváltozásokat,
- hiba esetén az összjáték komolyabb mérvű megzavarása nélkül tévedését kiigazítani, szólamába visszatalálni,
- önállóan tisztán intonálni,
- a tiszta intonáció érdekében szükség esetén lebegés- és vibrato-mentes hangokat képezni,
- figyelmét megosztani saját és a többiek szólama között,
- figyelemmel kísérni az együttes összhangzását,
- kamarazenei anyagot folyamatosan lapról olvasni,
- a nehezebb állásokat otthon kigyakorolni,
- szólamát technikailag és zeneileg igényesen megszólaltatni,
- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő szólamokat önállóan elsajátítani,
- alapfokú művészetoktatási tanulmányai befejezését követően a kamarazene önálló művelésére.

Rendelkezzék

- a társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséggel,
- a kamarazenei játékban nélkülözhetetlen alkalmazkodóképességgel a hangképzés, dinamika, artikuláció, stílus stb. terén,

- a játszott művekre vonatkozó formai ismeretekkel,
- minimális partitúraismerettel.

Legyen tisztában

- a vonós hangszercsaládhoz tartozó és a vonósokhoz leggyakrabban társított egyéb hangszerek intonációs sajátosságaival,
- a vonósokhoz társított transzponáló hangszerek szólamainak írásmódjával és hangzásával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- a kamarazene-irodalom néhány kiemelkedő alkotását.

A kamarazene mint főtárgy esetében (a fenti követelményeken felül)

Ismerje fel a témabelépéseket és zárlatokat.

A mindenkori vezetőszólamot tudja megkülönböztetni a kísérettől.

Ismerje a barokk zene fontosabb ritmus-konvencióit (nyújtóponthasználat, duola és triola kölcsönös alkalmazkodása, inégál játék) és a gyakoribb barokk ékesítések írás- és játékmódját.

Ismerje és alkalmazza a klasszikus művekben (főként a kísérő szólamokban) szükséges *movimento ordinario* játékmódot (a hangok elválasztása és határozott indítása), valamint a vonó-vibratót (a kötőív alatt staccato ponttal jelölt hangoknak, a zene karakterétől függő, lágy, alig érzékelhető elválasztása).

Legyen képes könnyű kamaramű Urtext kiadású szólamát a többi szólammal összehangoltan, egyszerű ujjrenddel és vonásjelekkel ellátni.

Tudjon kijelölt szólamból könnyebb művet együttesben lapról játszani.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Hangszer, illetve magánének („A” tagozat) főtanszakos tanulók szolfézs vagy zenetörténet - zeneirodalom vagy zeneelmélet vizsgatantárgyak közül választhatnak.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga és záróvizsga bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

4. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

Szolfézs tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA RÉSZEI

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos valamint az elmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, magánének főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy
- Zeneelmélet

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs
- Zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs
- Zeneelmélet

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer és magánének főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy
- Zeneelmélet

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs
- Zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs
- Zeneelmélet

A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 10-20 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer és magánének főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Főtárgy

A gyakorlati vizsga időtartama 15-25 perc.

Hangszer, elmélet és magánének tanszak („B” tagozat):

- zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően)

A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA RÉSZEI

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán a kötelezően választható elméleti tantárgyakból a hangszer és magánének „A” tagozatos főtanszakos tanulók szóbeli vizsgát tesznek. A „B” tagozatos és elmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, kamarazene főtanszak („B” tagozat):

- Szolfézs

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs

- Zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs

- Zeneelmélet

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, kamarazene főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy

- Zenetörténet-zeneirodalom vagy

- Zeneelmélet

Hangszer, kamarazene főtanszak („B” tagozat):

- Szolfézs

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat)

- Szolfézs

Zenetörténet - zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs

- Zenetörténet - zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs

- Zeneelmélet

A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 15-25 perc.

3. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Főtárgy

- Zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően)

Szolfézs, zeneirodalom-zenetörténet és zeneelmélet főtanszak:

- Zongora

- elmélet: minimum 1x45 perc

A gyakorlati vizsga időtartama főtárgyból 20-30 perc, zongora kötelező tantárgyból 10-20 perc.

Kamarazene főtanszak:

- Kötelező hangszer (az alapfokú évfolyamokon főtárgyként tanult hangszer)

A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA TARTALMA

1. AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszakok

A vizsgán az iskola választhat a) és b) feladat közül.

Diktálás, elemzés

a) feladat

- Egy magyar népdal lejegyzése és elemzése

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) lehet, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Períódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése és elemzése

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-av felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, a zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.). Az idézet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

b) feladat

- Egy magyar népdal első két sorának lejegyzése és kiegészítése

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) legyen, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. A befejezéshez meg kell adni a szöveget. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Períódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet előtagjának lejegyzése és befejezése két szólamban, vagy felső szólamának lejegyzése

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-av felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán tizenkétszer hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Egy magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése

A népdal négysoros, 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust, valamint színező hangokat tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- Períódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 lehet. Ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Lehet benne szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola, valamint átkötések. Az idézetben előfordulhatnak nehezebb hangközlépések, alterált hangok, és hangnemi kitérés, esetleg moduláció is. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszakok

- Hangközmenet lejegyzése

10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben (oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközök, bővített kvart és szűkített kvint). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, és a kezdő hangközt, elnevezéssel együtt. A hangközlánc zongorán hatszor hangozhat el.

- Hangzatlejegyzés

10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, vagy 10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításai, valamint domináns szeptim). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát, elnevezéssel együtt, illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t. A harmóniasor zongorán hatszor hangozhat el.

- Egy négysoros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése

Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- Períódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 legyen. A ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Az idézet tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Hangközmenet lejegyzése

10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben, hangnemi kitérésekkel. Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, és a kezdő hangközt, elnevezéssel együtt. A hangközlánc zongorán háromszor hangozhat el.

- Hangzatlejegyzés

10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, maximum egykvintes hangnemi kitéréssel, vagy 10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt. Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést és a kezdő harmóniát, elnevezéssel együtt, illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t. A harmóniasor zongorán hatszor hangozhat el.

- Egy közepesen nehéz, enyhén díszített magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése

Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- Períódus terjedelmű kétszólamú műzenei idézet lejegyzése

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 3/8, 6/8 lehet. Az idézet tartalmazzon változatos ritmikai, dallami fordulatokat átkötéseket, lehetnek benne hangnemi kitérések és moduláció. Előre meg

kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom főtanszak

- A zenei korszakok felsorolása időrendben. A barokk korszak ideje, rövid általános jellemzése és zenei jellegzetességei.

- A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit [táncok, táncpárok], fuga). Domenico Scarlatti és a barokk szonáta jellemzése. Két - a tanuló által ismert, meghallgatott - mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak, Bach: A fuga művészete vagy a Wohltemperiertes Klavier kötetei). Egy vokális műfaj jellemzése (pl. Bach kantátái, a kantáták tételei).

- A bécsi klasszicizmus időszakának 3 jelentős és több kevésbé ismert, de fontos zeneszerzőjének felsorolása. A klasszikus zene általános jellemzése. A bécsi klasszika korszakának jellemzése a barokkal összehasonlítva. A bécsi klasszika műfajai és jellemző formái, a szonátaforma részei. Joseph Haydn életéről röviden, fontosabb művei; a szimfónia tételei; Haydn szimfóniáinak három korszaka egy-egy példán keresztül; a vonósnégyes hangszerei. W. A. Mozart műveinek jellemző műfajai egy-egy példával; két különböző műfajú művének részletes bemutatása.

ZENEELMÉLET

„A” tagozat

Hangszer és magánének főtanszak

- Négyszólamú példa számozott basszusának lejegyzése 4#, 4b előjegyzésig.

- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban, szűk fekvésben.

- Formatani elemzés kottakép után.

Zeneelmélet főtanszak

- Négyszólamú példa számozott basszusának lejegyzése 5#, 5b előjegyzésig.

- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban, szűk fekvésben.

- Formatani elemzés kottakép után.

2. A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszak

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/ barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), abból kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai, és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4, vagy 6/8 lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, lehet benne szinkópa, nyújtott és éles ritmus, triola, átkötések; lehetnek benne nehezebb hangközlépések, alterált hangok, és hangnemi kitérés, moduláció is.

- A „hozott” anyag: 10 népdal éneklése emlékezetből, és azok elemzése (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján); 10 műzenei szemelvény (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) - ezek közül három kotta nélkül - saját kísérettel előadva. A vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat

Hangszer, magánének főtanszak

- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket; alterált hangokat és hangnemi kitérést, modulációt is.

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 4 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 3/8, 6/8 lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, lehet benne szinkópa, nyújtott és éles ritmus, triola, átkötések; lehetnek benne nehezebb hangközlépések, alterált hangok, és hangnemi kitérés, moduláció is.

- A „hozott anyag”: 10 népdal éneklése emlékezetből, és azok elemzése (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján); 10 műzenei szemelvény (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) - ezek közül hármat kotta nélkül - saját kísérettel előadva. A vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját. - A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal

kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom főtanszak

- Teszt, ami 15-20 általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENEELMÉLET

„A” tagozat

Hangszer és magánének főtanszak

- Kadenciák és mintapéldák zongorázása a fő hármashangzatokkal és fordításaikkal.
- Zongorázás diktálás után fő hármashangzatokkal és fordításaikkal.
- Számozott basszus zongorázása négy szólamban, szűk fekvésben.
- Formatani elemzés kottakép után.

Zeneelmélet főtanszak

- Nápolyi szextes mintapéldák zongorázása mollba, dúrban.
- V7 akkord és fordításai; mintapéldák zongorázása.
- A fentiek zongorázása diktálás után.
- Zongorázás számozott basszusról.
- Formatani elemzés kottakép után.

3. A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve kamarazene főtanszakon a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán (Kállay G.: Hangnemyakorló, Paubon: Etűdök, Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész nehézségi szintjén).

- Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello: d-moll szonáta, Loeillet de Gant: Szonáták op. 1 és op. 3, Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36, Telemann: F-dúr szonáta, kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos, 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén).

Az előadási darabot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló, V. Eyck: Variációk, Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén).
- Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Telemann: C-dúr szonáta, Veracini: a-moll szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén).

Az etűd és kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1-3. nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonátatétel (Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén).
- Egy előadási darab (Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén).

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1-4. nehézségi szintjén).
 - Egy barokk szonáta-tételpár (Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén).
 - Egy karakterdarab vagy kamaramű (Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén).
- A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ÜTŐHANGSZEREK

„A” tagozat

- Két dobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola 10., 16., 18., 29., 36., II. rész 11., 17., 27.; Keune: Kisdobiskola 48., 69., 127., 145., 173. nehézségi szintjén).
 - Egy dallamhangszeres mű (Vivaldi: Largo; Bononcini: Allegro; Haydn: Szerenád nehézségi szintjén).
 - Egy kamaramű (Krell-Holzmann: Cake Walk Parádé; Camidge: Sonatina; Gebauer: Duó; Pleyel: Menuetto; Larson: Mexikói szvit; Zempléni L.: Párok; Váray L.: Gukhe/low drums szólam; Jack McKenzie: Három tánc, Bartók Béla: Gyermeknek 1.,2.,3., Mikrokozmosz nehézségi szintjén).
 - Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
- A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két kisdobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola 19., 20., 22., 24. (4/8), 31., 37., II. rész 2., 5., 14.; Keune: Kisdobiskola 67., 75., 108., 150., 153., 146. nehézségi szintjén).
- Egy skála hármashangzat-felbontással.

- Egy dallamhangszeres mű (Bach: h-moll szvit/1 tétel; Hacsaturján: Rózsálányok tánca; Rameau: Gavotte; Händel: a-moll menüett HWV 602, 603 nehézségi szintjén).
- Egy kamaramű (J. S. Bach: Kétszólamú invenciók, Zempléni L.: Üzenetek - Hét SMS-tanulmány dobokra/1 tétel; Váray L.: Gukhe/high drum szólam; Balázs O.: Nyolc trió 5., 6. nehézségi szintjén).
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játssza mérsékelt tempóban.
A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat kotta nélkül kell játszani.

GITÁR

„A” tagozat

- Egy etűd (Szendrey-Karper: Gitárgyakorlatok V-VII. kötet, Carcassi: 25 Etűd op. 60, nr. 3., 4., 7., 10., Giuliani: Etűdök gitárra op. 100 nr. 13., 15., Leo Brouwer: 10 etűd nr. 1., 5., 6., 7., Carcassi: Capriccio, Legnani: Capricci nehézségi szintjén).
- Három különböző stílusú előadási darab (Dowland: Táncok és Fantáziák, Mertz: Magyar honi virágok 1., 2., Milán: Pavane-ok, Villa-Lobos: I. IV. prelude, J. S. Bach-Szendrey-Karper: 20 könnyű darab, de Vissee szvit táncjáték, Mosóczi: 1V-V kötetből klasszikus szerzők darabjai, vagy spanyol és latin-amerikai romantikus szerzők darabjai: F. Tárrega: Lágrima, Mazurka, Polka, Antonio Lauro: Vals Venezolano nr. 2.; vagy XX. századi darabok Farkas Ferenc, Bartók-Szendrey nehézségi szintjén).
- Az előadási darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd (Szendrey-Karper: Gitárgyakorlatok VII-VIII. kötet; Carcassi: 25 Etűd op. 60 nr. 13., 18., 19.; Legnani: Capricciok, Giuliani: Etűdök gitárra op. 48 nr. 19., op. 100 nr. 13., 15.; F. Sor: op. 31 nr. 18., 23.; Leo Brouwer: 10 Etűd nr. 9., 10. nehézségi szintjén).
- Három különböző stílusú előadási darab (Francesco da Milano: 14 Fantasie; Luys Milán: 6 Pavan; J. S. Bach: 20 könnyű darab; Robert de Visée: d-moll szvit; J. S. Bach: d-moll prelúdium; klasszikus és romantikus darabok: Mertz: Magyar honi virágok: 3, 4, 5, Tarrega darabok vagy spanyol és latin-amerikai szerzők darabjai: Antonio Lauro: Vals Venezolano nr. 2., 3 nehézségi szintjén).
- XX. századi darabok (Bartók-Szendrey, Farkas Ferenc, Sári J., Huzella, Villa-L., Choros-Mazurka, Prelűdök nehézségi szintjén).
- Az előadási darabokat kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab (Bach: 18 kis prelúdium 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok, Telemann: Kezdők zongoramuzsikája nehézségi szintjén).
 - Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció (Könnnyű szonatinák, 15 könnyű szonáta, Szonatina album, Clementi: C Op. 36 Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina-gyűjtemény I-II. kötet nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Schumann: Emlékezés, Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás, Pacsirtadal, Schubert: Táncok, Keringők nehézségi szintjén).
 - XX. századi mű (Bartók Béla: Mikrokozmosz III/84 Mulatság, 90 Oroszos 91-92, Kromatikus invenció IV/97 Nottumo, Kodály: Gyermektáncok 5-10 nehézségi szintjén).
- A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: 18 kis prelúdium 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók C, a, F nehézségi szintjén).
 - Klasszikus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció (15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, E Hob. XVI/13, D Hob. XVI/14, Mozart: 6 bécsi szonatina, Beethoven: Szonatinák, Grazioli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén).
 - Romantikus mű (Schumann: Fantáziatánc, Chopin: Keringők a, h, nehézségi szintjén).
 - XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V/128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok nehézségi szintjén).
- A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

HEGEDŰ

„A” tagozat

- Egy etűd (Dénes: V-VI. Hegedűiskola, vagy Dancla op. 68/2., 9., 14., vagy Dont op. 38, vagy Mazas: Études speciales op. 36.1/2., 8., 9. nehézségi szintjén).
 - Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel (Beethoven: Menuett és Trió, Rameau: Gavotte, Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert I. tétel, Seitz: D-dúr koncert I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd.
 - = A játék technikai biztonságának felmérésére (Dont op. 68/12., 15., Mázas: Études speciales op. 36. I/2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. nehézségi szintjén).
 - = Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére (Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, a könnyebbek szintjén).
 - Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú-gyors) (Boyce: Matelotte, Járdányi: Magyar tánc. Wieniawski: Kuyawiak nehézségi szintjén).
 - Egy koncert- vagy szonáta-tétel (Komarovszkij: A-dúr koncert I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert I. tétel Accolay: a-moll koncert, Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3 I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A-dúr szonáta, Händel: E-dúr Szonáta nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

BRÁCSA

„A” tagozat

Két különböző stílusú zongorakíséretes előadási darab.

- Egy versenymű és 1 szonáta saroktéttele (barokk szonáta esetén két tétel), (versenyművek: Händel: h-moll brácsaverseny I. tétel, Telemann: G-dúr brácsaverseny I-II. tétel, vagy III-IV. tétel, Chr. Bach: c- moll brácsaverseny I. vagy III. tétel; szonáták: Bonporti: Due invenzioni; nehézségi szintjén).

- Egy előadási darab és 1 kamaramű (előadási darabok: Brácsamuzsika I-III. - EMB; Frescobaldi: Toccata, Wieniawski: Álmodozás; kamaraművek: M. Haydn: Szonáták, Bartók: 44 duó - W. Primrose).

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy háromtávos (mélyebb fekvésekből induló) hangsor, akkordfelbontásokkal.

- Két különböző technikai jellegű etűd (Dancsa: Etűdök op. 68; Mazas: Etűdök op. 36 I-II. kötet; Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II-III. kötet; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37; Kaiser: 36 etűd op. 20 III. kötet nehézségi szintjén).

- Egy brácsaverseny-saroktétel (Händel: h-moll brácsaverseny III. tétel, Vanhal: C-dúr brácsaverseny, Zelter: Esz-dúr brácsaverseny nehézségi szintjén).

- Egy zongorakíséretes darab vagy 1 szonátatétel, vagy 2 barokk szonátatétel (Brácsamuzsika I-III. - EMB, Csajkovszkij: Melódia, Marcello: F-dúr szonáta, Corelli: Szonáták - Nagy S. nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

MAGÁNÉNEK

„A” tagozat

- Egy népdalfeldolgozás (Farkas Ferenc: Béres legény..., Molnár-Kern: Szól a kakas már..., Zöld erdőben, zöld mezőben... népdalfeldolgozások, ill. a Százszínű csokor c. kötet dalai: Pierlala, francia népdal, Vira, portugál népdal nehézségi szintjén).

- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, esetleg ária (A dal mesterei I-II. kötet: Scarlatti: Meddig tart e kínos élet, Caldara: Fényben fürdik a táj, Morley: Leány és legény, Haydn: Az elhagyott, Beethoven: Szeretlek nehézségi szintjén).

- Egy romantikus dal (Schubert: A vadrózsa, Jókedv, Könnyzápor, Schumann: Az árva, Az elhagyott lányka, Zöld hímes rét, Mendelssohn: A dalnak lenge szárnyán, Szívek, ha végül válnak, Viszontlátásra, Aratódal, ill. A dal mesterei II-III. kötet dalainak nehézségi szintjén).

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

„B” tagozat

- Egy dal Kodály: A magyar népzene sorozatból (Kocsi szekér, kocsi szán..., Ludaim, ludaim, Bárcsak engem valaki megkérne... nehézségi szintjén).

- Egy preklasszikus, barokk vagy klasszikus dal, vagy ária (Caldara: Szívem szép álma; Carissimi: Így élni nem tudok; Händel: Jöjj és járjad; Ó, jaj, vajon csak emlék; Pergolesi: Nina; Beethoven: Rózsalánc; Mozart: Barbarina áriája a Figaro házassága c. operából, illetve A dal mesterei: IV., V., VII/a kötetek dalai nehézségi szintjén).

- Egy romantikus dal (Csajkovszkij: Csak az, ki vágyban ég; Egy szót sem, ó, kérlek; Áldás; Brahms: Útban a kedveshez; Vasárnap; Kárbaveszett szerenád, Wolf: Harmatos reggel, illetve A dal mesterei VII/c, Énekiskola III., Csajkovszkij: Dalok és románcok darabjai nehézségi szintjén).

- Egy XX. századi szerző dala (Farkas: Gitárdalok, Kósa: Veronika dala; Gyermekek dalok).

A műveket kotta nélkül kell énekelni.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA TARTALMA

1. AZ ÍRÁSBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtantárgyak

Diktálás, elemzés

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése és elemzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hangzatfelbontás, késleltetés, szekvencia). Az idézet zongorán két szólamban nyolcszor hangozhat el.

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam felének lejegyzése és befejezése. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, amely zongorán hatszor hangozhat el.

Szolfézs főtantárgyak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszer, kamarazene főtantárgyak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

Szolfézs főtantárgyak

- Kétszólamú barokk idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

- Egyszólamú XX. századi dallam lejegyzése. Az idézet tartalmazhat változatos dallami és ritmikai fordulatokat. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM FŐTANSZAK

- Gregorián elnevezése, általános jellemzői, műfajai. Egy műfaj részletes bemutatása. A többszólamúság kialakulása (orgánum típusai). Világi zene a középkorban (trubadúr, trouvère, Minnesängen). Reneszánsz (szó jelentése, ideje, általános jellemzése, jellegzetes műfajainak ismerete.) Korareneszánsz, reneszánsz fénykora, későreneszánsz zeneszerzőinek felsorolása. Homofónia, polifónia fogalma. Mise típusai, mise részei, (Ordinarium, Proprium), motetta és madrigál összehasonlítása. Világi vokális műfajok felsorolása.

- A barokk korszak általános stílusjegyei és zenei jellemzése, vokális és hangszeres műfajok sorolása. Egy vokális műfaj (pl. kantáta) tételeinek bemutatása, két hangszeres műfaj (pl. concerto, fuga) részletesebb magyarázata zenei példát hozva. A szvit (táncok és táncpárok), egy tánc bemutatása (pl. menüett). Barokk zeneszerzők felsorolása.

- A bécsi klasszika sajátosságai (formák, szerkezet, hangnem). Főbb műfajok sorolása, szonáta vagy szimfónia tételeinek általános jellemzése, pl. szonátaforma bemutatása. Haydn vagy Mozart művészete, (egy mű bemutatása alapján).

- Romantika - új műfajai, élményanyaga (témái). Chopin zongorazenéje (kisformák), Schumann zongoradarab-ciklusai (címek).

- A programzene (példával). A századforduló zenéje - Debussy művészete, impresszionista művei (zenéje, jellemzői). Egészhangú skála, politonalitás, dodekafónia magyarázata zenei példa alapján. Bartók életműve, jelentősége, népdalgyűjtő útjai. Kodály egy művének részletes bemutatása (pl. Psalmus Hungaricus, Hány-szvit, Felszállott a páva - variációk).

ZENEELMÉLET FŐTANSZAK

- Négyzólamú példa számozott basszusának lejegyzése.
- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban 7#, 7b-ig.
- Bach korálcselezése.
- Formatani elemzés a négy év anyagából.

2. A SZÓBELI VIZSGA TARTALMA

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, kamarazene, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.

- A „hozott anyag”: a vizsgáló tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami és fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.

- A „hozott anyag”: 15 népdal éneklése emlékezetből, és azok elemzése forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján; 10 műzenei szemelvény (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig), ezek közül három kotta nélkül, saját kísérettel előadva. A vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

SZOLFÉZS

„B” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

- Periódusnyi dallam lapról éneklése - rövid átnézés után - szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 6 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- Periódusnyi dallam lapról éneklése - rövid átnézés után - szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, lehet benne hangnemi kitérés és moduláció is; C-kulcs előfordulhat.

- A „hozott” anyag: 15 népdal éneklése emlékezetből, és azok elemzése (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján); 10 műzenei szemelvény (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) - ezek közül három kotta nélkül - saját kísérettel előadva. A vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A” tagozat

Hangszer, kamarazene és zenetörténet-zeneirodalom főtanszak

- Teszt, ami 10-15 egyszerű, általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENEELMÉLET

„A” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

Mintapéldák zongorázása 5#, 5b-ig amelyekben szerepel

- váltódomináns,
- késleltetések,
- mollbéli akkordok dúrban,
- bőszextes hangzatok,
- könnyebb modulációk,
- formatani elemzés a négy év anyagából.

ZENEELMÉLET FŐTANSZAK

Mintapéldák zongorázása 7#, 7b-ig amelyekben szerepel

- váltódomináns,
- késleltetések,
- mollbéli akkordok dúrban,
- bőszextes hangzatok,
- könnyebb modulációk,
- formatani elemzés a négy év anyagából.

3. A GYAKORLATI VIZSGA TARTALMA

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A” tagozat

- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab (Paubon: Études Melodiques 1., 7., Brügger: Etüdok, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Dér Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén).

- Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és egy korabarokk, vagy XX. századi mű, vagy tétel (Telemann: f-moll szonáta, d-moll szonáta, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., Vivaldi: G-dúr concerto, Dornel: Sonate op. 3 no.7, 3 altfurulyára nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etüd vagy szólódarab (Brügger: 1., Quantz: Solos 1-5./Baroque Solo Book, Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III., G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll nehézségi szintjén).

- Egy teljes szonáta vagy concerto és 1 korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaramű (Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g-moll szonáta (V.), Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, Vivaldi: a-moll piccoloverseny RV445 nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etüd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet valamelyik darabja nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Marcello, Veracini, Telemann műveinek nehézségi szintjén).
- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű vagy kamaramű (Fauré, Doppler, Mező Imre, Szervánszky Endre műveiből).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1-5., Andersen: 24 etűd fuvolára/1.; Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény valamelyik darabja nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Händel: Hat szonáta, egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén).
- Egy XX. századi mű (Farkas: Bihari román táncok nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

ÜTŐHANGSZEREK

„A” tagozat

- Két kisdobgyakorlat, vagy 1 kisdob- és 1 üstdobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola/II. rész 16., 18., 35.; Keune: Kisdobiskola 84., 135., 148., 161., 176.; Knauer: Üstdobgyakorlatok 6., 11., 15., 20. gyakorlat nehézségi szintjén).
- Egy dallamhangszeres mű (Dvořák: Humoreszk, Mozart: Török induló, Weiner: Rókatánc, Haydn: Magyaros rondo nehézségi szintjén).
- Egy kamaramű (Bartók Béla: Gyermekeknek, Mikrokozmosz, Evelyn Glennie: Kis imádság, Joplin: Ragtime - Percherine, Entertrainer, John O'Reilly: Három epizód, G. d. Monica: Movi-rock, Steve Reich: Zene fadarabokra, Balázs O.: Nyolc trió/1 tétel, Sigfried Fink: Trommeltanz/Junior's beat nehézségi szintjén).
- Rövid zenei anyag lapról játssza mérsékelt tempóban.

A megszólaltatott gyakorlatok száma változtatható, de a vizsgázó ritmus- és dallamhangszeres műveket is szólaltasson meg. A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob- és 1 üstdobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola/II. rész 20., 21., 26., 29., 30.; Keune: Kisdobiskola 83., 97., 138., 147., 158.; Knauer: Üstdobgyakorlatok: 14., 19., 24., 27., 33., 46.; S. Fink: Kisdobszvit - Marcia nehézségi szintjén).
- Egy skála hármashangzat-felbontással (4#/4b-től).
- Egy hosszabb lélegzetű mű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele: J. S. Bach: a-moll partita, Rimszkij-Korszakov: Dongó, Gounod: Faust/Tánc no.6, Vivaldi: a-moll hegedűverseny, Masser: Etűdök/1 tétel, Bach: Seven chorales/1 korál, Luis Milan: Pavana, Händel: Spanish Royal Marsh, Haydn: Sonata no. 9. Hob XVI/4, W. Kraft: Francia szvit, M. Getano: Multiple Episode, Cserepnyin: Szonatina, S. Fink: Etudes in Jazz nehézségi szintjén).

- Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

GITÁR

„A” tagozat

- Egy etűd (Carcassi: 25 Etűd op. 60 nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 nr. 20., 21., Leo Brouwer 8., 9., 10. nehézségi szintjén).

- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtétel (reneszánsz és barokk darabok: John Dowland: Tánccok és Fantáziák; J. S. Bach: Könnyű táncművek (Lantszvitok cselló szvit); klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli, Giuliani, F. Sor művei; tételek Vivaldi gitárversenyeiből, Carulli, Johann Kaspar Mertz: Románc, F. Tarrega: Marieta, Rosita nehézségi szintjén).

- XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc, Villa-Lobos: Prelud II. V.).

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd (Carcassi: 25 Etűd op. 60 nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. nr. 22., 23., 24., Villa-Lobos: Etűdök nehézségi szintjén).

- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű (reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint, J. Dowland: Luis Mylan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei, J. S. Bach: Lantszvitok és csellósztvitok tételei, valamint szonáták és partiták tételei; D. Scarlatti szonátái; klasszikus versenyművek: Vivaldi, Diabelli szonátái; romantikus és kortárs szerzők, pl. F. Tárrega Romantikus darabok J. K. Mertz továbbá Moreno Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei nehézségi szintjén).

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab, vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció (nehézségi szint: Händel: Könnyű zongora darabok Schaconne, Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, Bach: Francia szvit G táncművek).

- Klasszikus szonáta-tétel (Beethoven: Szonáta G Op. 49 no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79.; rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Schumann: Kinderszenen, Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 nehézségi szintjén).

- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/102 Felhangok, V/130 Falusi tréfa nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Egy barokk mű: többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció, Francia szvit, Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén).

- Egy klasszikus szonáta-tétel (Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19, Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Liszt-Zempléni: Etűd 2 a, Liszt: Consolation Desz nehézségi szintjén).

- XX. századi mű (Bartók: Szonatina, Mikrokozmosz VI/Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque E nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

HEGEDŰ

„A” tagozat

Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Háromoktávós hangsortanulmány.

- Két etűd (Mazas: Études brillantes op. 36. II., Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, Kreutzer: 42 gyakorlat, Rode: 24 Caprices/2., 7., 10. nehézségi szintjén).

- Barokk szonáta két tétele (Händel: g-moll, D-dúr, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).

- Egy koncert-tétel, vagy előadási darab (Bach: a-moll, E-dúr, Haydn: C-dúr, Mozart: D-dúr

- Adelaide, Beriot: a-moll op. 104 koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine, Fiocco: Allegro, Beethoven: F-dúr románc, Weiner: Rókatánc nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

BRÁCSA

„A” tagozat

- Egy brácsaverseny-tétel (Tartini: Brácsaverseny, J. Chr. Bach: c- moll brácsaverseny, Stamitz: F-dúr brácsaverseny I. tétel, J. Schubert: C- dúr brácsaverseny nehézségi szintjén).

- Egy szólószvit-tétel J. S. Bach csellószvitjeiből (G-dúr; d-moll; C-dúr csellószvit nehézségi szintjén).

- Egy előadási darab (Brácsamuzsika I-III. - EMB, vagy a hatályos tantervben felsoroltak közül: Mozart: E-dúr Adagio, J. Joachim: Héber melódiák, Szőnyi E.: Francia szvit, Kodály: Adagio nehézségi szintjén).

- Egy kamaramű: hegedű-brácsa duó, vagy kétbrácsás duó, brácsa-cselló duó vagy barokk triószonáta (Bruni: Hat duó - hegedű-brácsa, Beethoven: Duó brácsára és gordonkára nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy versenymű saroktétele (Stamitz: D-dúr brácsaverseny, J. Haydn: G-dúr brácsaverseny

- a C-dúr oboaverseny átirata, Hoffmeister: D-dúr brácsaverseny, Dávid Gyula: Brácsaverseny nehézségi szintjén).

- Két szólószvit-tétel (G-dúr, d-moll, C-dúr csellószvit nehézségi szintjén).
- Egy virtuóz jellegű előadási darab (Brácsamuzsika I-III. - EMB, Bruch: Románc, Vitali: g-moll ciacona, Weber: Variációk egy osztrák népdalra, Dohnányi: D-dúr hangversenydarab op. 12 nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

MAGÁNÉNEK

„A” tagozat

- Egy barokk dal, vagy kantáta-részlet (Händel: Csordul a könnyem, Bach: Már örvendj bús lelkem, Purcell: Jöjj, bűvös éj, Bach kantátainak áriái, ill. A dal mesterei IV., V., VI. kötetéből és más gyűjteményekből nehézségi szintjén).
- Egy bécsi klasszikus szerzők dalaiból (Mozart: Das Veilchen/Az ibolya/ Die Zufriedenheit, Haydn: Der Wanderer nehézségi szintjén).
- Egy romantikus dal (Schubert: An die Musik, Schumann: Die Lotosblume, Kjuí: A fecske, Glinka: A pacsirta? Richárd Strauss: Ajánlás nehézségi szintjén).
- Egy XX. századi szerző dala (Bartók Béla: 8 magyar népdal, Kodály Zoltán: Magyar népzene köteteiből /nehézségi fok szerint/, Kelen H., Kerekes J., Kosa P., Farkas F., Fauré, Debussy nehézségi szintjén).

A műveket lehetőleg kotta nélkül kell énekelni.

„B” tagozat

- Egy barokk kantáta-, vagy oratórium-ária (Parisotti: Arie Antiche I.-II.-III. kötetéből, Vivaldi: Glória, Bach kantátái, áriái nehézségi szintjén).
- Egy bécsi klasszikus szerző igényesebb dala vagy áriája (Mozart: Abendenfindung, Ridente la calma, An Chloe, Haydn Fideliti, Das Leben ist ein Traum, Mozart: Figaro házassága c. operából megfelelő hangfajok áriái, vagy Bastien és Bastiene áriái nehézségi szintjén).
- Egy nehezebb, romantikus vagy késő romantikus dal, vagy rövidebb romantikus operaária (Schubert, Brahms, Liszt, Csajkovszkij, Rubinstein, Masenet, Glinka, Grieg dalai vagy Puccini: Lauretta áriája nehézségi szintjén).
- Egy XX. századi szerző dala (Kodály: A magyar népzene, I.-XI. [nehezebb darabok], Bartók: 20 magyar népdal., Orbán: Dalok, Wolf: Olasz daloskönyv, Kósa: Válogatott dalok, Külföldi szerzők dalai hasonló nehézségi fokon nehézségi szintjén).

A műveket kotta nélkül kell énekelni.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÉRTEKELÉSE

1. A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Fúvóshangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,

- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Ütőhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról-balról),
- hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
- több verővel való játék dallamhangszeren,
- különböző hangszerkombinációk kezelése, hangszer- és verőváltások alkalmazása,
- előadásmód,
- árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
- változó tempók önállóan és együttesben,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Pengetős hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- artikulációk és díszítések megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség,
- technikai felkészültség,
- jobb- és balkéz-technika,
- intonáció.

Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,

- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Vonóhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Magánének

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás,
- intonáció,
- helyes ritmus és tempó,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség,
- előadásmód, tartalmi érzékenység,
- technikai és művészi megvalósítás,
- hangszínek iránti differenciáló képesség,
- szép, érthető szövegmondás.

2. Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

3. A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,

- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

14. Táncművészeti ág

14.1. A táncművészeti ág cél és feladatrendszer

A táncművészeti tanszak lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére. Hozzájárul, hogy a tanuló nyitott legyen a közösségi alkotó tevékenységre és a művészetekre. Segít fejleszteni a tanulók kreativitását, improvizációs készségét.

A táncművészeti nevelés alkalmat ad az erre fogékony tanulók képességének fejlesztésére és biztosítja a jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket.

A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A táncművészeti értékek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

14.2. A táncoktatás általános fejlesztési követelményei

Fejlessze

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját,
- testi – lelki állóképességét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Neveljen

- egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat,
- a táncművészetet értő közönséget,
- táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel

- a szakirányú továbbtanulásra

Az alapfokú táncművészeti képzésnek nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

14.3. A táncművészeti ág tanszakai és a képzési idő

Intézményünkben jelenleg a táncművészeti ág lehetséges tanszakai közül a társastánc és a néptánc működik.

	Tantárgy	Évfolyamok száma		
		Előlépő	Alapfok	Továbbképző
Társastánc tanszak	Gyermektánc	2	-	-
	Társastánc	-	6	4
	Viselkedéskultúra	-	4	-
	Társastánc történet	-	2	2
	Társastánc gimnasztika	2	3	-
	Történelmi társastánc	-	1	2

	Tantárgy	Évfolyamok száma		
		Előlépő	Alapfok	Továbbképző
Néptánc tanszak	Népi játék	2	-	-
	Néptánc	-	6	4
	Folklórismeret	-	6	-
	Tánc történet	-	-	2
	Népi ének	2	-	-
	Népzenei alapismeretek	-	6	4
	Táncjelírás - olvasás	-	-	2

14.4. Táncművészeti ág kötelező és választható tárgyak

A társastánc tanszak kötelező és választható tárgyai

Főtárgy:

- Gyermektánc
- Társastánc

Kötelező, vagy kötelezően választható tárgy

- Viselkedéskultúra
- Társastánc történet

Választható tárgy

- Társastánc gimnasztika
- Történelmi társastánc
- Társastánc

A néptánc tanszak kötelező és választható tárgyai

Főtárgy:

- Népi játék
- Néptánc

Kötelező, vagy kötelezően választható tárgy

- Folklórismeret
- Tánc történet

Választható tárgy

- Népi játék
- Néptánc
- Népi ének
- Népzenei alapismeretek
- Táncjelírás – olvasás

14.5. A táncművészeti ág óraterve

Társastánc tanszak

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	3 - 4	3-4	2-3	3-4	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1		1	1			1	1
Kötelezően választható tárgy			1	1	1	1			1	1		
Választható tárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A táncművészeti ágon a csoportos órák időtartama 45 perc/óra

Néptánc tanszak

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	3 - 4	3-4	3	3	3	3	3-4	3-4	3	3
Kötelező tantárgy					1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tárgy			1	1					1	1		
Választható tárgy	2-4	2-4	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A táncművészeti ágon a csoportos órák időtartama 45 perc/óra

AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Fejlessze

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját,
- testi-lelki állóképességét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Neveljen

- egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat,
- táncművészetet értő közönséget,
- táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel

- a szakirányú továbbtanulásra.

Az alapfokú táncművészeti oktatásnak nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. Az alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként, illetve párban - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

Ha a tanuló már rendelkezik a táncművészeti ág valamelyik tanszakán tánc történet tantárgyból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyból a vizsga alól felmentés adható.

4. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

Táncművészeti ágon tánc történet tantárgyból előrehozott záróvizsga szervezhető.

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

TÁRSASTÁNC TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A társastánc oktatás célja, hogy törekedjen a táncművészet, azon belül a társastánc minél teljesebb megismerésére, segítse sajátos eszközeivel a tanulók személyiségének formálását.

Feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a tanuló

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálókéességét,
- tér- és formaérzékét,

- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastáncokkal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- a táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóknak, hogy a táncstudás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Társastánc

A tanuló ismerje

- a standard táncok (angolkeringő, tangó, bécsi keringő, slowfox, quickstep) alapszabályait,
- a latin-amerikai táncok (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive) alapszabályait.

Legyen képes

- a tanult táncok pontos, stílusos elvégzésére,
- páros és csoportos feladatok végrehajtására.

Klasszikus balett

A tanuló ismerje

- a klasszikus balett tanult alapelemeit,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módját.

Legyen képes

- a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére,
- a zene és a tánc összhangjának betartására.

Viselkedéskultúra

A tanuló ismerje

- a mindennapi élet és a társas érintkezés alapszabályait, magatartásformáit.

Legyen képes

- az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazására.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Társastánc

A tanuló ismerje

- a nemzetközileg elfogadott stílus szerint a standard és latin-amerikai táncok összetettebb - motívumait és az alaplépések variációit.

Legyen képes

- a standard és latin-amerikai táncok önálló és páros bemutatására,

- a csoportos bemutatási formában figyelmes együttműködésre,
- a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből készített koreográfiák önállóan történő csoportos bemutatására.

Történelmi társastánc

A tanuló ismerje

- a történelmi társastáncok alaplépéseit.

Legyen képes

- a tanult történelmi társastáncok stílusos, önálló és csoportos bemutatására.

A TÁRSASTÁNC TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya, és időtartama:

Társastánc 20-25 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt, a szaktanár által összeállított és betanított kombinációkból áll, melyet a tanulók párosan és csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Társastánc

A standard táncok és latin-amerikai táncok alapmotívumainak bemutatása, technikailag emelkedő nehézségi fokú kombinációk formájában, tánconként maximum 2 percen.

- Angolkeringő (Natural Spin Turn, Reverse Turn, Whisk, Weave from PP, Closed Impetus, Reverse Corte, Back Whisk, Chasse form PP, Hesitation Change, Double Reverse Spin, Progressive Chassé to Right motívumok alkalmazásával.)

- Tangó (Walk, Progressive Link, Closed Promenade, Open Reverse Turn, Lady in Line, Progressive Side Step Reverse Turn, Natural Twist Turn, Rock Back on Left Foot, and Right Foot, Back Corte motívumok alkalmazásával.)

- Bécsi keringő (Natural Turn, Closed Changes /Forward/, Reverse Turn motívumokkal.)

- Slowfox (Feather Step, Three Step, Natural Turn, Reverse Turn, Closed Impetus and Feather Finish, Change of Direction, Basic Weave, Reverse Weave motívumok alkalmazásával.)

- Quickstep (Quarter Turn to Right, Natural Spin Turn, Progressive Chassé, Forward Lock, Natural Turn, Tipple Chasse to Right, Natural Pivot Turn, Natural Turn with Hesitation, Double Reverse Spin, Chassé Reverse Turn, Natural Turn and Back Lock, Running Finish motívumok alkalmazásával.)

- Cha-cha-cha (Basic Movement, Fan, Hockey Stick, Check from Open CPP, PP /New York/, Three Cha-cha, Spot Turns, Alamana, Hand to Hand, Cuban Breaks, Natural Top, Natural Opening Out Movement, Close Hip Twist motívumok alkalmazásával.)

- Samba (Stationary Samba Walks, Whisks to Left and Right, Promenade Samba Walks, Side Samba Walk, Botafogos /Travelling, Promenade/, Volta Movements motívumok alkalmazásával.)

- Rumba (Open Hip Twist, Fan, Alamana, Hand to Hand, Spot Turns, Natural Top, Spiral, Rope Spinning, Fallaway /Aida/, Cuban Rocks, Advanced Opening Out Movement, Close Hip Twist motívumok alkalmazásával.)

- Paso doble (Appel, Attack, Chasses to Right, Chasses to Left, Promenade Close, Separation, Sixteen, Huit motívumok alkalmazásával.)

- Jive (Basic in Fallaway /Fallaway Rock/, Change of Place Right to Left, Change of Place Left to Right, Stop and Go, Change of Hands Behind Back, American Spin, Link, Whip, Fallaway Throwaway motívumok alkalmazásával.)

3. A vizsga értékelése

3.1. A társastánc gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a standard táncok és a latin-amerikai táncok kombinációinak pontos kivitelezése,
- a zene és a tánc összhangjának betartása,
- technikai biztonság,
- a tánc stílusának megfelelő előadásmód,
- térfegyelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga szóbeli és gyakorlati vizsgarészekből áll.

1.1. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet 10 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Társastánc 25-30 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,
- a tánc és a társzművészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:
 - = a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
 - = a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)
 - = a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett)
- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,
- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek profiljának, táncosok pályájának, koreográfusok munkásságának jellemzői,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb alkotói, és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsga anyaga előre kijelölt, a szaktanár által összeállított és betanított kombinációkból, koreográfiából áll, melyet a tanulók párosan és csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Társastánc

A standard táncok és a latin-amerikai táncok összetettebb motívumainak és az alaplépések variációinak bemutatása, technikailag emelkedő nehézségi fokú kombinációk formájában, tánconként maximum 2 percen.

- Angolkeringő (Weave, Back Lock, Outside Spin, Turning Lock, Left Whisk, Open Telemark, Wing, Fallaway Reverse and Slip Pivot, Contra Check, Double Natural Spin, Open Impetus and Cross Hesitation motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Tangó (Fallaway Promenade, Open Promenade, Outside Swivel, Promenad Link, Four Step, Brush Tap, Basic Reverse Turn, Fallaway Reverse and Slip Pivot, Oversway, The Chase motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Bécsi keringő (Natural Turn, Closed Changes /Backward and Forward/, Reverse Turn motívumokkal.)

- Slowfox (Open Impetus, Weave from PP, Natural Weave, Top Spin, Natural Turn to Outside Swivel and Feather Ending, Natural Telemark, Hover Cross motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Quickstep (V 6, Fish Tail, Impetus, Reverse Pivot, Quick Open Reverse, Four Quick Run, Running Right Turn, Rumba Cross, Closed Telemark motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Cha-cha-cha (Open Hip Twist, Shoulder to Shoulder, Turkish Towel, Opening Out from Reverse Top, Close Hip Twist Spiral, Sweetheart, Follow My Leader motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Samba (Argentine Crosses, Reverse Turn, Rocks /Close, Open, Backward/, Corta Jaca, Plait, Botafogos /Shadow, Contral, Rolling off the Arm, Methods of Changing Feet, Natural Roll motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Rumba (Reverse Top, Opening Out from Reverse Top, Spiral, Continuous Hip Twist, Sliding Doors, Fencing, Three- Threes motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Paso doble (Promenade, La Passe, Ecan /Fallaway Whisk/, Grand Circle, Syncopated Separation, Banderillas, Fallaway Reverse, Open Telemark, Chasse Cape, Travelling Spins from PP, CPP, Changes of Feet - Syncopated Chasse, Left Foot Variation, Coup de Pique-, Fregolina-incorporating the Farol, Twists motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

- Jive (Toe Heel Swivels, Rolling off the Arm, Spanish Arms, Chicken Walks, Simple Spin, Flicks into Break motívumok és az alapmotívumok alkalmazásával.)

Egy szabadon választott táncból 3-5 perces koreográfia bemutatása. (Ebből a táncból a kombinációt nem kell bemutatni!)

3. A vizsga értékelése

3.1. A tánc történet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a tánc művészi és közhasználatú formáinak ismerete,
- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- a tánc és a társdművészetek kapcsolatának ismerete,
- kiemelkedő alkotók és mvek ismerete.

3.2. A társastánc gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a standard táncokból és a latin-amerikai táncokból készített kombinációk és a koreográfia pontos kivitelezése,
- a zene és tánc összhangjának betartása,
- technikai biztonság,
- a tánc stílusának megfelelő előadásmód,
- térfigyelem és figyelmes együttműködés a csoportos munkában.

NÉPTÁNC TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál. A táncokon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát.

Feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat,
- a három dialektus (nyugati, tiszai, erdélyi) tánc típusait, táncrendjeit,
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit,
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet,
- a néprajztudomány sajátos megközelítési módját,
- a folklórkutatás tárgyának, az alávett társadalmi rétegek, a „nép” műveltségének sajátos helyét az egyetemes emberi kultúrában,
- a tánc művészi és közhasznú formáit,
- a társasági táncélet alkalmait,
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapművét, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Alakítsa ki a tanulóknál

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- a munkájuk tudatos kontrollálását,
- a művészi előadásmód kivitelezését,
- az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népi élet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeként értelmezi,
- az esztétikai érzéket,
- a művészetek befogadására nyitott attitűdöt,
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját,
- fizikai állóképességét,
- ritmusérzékét,
- hallását,
- zenéhez való alkalmazkodását,
- tér-, forma- és stílusérzékét,

- mozgásmemóriáját,
- koncentráló képességét,
- improvizációs készségét,
- ízlését, kritikai érzékét,
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét,
- vizuális memóriáját,
- képzelőerejét.

Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránt,
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására,
- a rendszeres múzeumlátogatásra,
- a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására,
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére,
- az aktív részvétel igényét az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncesemények),
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése).

Tudatosítsa a tanulóban

- a tánc történeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, az ízlését és fogékonyságát a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

Hívja fel a tanulók figyelmét

- a korosztályuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánc történeti irodalomra.

Tegye nyitottá

- a tanuló személyiségét a folklór iránt.

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Népi játék, néptánc

A tanuló ismerje

- a tanult játékokat (min. 20) és népdalokat (min. 40),
- a tanult táncrendeket, s legalább kettőt magabiztosan improvizáljon, pl.:
 - = dél-dunántúli ugrós, kanásztánc (fiúk), karikázó (lányok),
 - = rábaközi dús, illetve körverbunk (fiúk),
 - = szatmári verbunk (fiúk), hajlikázó (lányok), lassú és friss csárdás,
 - = széki négyes, csárdás, sűrű és ritka tempó (fiúk),
 - = lőrincrévi páros táncok,
 - = sárközi ugrós és csárdás, karikázó (lányok), verbunk (fiúk),
 - = dél-alföldi páros ugrós és csárdás.

Legyen képes

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Folklórismeret

A tanuló ismerje

- a folklór mint történeti hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontját,
- a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét,
- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait,
- a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat,
- a parasztság hiedelemvilágának főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolyam szintjének megfelelő legfontosabb folklórkiadványokat (könyv, lemez) és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

Legyen képes

- felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket és szokásszövegeket.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Néptánc

A tanuló ismerje

- a különböző táncrendek zenéjét, népdalait (min. 100),
- a tanult táncrendeket.

Legyen képes

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Folklórismeret

A tanuló ismerje

- a fő népköltészeti műfajok jellegzetességeit,
- a magyar népművészet-kutatás leghíresebb irányzatait, képviselőit,
- a magyar néprajzi csoportok földrajzi elhelyezkedését, kialakulásuk legfőbb történeti momentumait, hagyományos népi kultúrájuk meghatározó jegyeit.

Legyen képes

- rugalmas szemlélettel látni az egyén, a közösség egységét és kölcsönhatását a hagyományos népi kultúrában,
- megkülönböztetni a népi és „magas” kultúra jelenségeit, összehasonlítani jellemzőiket,
- felidézni a prózai népköltészeti alkotások főbb tartalmi csoportjait, témaköreit,
- önálló véleménynyilvánításra a látott művekről.

Kinetográfia

A tanuló ismerje

- a mozdulatelemzés alaptényezőit,
- a mozdulat és helyzet típusait.

Legyen képes

- a kinetogrammal lejegyzett motívumokat pontosan leolvasni, és stílusosan előadni.

Tánc történet

A tanuló ismerje

- az adott évfolyam tananyagát:
 - = a táncművészet kimagasló alpműveit,

- = a nagy egyéniségek munkásságát,
- = az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokat.

Legyen képes

- elemezni a táncművészet különböző stílusait,
- a társ művészetek iránti érdeklődésre,
- a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

A NÉPTÁNC TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli, vagy szóbeli és gyakorlati vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Folklórismeret írásbeli: 30 perc
szóbeli: 5 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Népi játék, néptánc

- előre kijelölt anyagból, a szaktanár által összeállított és betanított folyamat, ill. koreográfia részletének előadása: csoportosan 5-10 perc
- improvizáció: kis csoportban (maximum 3 pár),
egyénenként, illetve párban, összesen: 4 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tartalma

A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll.

Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról.

Folklórismeret:

- Jeles napok,
- Munkavégző ünnepek,
- Az emberélet fordulói.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma

Koreográfia:

A szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, betanított folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció:

A három táncdialektusból választott és a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár), illetve egyénenként párban.

Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

3. A vizsga értékelése

3.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

Írásbeli vizsga:

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a helyben meghatározott ponthatárok szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

- A szokás elhelyezése az évkörben,
- A szokástartalom ismerete (magyarázata),
- Tájékozottság a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjairól,
- A megtanított tananyagtartalom elsajátításának mértéke.

3.2. A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai.

- a koreográfia ismerete,
- a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli és gyakorlati vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet 5-10 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Néptánc

- Improvizáció 8-10 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,
- a tánc és a társzművészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:
 - = a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
 - = a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)
 - = a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett)
- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,

- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek profiljának, táncosok pályájának, koreográfusok munkásságának jellemzői,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb, alkotói és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma:

Improvizáció:

A helyi tantervben meghatározott dialektusok táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort. A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál. Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrendet.

A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket.

3. A vizsga értékelése

3.1. Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a helyben meghatározott ponthatárok szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

3.2. A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

3.3. A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek.

15. Képző- és iparművészeti ág

15.1. A képző- és iparművészeti ág célrendszere és funkciói

A képző- és iparművészeti nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódnak tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszervezését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a

tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhhetnek jártasságot.

A képző és iparművészeti oktatás célja a vizuális kultúra ágainak, a műfaji sajátosságainak, a művészi kommunikáció megjelenési módjainak megismertetése a tanulókkal, valamint a múlt értékeinek megszerettetése és tovább éltetése, a hagyománytisztelet megteremtése és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakítása.

A képző- és iparművészeti ág 12 évfolyamán az oktatás programjában résztvevő tanulók számára a következő cél- és feladatrendszert határozza meg:

- A látás és látványértelmező képesség fejlesztése.
- A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása.
- A megjelenítő és kompozíciós képesség fejlesztése.
- A vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése:
 - az elemzés,
 - az elvont gondolkodás,
 - a képi gondolkodás
 - a képzettársítás és a szintetizálás területén.
- Jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben.
- Jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben.
- A plasztikai és síkművészeti technikák készség szintű elsajátítása.
- Az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet megismerése, alkalmazása.
- A művészettörténet nagy korszakainak ismerete.
- A vizuális kifejezőképesség fejlesztése.

15.2. A képző- és iparművészeti ág általános fejlesztési követelményei

Irányítsa a tanuló figyelmét:

- az emberi és természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg a tanulóval:

- az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit,
- a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót:

- az önkifejezés eszköztárának gazdagítására és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót:

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- a tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolására,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismertetésére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- az élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismertetésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására.

Tegye lehetővé a tanuló számára:

- a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban:

- az esztétikum iránti igényt,
- az esztétikai élményképességet,
- az alkotó magatartást és az ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a tanuló:

- a teremtő képzelet és az improvizáció készségét.

15.3. A képző- és iparművészeti képzés tanszakai, a képzés struktúrája, óraterve

Képzőművészet

- grafika
- festészet

Iparművészet

- fatárgykészítő
- kerámia
- kézműves
- textilműves
- tűzzománckészítő

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 év

15.4. A képzés tantárgyai

Főtárgy:

- vizuális alapismeretek (az előképzősök komplex művészeti tantárgya)
- műhelyelőkészítő
- műhelygyakorlat

1. képzőművészet tanszakon

- grafika

- festészet

2. iparművészet tanszakon

- fatárgykészítő
- kerámia
- kézművesség
- textilműves
- tűzzománckészítő

Kötelező tárgy:

- rajz-festés-mintázás

Szabadon választható tantárgyak:

- művészettörténet
- népművészet

Szabad sáv:

- a szabadon választható tantárgyak, vagy a műhelygyakorlatok bármelyike

15.5. A tanszak általános fejlesztési követelményei

A tanuló ismerje:

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

Legyen képes

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- alkotásokat létrehozni a síkban és térben
- a művészettörténet nagy korszakainak ismerete.

15.6. A képző- és iparművészeti ág tanszakai és képzési ideje

	Tantárgy	Évfolyamok száma		
		Előképző	Alapfok	Továbbképző
Képzőművészeti tanszak	Vizuális alapozó gyakorlat	2	-	-
	Grafika és festészet alapjai	-	3	-
	Vizuális alkotó gyakorlat	-	3	-
	Népművészet	-	3	-
	Művészettörténet	-	1	-
Grafika és festészet tanszak	Grafika és festészet műhelygyakorlat	-	3	4
	Vizuális alkotó gyakorlat	-	3	4
	Népművészet	-	3	4
	Művészettörténet	-	3	4
Környezet- és kézműves kultúra tanszak	Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat	-	3	4
	Vizuális alkotó gyakorlat	-	3	4
	Népművészet	-	3	4
	Művészettörténet	-	3	4

Tantárgy	Évfolyamok száma		
	Előképző	Alapfok	Továbbképző
Képzőművészeti tanszak	2	3	-
Grafika és festészet	-	3	4
Környezet- és kézműves kultúra	-	3	4

15.7. Képző- és iparművészeti ág óraterve

	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A vizuális alapismeretek gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszama 1-3, 2-2 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható.

A csoportos órák időtartama 45 perc/óra.

15.8. A MŰVÉSZETI ALAP VIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A vizsga tantárgyai:

- rajz-festés-mintázás
- műhelygyakorlat

A fentiekén felül szabadon választható vizsgatárgy:

- művészettörténet,
- népművészet

A szabadon választható vizsgatárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll.

A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható rajz-festés-mintázás tantárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

4. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredmény meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga-tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

15.9. KÖZÖS KÖTELEZŐ TANTÁRGY

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

Az alapfokú művészetoktatás 12 évfolyamára a program a következő cél- és feladatrendszert határozza meg:

- a látás és a látványértelmező képesség fejlesztése,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése
 - = az elemzés,
 - = az elvont gondolkodás,
 - = a képi gondolkodás,
 - = a képzettársítás és a szintetizálás (sűrítés),
- jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,
- jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- a plasztikai és a síkművészeti technikák készség szintű elsajátítása,

- az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,
- a művészettörténet nagy korszakainak ismerete,
- a vizuális kifejezőképesség fejlesztése.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

A tanuló legyen képes

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a vizuális nyelv kifejezőeszközait,
- azok jel- és jelrendszerét,
- a sík- és térábrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- a médiaművészet (film, videó, animáció) kifejezőeszközait és azok jelrendszerének alapjait,

- a képi konvenciók, a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az anatómia alapvető törvényszerűségeit, azok ábrázolási konvencióit,
- a művészettörténet nagy korszakait.
- A tanuló legyen képes
- a tanár által vagy önállóan kijelölt témák (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík- és térbeli művek létrehozására,
- konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- a látvány, illetve a képi megjelenítések elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- a nagy művészettörténeti korok eredményeit saját alkotó munkája során felhasználni.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, ábrázoló, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása.

A feladatmegoldás tükrözze a tanuló látványmegfigyelő, értelmező, megjelenítő, elemző, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező, alkotó készségét, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról -, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét, a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét.

A rajz festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott alkotás.

A dokumentáció szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok...). A tanuló által benyújtott alkotás a feladatra adott megoldás vagy megoldások.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány.

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott eszközökkel (grafikai, festészeti vagy plasztikai eljárásokkal) készített tanulmány témája lehet:

- természetes forma,
- mesterséges forma,
- forma és mozgás,
- forma, tér, szerkezet.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- kreativitás,
- manuális készség.

A RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc,

2. A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló vizuális gondolkodása, látványmegfigyelő, -értelmező, a gondolati tartalomnak megfelelő átíró, kifejező készsége, tervező képessége, képtárgyalkotó tudása. A feladatmegoldás tükrözze a tanuló művészeti ismereteit, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról -, a képzőművészeti műfajokról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudását. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló képzőművészeti technikákban való jártasságát, képességét, tudását, művészi igényességét.

A rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott projektfeladat.

A projektfeladat megoldását bemutató portfólió szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex képzőművészeti (rajzi, festési, mintázási elemeket magába foglaló) feladat megoldásának menetét (időterv, folyamatterv), fázisait (tanulmányrajzok, tervvázlatok, szerkezeti rajzok, forma- kompozíció-, és színtervek, anyagkísérletek, faktúratanulmányok, plasztikai kísérletek, makettek, látvány- és arculattervek...), a feladatra adott választ vagy válaszokat.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén és ideje alatt önállóan készített tanulmány.

Az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, szabadon választott (grafikai, festészeti, plasztikai) eljárásokkal készült tanulmány témája lehet:

- természetes formák,
- mesterséges formák,
- külső vagy belső tér,
- térben megjelenő figura,
- portré.

3. A vizsga értékelése

Rajz-festés-mintázás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, látvány- és karaktermegjelenítő képesség,
- gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- kreativitás,
- manuális készség,
- művészeti ismeretek,
- esztétikai érzékenység,
- tárgyalkotó készség,
- a feladatmegoldás egyedisége, minősége, összhatása.

15.10. KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ MŰHELYGYAKORLAT

GRAFIKA TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A grafikai műhelygyakorlat tanítási célja az egyedi és sokszorosított grafikai eljárások megismerése.

A grafika két fő területének: a képgrafikusi és az alkalmazott grafikai tevékenységnek megismertetése.

A grafikai műhelygyakorlat célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló

- ismerkedjen meg a grafikai tevékenységhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókkal,

- sajátítsa el a grafikai munkához szükséges technikai eszközök használatát,
- ismerkedjen meg a grafika lehetőségeivel és korlátaival (sokszorosítható grafikák, illusztráció, reklámgrafika stb.),
- tudja kiválasztani és alkalmazni az egyéniségének megfelelő grafikai technikát,
- ismerje a szaknyelvet,
- legyen tájékozott a grafika művészettörténetében,
- tevékenységének végzésében váljon önállóvá,
- legyen nyitott az új médiumok megismerésére (számítógép),
- felkészültsége legyen alkalmas arra, hogy tanulmányait szakirányban tovább folytathassa.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg

- a grafikai tevékenységhez szükséges technikai anyagok, eszközök, szerszámok működésével, kezelésével,
- a grafikai művészet egy-egy kiemelkedő képviselőjével,
- a segédanyagok tulajdonságaival, használatával,
- a szabványokkal, a méretekkel, az installálási törvényekkel,
- a szakma rövid történetével,
- a képzőművészeti, gyakorlatban, a feladatokban felhasználható vizuális elemekkel (pont, vonal, szín stb.),
- a képépítés törvényszerűségeivel,
- a színelmélet alapjaival.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a tanulóban

- fejlessze ki a feladatok elvégzéséhez szükséges önálló, kreatív, alkotói módszert,
- alakuljon ki véleménynyilvánítási igény és képesség,
- alakuljon ki a készített mű esztétikus megjelenítésének képessége.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a képépítés alapvető szabályait,
- a tanult grafikai technikákat, ezek továbbfejlesztési lehetőségeit és korlátait,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeit,
- a grafika történeti és technikai sajátosságait,
- a nyomtatásra és dűckészítésre alkalmas papírfajtákat, a linó és fém anyagokat.

A tanuló legyen képes

- az eddig megismert grafikai technikák alkalmazására,
- vázlatkészítésre, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, átírásra, dúcra dolgozásra,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeinek alkalmazására,
- esztétikus képi megjelenítésre.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a legújabb nemzetközi és hazai sokszorosított grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a hazai kortárs grafika eredményeit.

A tanuló legyen képes

- önálló kifejezőkészségre és grafikai komponálásra,
- technikailag tiszta és kevert technikájú lapok létrehozására,
- az iparban használatos reklámhordozók (könyv, lemezborító, plakát) tervezésére,
- klasszikus sokszorosított grafikai faximile reprodukció készítésére,
- önálló gondolatokkal és képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- kiállításra alkalmas munkák alkotására.

A GRAFIKA TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A GRAFIKA MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

Grafika műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- grafikakészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló a grafikaművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, az egyedi és a sokszorosított grafikatechnikai lehetőségekről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló grafikai technikákban elért jártasságát, tudását.

A grafika műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész grafikai alkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján létrehozott, a tanult grafikai technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai vagy tervezőgrafikai feladat (meghívó, bélyeg...),
- versillusztráció,
- természeti forma tanulmánya, átírása.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.

Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlat alapján megvalósított egyedi rajz vagy sokszorosításra alkalmas technikával elkészített grafikai alkotás, amely lehet:

- exlibris,
- embléma,
- piktogram,
- illusztráció,
- mintatervezés különböző felületek, faktúrák alapján.

3. A vizsga értékelése

A grafika műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, tervezői készség,
- tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, kifejező készség,
- alapvető anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- egyedi és sokszorosított grafikatechnikai ismeret,
- színelméleti alapismeretek,
- a kész munka összhatása.

A GRAFIKA MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc

Grafika műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- grafikakészítés 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Grafika műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A tervező feladat tükrözze a tanuló látványértelmező, megjelenítő, a tartalomnak megfelelő elemző, átíró, képalkotó képességét, a grafika anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló grafikai technikákban elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

2.1. A grafikai műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész grafikai alkotás.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi tervezési munka alapján megvalósított grafikai alkotás, amely lehet:

- stílusanulmány,
- borítóterv hang- és képanyaghordozókra (CD-, DVD-borító...),
- könyvborító terv, könyvillusztráció,
- naptár.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített grafikai alkotás.

Az intézmény által meghatározott vizsgamunka tervvázlatokból álló, betű és szöveg együttes kompozíciójára és szabadon választott technika alkalmazására épülő grafikai alkotás, amely lehet:

- plakát,
- könyvborító,
- vers- vagy prózaillusztráció.

2.2. A grafika műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a grafika anyagai, eszközei,
- grafikai technikák és technológiák,
- a grafika műfaji sajátosságai,
- a grafikaművészet legjelentősebb alkotásai, alkotói,
- a grafikaművészet stíluskorszakai,
- a magyar grafika jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. A vizsga értékelése

3.1. A grafika műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- rajzi, tervező és kivitelező készség,
- a grafikai ismeretek gyakorlati alkalmazásának (egyedi és sokszorosított grafikák, vegyes technikák) szintje,
- eredetiség, egyediség,
- a kész munka összhatása.

3.2. A grafika műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

FATÁRGYKÉSZÍTŐ TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

- A fatárgykészítő műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló
- széles körű elméleti és gyakorlati ismeretekre tegyen szert a fa megmunkálása terén,
 - sajátítsa el azokat az alapozó és speciális ismereteket, készségeket, melyek képessé teszik a műhelygyakorlaton előforduló feladatok átlátására, kivitelezésére,
 - ismerje meg a famíves tárgyak sokféle funkcióját és azon túlmutató humán értékeit,
 - szerezzen olyan alapismereteket és készségeket, amely alkalmassá teszik fatárgyak készítésére,
 - legyen képes felelősségteljes, pontos munkavégzésre, kitartó összpontosításra, az általa készített tárgy, tárgycsoport, a hozzá kapcsolódó dokumentáció esztétikus megjelenítésére,
 - pályaválasztását, továbbtanulását elősegítse,
 - alkotó gondolkodását megalapozza és kialakítsa.
- A fatárgykészítő műhelymunka feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló
- ismerje meg a faművesség jelentőségét a szerves kultúrában, lehetőségeit a mai városi polgári kultúrában,
 - szerezzen tapasztalatot a leghasználatosabb hazai fafajták tulajdonságait, megmunkálhatóságát illetően,
 - ismerje meg a tárgykészítéshez szükséges szerszámok, eszközök, berendezések működését, használatát, kezelését,
 - ismerje a tárgyformáláshoz kapcsolódó tervezési, dokumentációs rajzkészítési módszereket, megközelítési módokat, szemléleti elvárásokat,
 - ismerje a készítési eljárások alapműveleteit,
 - ismerje a tárgykészítési műveletek célját, folyamatát, különböző módjait,
 - legyen képes használni a tárgyalt témákhoz, a készített tárgyakhoz kapcsolódó szakirodalmat,
 - életkori szintjének megfelelően alakuljanak ki mindazok a tervező, átíró, tárgyalkotó, teremtő, anyagformáló, munkaszervező képességek, melyek az igényes alkotómunkához szükségesek,
 - ismerje a tűz- és baleseti veszélyforrásokat, elhárításuk módjait, szabályait.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a fa általános műszaki tulajdonságait,
- a fa szerkezetét, a leghasználatosabb puha- és keményfa jellemző tulajdonságait,
- a magyar pásztorélet szokásait, jellegzetességeit,
- a pásztorfaragások jellemzőit,
- a paraszti ülőalkalmatosságok közül a széket, kupásszéket, a felvidék néhány áttört faragású ülőbútorát,
- a faipari szerszámok, gépek működési elvét, veszélyforrásait,
- a fakötések, illesztések néhány változatát,
- a népi építészet boronaépítkezésszerű változatát,
- az ácsolt láda szerkezetét, funkcióját,
- az intarziakészítés elvét,
- az asztalos-, a bognár- és a kádármesterség főbb jellemzőit,
- néhány fából készült népi hangszer elkészítésének elvét.

A tanuló legyen képes

- egyszerű vesszőfonási műveletre,
- helyes, biztonságos szerszámfogásra,
- derékszögű, síma felületek kialakítására,
- szögelésre,

- diófapácolásra,
- viasz- és olajbevonat készítésére,
- karcolozás, spanyolozás, domborfaragás egyszerűbb változatainak igényes kivitelezésére,
- fakanál, kupásszék létrehozására vájó szerszámokkal,
- sarokollós csapolású szögtengely mentén nyitható fedelű dobozka készítésére,
- végtagjait mozgató, rétegelt lemezfigura készítésére,
- gurulós fajták kialakítására,
- ácsolt láda vagy ládika készítésére,
- támlás paraszti szék készítésére,
- szétszedhető kecskelábas asztal (vagy modelljének) elkészítésére,
- több rekeszes játékbútor létrehozására (nem csapolásos illesztéssel),
- vésett geometriai díszítések, áttört faragások, egyszerű intarzia megalkotására.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a Kapoliak munkásságának lényegét,
- az asztalos-, a bognár- és a kádármesterség főbb jellemzőit,
- a fából készült népi hangszerek készítésének elvét,
- a paraszti gazdálkodás néhány faeszközét,
- a magyar népművészet formáit, jeleit, szimbólumait,
- a busójárást mint népszokást,
- a kéregedény-készítés elvét,
- a népi építészet főbb jellemzőit,
- az erdélyi köríves nyilatú kiskapuk némelyikét,
- az intarziakészítés több változatát,
- festett erdélyi, dunántúli parasztbútorokat,
- a földfestékes túróenyv-kötőanyagú festésmódot,
- a Szórákaténusz Játékmúzeum jelentőségét,
- az esztétizálás elvét.

A tanuló legyen képes

- mozgatható karú-lábú fabábu elkészítésére,
- deszkából kivágott hiányzó részek összeforgatásából formák megjelenítésére,
- fa álarc létrehozására,
- kereplő hangszer készítésére,
- ivócsanak vagy sőtartó vájószerszámokkal való előállítására; egyéb pásztorkészesség tartozékainak előállítására a pásztorművészet technikai eljárásaival,
- domborfaragású bot, tükörkeret megalkotására,
- asztalka, szék kifűrészelésére (egy fahasábból játék céljaira),
- asztal (vagy modelljének) elkészítésére,
- több fiókos kasszetrény (vagy modelljének) létrehozására,
- talicska (vagy modelljének) elkészítésére,
- ácsolt kiskapu összeállítására,
- igényes intarziamunka megalkotására,
- bölcso vagy szekrény készítésére, földfesték alapú túróenyv kötőanyagú festésére hagyománykövető jelekkel.

A FATÁRGYKÉSZÍTŐ TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A FATÁRGYKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

Fatárgykészítő műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 30 perc

- tárgykészítés 150 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgypervező, tárgyalakotó képessége, tárgy- és környezetkultúra iránti érzékenysége. A tárgypervező feladat tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő konstruáló, formatervező készségét, kreativitását, a fatárgykészítés műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól megszerzett ismereteit. A tárgyalakotó feladat megoldása mutassa be a tanuló fatárgykészítés során megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását.

A fatárgykészítő műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész faműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott díszítési és összeállítási technikával készített (anyagdarabolással, fűrészeléssel, hasítással, vágással, marással alakított; reszeléssel, csiszolással tisztított; fakötéssel, ragasztással, szegeléssel, csavarozással összeállított; karcolozással, spanyolozással, áttört- vagy domborfaragással, intarziával díszített; felületkezelte, pácolt, viaszolt...) fatárgy lehet:

- fajták,
- hagyománytárgy,
- lakberendezési tárgy, bútor (doboz, szék ...).

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített faműves tárgy.

A faműves vizsgamunka az intézmény által meghatározott funkcióval rendelkező tárgytípus díszítése a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott faműves technikával (előkészített, kiszabott fa alapra, adott funkció függvényében, a forma - díszítmény összhangjának figyelembevételével).

3. A vizsga értékelése

A faműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgypervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- faműves alapismeret,
- megfelelően alkalmazott faműves technikák,
- a vizsgamunka összehatása.

A FATÁRGYKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc

Fatárgykészítő műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc

- tárgyalkotás 200 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Fatárgykészítő műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgyszerző, tárgyalkotó képessége, tárgy- és környezetkultúra iránti elkötelezettsége. A tárgyszerző feladat tükrözze a tanuló funkcionak, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező készségét, kreativitását, a faművesség anyagairól, tárgyalkotó technikáiról, felületdíszítési módozatairól, a faművesség műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól megszerzett ismereteit. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló fatárgykészítő műhelygyakorlat során megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

2.1. A fatárgykészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész faműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján (vázlat-, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció) szabadon választott díszítési és összeállítási technikával készített (anyagdarabolással, fűrészeléssel, hasítással, vágással, marással, esztergályozással, faragással; fakötéssel, ragasztással, szegeléssel, csavarozással összeállított; reszeléssel, csiszolással gyalulással tisztázott; karclozással, spanyolozással, áttört- vagy domborfaragással, intarziával, festéssel díszített; felületkezelt, pácolt, viaszolt...) fatárgy lehet:

- fajték,
- munkaeszköz,
- népi hangszer,
- hagyománytárgy
- lakberendezési tárgy, bútor.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített faműves tárgy.

A vizsgafeladat az intézmény által meghatározott funkcióval rendelkező tárgytípus (bot, tükörkeret, kazetta ...) díszítése, a tanuló által készített tervvázlat alapján, szabadon választott faműves technikával (előkészített, kiszabott fa alapra, adott funkció függvényében, a funkció - forma - díszítmény összhangjának figyelembevételével).

2.2. A fatárgykészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a fatárgykészítés anyagai, az anyagok tulajdonságai,
- a fatárgykészítés eszközei, műveletei,
- a tervezés szempontjai,
- a díszítés módjai (karclozás, spanyolozás, domborfaragás, áttört faragás, intarzia ...),
- felületkezelési eljárások,
- a faművesség alkalmazási területei, tárgyi emlékei,
- jelentéstartalom a tárgyakon,
- pásztorfaragások,
- fajták,
- népi hangszerek,
- paraszti bútorok (ülőkalkalmatosságok, asztalok, ácsolt és festett ládák ...),
- a népi építészet fából készült elemei, szerkezetei (boronaépítkezés, kapuk ...),
- a paraszti gazdálkodás fából készült eszközei,
- a faművesség történeti fejlődése, technikai változásai,
- az asztalos, bognár- és kádármesterség főbb jellemzői,
- a hagyományok továbbélésének lehetőségei,
- a fatárgykészítés egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A fatárgykészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- faműves alapismeret,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége,
- a megfelelő faműves műveletek, munkafolyamatok kiválasztása,
- a faműves technikák műfaji sajátosságainak megfelelő alkalmazása,
- a forma és a díszítmény összhangja, a vizsgamunka összhatása.

3.2. A fatárgykészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

KERÁMIA TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A kerámia műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan tegyen szert a tanuló alapvető mesterségbeli tudásra, rendszerezze és közvetítse azokat az ismereteket, melyeknek birtokában a tanuló számára lehetőséggé válik a művészeti szakközépiskolára való felkészülés.

A kerámia műhelymunka feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg

- a kerámiaművészet sajátos nyelvével, kifejező eszközeivel, formakincsével, megnyilvánulási formáival,
- a tárgyformálás anyagaival, eszközeivel,
- egyes technológiai eljárások kivitelezésével és azok alkalmazási területével,
- kerámiatárgyak készítésének folyamatával a tervtől a kész munkáig,
- a kerámiakészítés környezet-, tűz- és balesetvédelmi szabályaival.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a kerámiakészítés alapjait, a felhasznált anyagok tulajdonságait, a készítés technológiáját,
- a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
- a kerámiatörténet fontosabb állomásait,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes

- a tárgykészítés folyamatában a forma és díszítmény összhangját megteremteni,
- elképzeléseit rajzban rögzíteni, ezeket igényesen megoldani,
- a helyes munkamenetet betartani,
- tapasztalatait, ismereteit - életkori szintjének megfelelő önállósággal - a tárgykészítés folyamatába beépíteni,

- műalkotásokértő befogadására,
- felismerni környezetében a pozitív esztétikai minőséget,
- a megismert munkavédelmi szabályok következetes betartására.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a kerámia alapanyagait, azok tulajdonságait és felhasználási területét,
- egyes tárgytipusok formái és rendeltetése közötti összefüggéseket,
- a forma és díszítmény összhangjának jelentőségét,
- a kerámiatörténet fontosabb állomásait,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes

- önálló tervezésre a forma és funkció szoros kapcsolatának szem előtt tartásával,
- terveit látványyszerű és formaértelmező rajzokban igényesen megjeleníteni,
- megszerzett ismereteit a tárgykészítés folyamatába beépíteni,
- a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában a tervet megvalósítani,
- a cél és az eredmény összevetésére,
- a rendeltetés, forma és díszítmény szempontjai szerint a műtárgyak elemzésére,
- a megismert munkavédelmi szabályok következetes betartására.

A KERÁMIA TANSZAK VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A KERÁMIA MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

Kerámia műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc

- tárgykészítés agyagból 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgyszervező, tárgyalakotó képessége. A feladat tükrözze a tanuló kerámiaművészet műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A tárgyalakotó feladat megoldásában mutassa be a tanuló kerámiatechnikai jártasságát, tudását.

A kerámia műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kerámiatárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján megvalósított, égetett és/vagy festett, mázazott alkotás, amely lehet:

- felrakással vagy korongozással készült egyszerűbb használati tárgy vagy díszedény,
- mintázott, festett vagy mázazott plasztika.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített kerámiatárgy.

A kerámia vizsgamunka az intézmény által meghatározott tárgytípus, színes tervvázlat alapján agyagból, választott technikával, nyomhagyásos, pecsételt vagy plasztikus felületdíszítések alkalmazásával létrehozott alkotás, amely lehet:

- korongozott tálka vagy edény,
- felrakással készült edény,
- lapból épített, kerek vagy szögletes alaprajzú edény,
- a kerámiában használatos kézi formázási, mintázási eljárásokkal készült plasztika.

3. A vizsga értékelése

A kerámia műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, plasztikai, tárgyszervező készség,
- alapvető eszköz- és szerszámismeret,
- felrakott, korongozott és lapból épített edénykészítés fázisainak, azok helyes sorrendjének ismerete,
- alapvető díszítési eljárások ismerete,
- egyszerű festési, mázazási módok ismerete,
- forma és díszítmény összhangja,
- a tárgyak színezésének, színvilágának harmóniája.

A KERÁMIA MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc

Kerámia műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc

- tárgykészítés agyagból 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Kerámia műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgyszerző, tárgyalató képessége. A feladat tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, formaértelmező készségét, a kerámiaművészet műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A tárgyalató feladat megoldásában mutassa be a tanuló kerámiatechnikai jártasságát, tudását, művészi igényességét.

2.1. A kerámia műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész kerámiatárgy vagy tárgyegyüttes.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással - színes rajzi, tervezési munka alapján megvalósított, égetett és/vagy festett, mázazott alkotás, amely lehet:

- felrakással, korongozással vagy a kézi formázási technikák kombinációjával készített használati tárgy vagy díszedény, dombormű, csempe vagy mintázott, festett, mázazott plasztika,

- gipszforma segítségével préselt edény,

- öntőforma segítségével öntött edény.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített kerámiatárgy.

A kerámia vizsgamunka az intézmény által meghatározott tárgytípus, színes tervvázlat alapján, agyagból, választott technikával, plasztikus felületdíszítések alkalmazásával létrehozott alkotás, amely lehet:

- korongozott tál vagy edény,

- felrakással készült edény,

- lapból épített edény,

- dombormű, csempe,

- kézi formázási módok kombinációjával készített tárgy,

- a kerámiában használatos mintázási eljárásokkal készült plasztika.

2.2. A kerámia műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a kerámia anyagai,

- a kerámiaformázás műveletei, technológiái,

- díszítési eljárások,

- égetési módok,
- a kerámiaművészet fejlődési korszakai,
- a magyar agyagművesség,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

3. A vizsga értékelése

3.1. A kerámia műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- rajzi, plasztikai, tárgytervező készség,
- a rajzi tervezés és a kivitelezés pontossága,
- a tárgykészítési technikák alapvető ismerete,
- alapvető díszítési eljárások ismerete,
- kerámiafestési, -mázazási módok ismerete,
- forma és díszítmény összhangja,
- a tárgyak színezésének, színvilágának harmóniája.

3.2. A kerámia műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

KÉZMŰVES TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A kézműves műhelymunka tanításának célja

A kézműves tevékenységek megismertetésével a hagyományos népi kultúra ezen területének átörökítése, a múlt értékeinek beépítése a mai tárgykultúrába, tárgyalakotó tevékenységbe.

A természetes anyagok felhasználásával a természetközeli szemlélet kialakítása és megerősítése, a környezetharmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének megalapozása, az értékteremtés és -megőrzés igényének létrehozása.

A kézműves műhelymunka feladata

- a manuális és konstruáló képesség, a kreativitás fejlesztése, az esztétikai érzékenység mélyítése, a hagyományos kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása,
- a hagyományos tárgyi és szellemi kultúra összekapcsolódásának bemutatása,
- a hagyományok megismertetésével múltunk, népi örökségünk megbecsülése, megszerettetése, a hovatartozás-tudat mélyítése,
- a hagyományos kézműves tevékenységek szerepének és alkalmazási lehetőségeinek feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok között,
- a tárgy, a környezet, a létrehozó és használó ember viszonyának, harmóniájának felfedeztetése tárgyelemzéseken és a tárgyalakotó tevékenységen keresztül,
- a természethez, környezethez való kötődés mélyítése élmény-, ismeret- és tapasztalatszerzés által,
- azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a nyújtása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését,
- az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőségének felfedeztetése a kézműves tevékenységen keresztül,

- a felhasznált anyagok megfigyelése, elemzése, az alakításukhoz szükséges eszközök megismerése, jártasság kialakítása balesetmentes használatukban,
- a kézügyesség, a technikai érzék, a tervező-teremtő fantázia fejlesztése,
- az értékteremtésen és -megőrzésen keresztül a munkára nevelés.

Követelmények

Az alapfok végén a tanuló

- ismerje a hagyományos kézműves tevékenységek minél szélesebb körét,
- alakuljon ki benne a kézművesség iránti nyitottság, érdeklődés,
- tudjon pozitívan viszonyulni a természethez és a múlt értékeihez.

Rendelkezzen ismeretekkel

- a természetes anyagokról és felhasználási lehetőségeikről,
- a tárgyalakítás szerepéről, területeiről, szempontjairól.

Legyen jártas

- a kézművesség eszközeinek segítségével elképzelései, ötletei megvalósításában,
- egyszerű technológiájú tárgyak készítésében,
- a felhasznált anyagok megfigyelésében,
- a kézműves munkafolyamatok alkalmazásában (tervezés, anyag- és technikaválasztás, kivitelezés, díszítés),
- a gazdaságos munkavégzésben,
- a munkafolyamatokhoz szükséges eszközök megfelelő, balesetmentes használatában,
- a tárgyak elemzésében.

Legyen képes

- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az önálló tárgyalakításra, esztétikus, igényes kivitelezésű termékek létrehozására.

Fedezze fel

- a tárgyakban rejlő esztétikumot,
- a hagyományos kézművesség szerepét a modern körülmények között és saját életében.

A KÉZMŰVES MŰHELYGYAKORLAT VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A KÉZMŰVES MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama.

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

Kézműves műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 30 perc

- tárgykészítés 150 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító képességét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről

megszerzett ismereteit. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló kézművességben megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A kézműves műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott hagyományos kézműves eljárással készített tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott technikával (természetes alapanyagokból készített, formázással, festéssel, fonással, fűzéssel, szövéssel, nemezeléssel, domborítással, varrással...) alakított és díszített kézműves alkotás lehet:

- használati tárgy,
 - = gyermekjáték,
 - = népi hangszer,
 - = hagyománytárgy...,
- ajándéktárgy.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kézműves tárgy.

A kézműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott használati funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, természetes anyagokból, szabadon választott kézműves technikával létrehozott alkotás (gyermekjáték, maszk ...).

3. A vizsga értékelése

A kézműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- kézműves alapismeret,
- a műfaji jellegzetességek megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összehatása.

A KÉZMŰVES MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc

Kézműves műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc
- tárgyalkotás 200 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Kézműves műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionak, tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét. A kézművességhez tartozó anyagok tulajdonságairól, felhasználási lehetőségeiről, a kézművesség munkafolyamatairól, a díszítési módszerek műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól, a népművészet kézműves emlékeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló kézművességben megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

2.1. A kézműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész kézműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján (vázlat-, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció) szabadon választott díszítési és összeállítási technikával (ásványi, növényi vagy állati eredetű anyagokból készült, formázással, fonással, szövással, nemezeléssel, domborítással, varrással, faragással, batikolással...) létrehozott vizsgamunka lehet:

- használati tárgy
 - = lakástextil, öltözetkiegészítő,
 - = népi gyermekjáték,
 - = népi hangszer,
 - = hagyománytárgy ...,
- ajándéktárgy.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan készített kézműves tárgy.

A kézműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióval rendelkező, a tanuló által készített terv alapján, hagyományos kézműves anyagokból, tetszőleges kézműves technikával megoldott alkotás (öltözetkiegészítő, ékszer...).

2.2. A kézműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a kézművesség anyagai,
- kézműves technikák, technológiák,
- kézműves díszítési módok,
- tárgyakhoz kapcsolódó hagyományok, jelentéstartalom a tárgyakon,
- a kézműves mesterségek kialakulása, szakosodása,
- a kézművesség tárgytypusai,
- a kézművesség legjelentősebb tárgyi emlékei, alkotói, műhelyei,
- a hagyományok továbbélésének lehetőségei,
- a kézművesség egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A kézműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- funkcionak, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, szerkesztő, modellező készség,
- manuális és konstruáló készség,

- díszítő, stilizáló készség,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége, kreativitása,
- az anyag- és eszközhasználat szintje,
- a kézműves ismeretek gyakorlati alkalmazásának (szabás, összeállítás, díszítés...) szintje,
- a megfelelő kézműves műveletek, munkafolyamatok kiválasztása,
- a vizsgatárgy összehatása, a funkció - forma - díszítmény összhangja.

3.2. A kézműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

TEXTILMŰVES TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A textilműves műhelymunka célja, hogy a tanuló

- a megismert műfaji lehetőségeket egyéniségének megfelelően tudja használni, alkalmazni,
- tudjon bánni a megszerzett ismeretekkel, anyagokkal, technikákkal,
- legyen képes a tervezési feladat megoldására (rajz-, szín- és formaismeret, kompozíciós készség) és a terv kivitelezésére,
- legyen képes textiles feladatok elkészítésére, kivitelezésére, esztétikus megjelenítésére.

A textilműves műhelymunka feladata, hogy ismertesse meg a tanulóval

- a textilt, mint anyagot,
- a textil felhasználhatóságának sokszínűségét,
- a textil sajátosságait,
- a természetes és a mesterséges szálanyagokat,
- az őstextileket,
- a szövést előkészítő műveleteket (felvetés, leszövés, szövés stb.),
- a textilnyomás technikáját (dúcnyomás, filmnyomás, sablonkészítés, hengernyomás),
- a gobelinszövést,
- a varrás és a hímzés fajtáit, alkalmazási lehetőségeit,
- a rátétkészítést, a textilplasztikát,
- a vegyszereket, festékeket,
- a gépi és kézi varrást,
- a textil történetét az őskori textilemlékektől a mai modern - hazai és külföldi - textilművészeti törekvésekig.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a tanult egyszerűbb textiltechnikákat,
- az eszközöket, anyagokat,
- a textiltörténet jelentősebb állomásait a művészettörténet folyamatában,
- a textil felhasználásának sokszínűségét.

A tanuló legyen képes

- alkalmazni a tanult technikákat,
- a művészettörténeti, múzeumi, népművészeti anyagra támaszkodva tervezési feladatok megoldására,

- esztétikai minőségek felismerésére,
- önálló munkák létrehozására.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- az anyag, forma, funkció összefüggéseit,
- a szövési technikákat,
- a szövéshez használt eszközöket, anyagokat,
- a XX. századi magyar és külföldi textil törekvéseit.

A tanuló legyen képes

- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretanyag feldolgozására és alkalmazására,
- önálló gondolatok kifejezésére és megvalósítására,
- tervek készítésére,
- művészi érték létrehozására,
- saját képek, szőnyegek elkészítésére,
- a textil és más anyag „ötvöztetésére”, egymással való alakítására,
- társai és saját munkáit, művészi alkotásokat elemezni, véleményezni.

Alakuljon ki a tanulóban

- a teremtéshez, alkotáshoz szükséges készség,
- az igényesség és a mesterségbeli alázat.

A TEXTILMŰVES MŰHELYGYAKORLAT VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A TEXTILMŰVES MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

Textilműves műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc
- tárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító képességét, a textilművesség természetes alapanyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakító feladat megoldása mutassa be a tanuló textilművességben megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A textilműves műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész textilműves tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott műveletekkel (szövással, nemezeléssel...) létrehozott tárgy vagy a vásárolt textil meghatározott funkció szerinti alakításával (szabás, varrás...), díszítésével

(szálhúzás, hímzés, batikolás, festés, nyomódúcos mintázás, applikálás, kollázsszerű anyagtársítás...) létrehozott vizsgamunka lehet:

- használati tárgy,
 - = textilbáb,
 - = öltözetdarab, öltözetkiegészítő,
 - = lakástextil...,
- textilplasztika.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített textilműves tárgy.

A vizsgamunka az intézmény által meghatározott használati funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott textilműves technikával létrehozott alkotás. A textilműves tárgy többek között lehet asszociációra, motívumképzésre alkalmas formák átírásával, különféle eljárással díszített öltözködési vagy lakástextil.

3. A vizsga értékelése

A textilműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- tárgytervező képesség,
- formaalakító és díszítményképző készség,
- kifejező készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- textiles alapismeret (alapanyag- és anyagalakítási ismeret, jártasság),
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összehatása.

A TEXTILMŰVES MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc

Textilműves műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 40 perc

- tárgyalakítás 200 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Textilműves műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A textilműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga tartalma:

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyalakító képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező képességét, a textilművesség természetes alapanyagairól, műfaji sajátosságairól, tárgyköréről, a hagyományos és kortárs

textilek, a lakás- és öltözködéskultúra esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló textilművességben megszerzett jártasságát, mesterségbeli tudását, művészi igényességét.

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész textilműves tárgy vagy tárgye gyűttes.

A benyújtott - a tanári irányítással tervezett és kivitelezett színes rajzi, tervezési munka alapján szabadon választott műveletekkel - szövessel (torontáli, szumák, ógobelin, erdélyi festékes), nemezeléssel - létrehozott tárgy vagy a vásárolt textil meghatározott funkció szerinti alakításával (szabás, varrás...), díszítésével (szálhúzás, hímzés, batikolás, festés, nyomódúcos mintázás, applikálás, kollázsolt anyagtársítás...), illetve a felsorolt műveletek kombinációjával létrehozott vizsgamunka lehet:

- használati tárgy,
 - = textilbáb,
 - = öltözetdarab, öltözetkiegészítő (kalap, táska, öv...),
 - = lakástextil...,
- textilplasztika.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített textilműves tárgy.

A textilműves vizsgatárgy az intézmény által meghatározott használati funkcióra alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott textilműves technikával létrehozott alkotás.

A vizsgamunka többek között lehet szabad anyagtársításokkal létrehozott használati tárgy.

2.2. A textilműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a textilművesség természetes alapanyagai,
- a textilművesség vegyszerei,
- textilt létrehozó eszközök, technikák,
- a textil fajtái, a textiltípusok szerkezete,
- textilműves díszítési módok,
- a társműfajok (grafika, festészet) megjelenése a textilen, a textilművesség ágai,
- szőttek, szőnyegek,
- a textilművesség legjelentősebb tárgyi emlékei,
- népi textiltípusok,
- textiltípusok, textilplasztikák a kortárs művészetben,
- divattörténet,
- textilművesség egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A textilműves műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- funkciónak, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, szerkesztő, modellező készség,
- tárgyformáló, díszítő, stilizáló készség,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége,
- a műfaji lehetőségek egyéni alkalmazása,
- a műveletek, munkafolyamatok helyes alkalmazása,
- az alkalmazás szintje,

- a textilműves tárgy összehatása, esztétikuma.

3.2. A textilműves műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

TÜZZOMÁNCKÉSZÍTŐ TANSZAK

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A tűzzománczó műhelymunka célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan, összetett tevékenységrendszerével fejlessze

- mindazokat a megjelenítő, ábrázoló, konstruáló, tárgytervező képességeket, amelyek nagy szerepet játszanak a látás, a kézügyesség, a technikai érzékenység, az ízlés és a vizuális műveltség kialakításában,

- problémamegoldó feladataival szolgálja a kreativitás fejlődését.

A tűzzománczó műhelymunka feladata

Ismertesse meg a tanulóval

- a zománcművészet sajátos nyelvével, kifejezőeszközeivel, formakincsével, konvencióival, műfajaival, esztétikai törvényszerűségeivel,

- a képalkotás, tárgyformálás anyagaival, eszközeivel,

- a technika munkafogásaival, alkalmazási lehetőségeivel,

- a tűzzománczott dísz- és használati tárgy készítésével,

- a zománckészítés, környezet-, tűz- és balesetvédelmi szabályaival.

Alakítsa ki a tanulóban

- mindazokat a tervező, átíró, kifejező, tárgyalakító, teremő, szerszámhasználó, díszítő, anyagformáló, munkaszervező képességeket, amelyek az igényes alkotómunkához szükségesek.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- a zománcművészet példáit,

- a tervezés fázisait, munkafolyamatait,

- a zománczás alapismereteit: a zománccanyag és a zománczható fém tulajdonságait; a tűzzománczás technikai feltételeit; a zománccbevonás, díszítés technikáit; a szárítás, égetés műveleteit; a zománczás munkavédelmi előírásait.

A tanuló legyen képes

- zománczási műveletek végzésére: a fémek, zománccok előkészítésére; a fémek formára alakítására; a fémek zománccal való bevonására; homogén és bolygatott felületek kialakítására, textúra és fakturaképzésre, kitakarásra, lefedésre, visszakaparásra, ráfestésre; zománccgrafika kialakítására; játékos zománccdíszek, táblák, muráliák készítésére.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a tervezéshez, gondolatai képi-plasztikai megjelenítéséhez szükséges eszközrendszert: a sík- és térábrázolás, -alakítás törvényszerűségeit; a színelmélet alapjait; a színkeverés

lehetőségeit; a betűírás, alakítás módjait; a stilizálás, ornamentikaképzés formai követelményeit; az átírás, komponálás gazdag variációit; a vonal, folt, szín, ritmus, méretarány kiemelő, kifejező szerepét,

- a zománcművészet fogalmát, díszítő szerepét; a zománcművészet legjelentősebb tárgyi emlékeit, alkotóit, műhelyeit; a zománcművészet fejlődési szakaszait, technikai vonulatait, stíluskorszakait; a zománcművészet kifejező eszközeit; az ipari és iparművészeti zománctechnikát,

- a zománcozáshoz szükséges tudnivalókat: a zománcozás anyagait; a zománcműhely berendezéseit; a zománcozás gépi és kézi eszközeit, szerszámain; a fémalakítás, megmunkálás műveleteit; a fémek vegyi kezelését,

- a zománcozás műveleteit: a különböző zománctechnikákat, technológiákat (a zománcfestészet, a rekesz-, sodrony-, sülyesztett, mélyvágású és aszúrzománc technikáit); a zománcdíszítési módokat (az egyedi és az ipari sokszorosító díszítés eljárásait); a felhordott zománc szárítását, égetését; az égetés utáni műveleteket; a kész zománcalkotás feldolgozásának kívánalmait.

A tanuló legyen képes

- a megszerzett ismereteket zománckészítő munkájába beépíteni,
- a zománckészítő feladathoz kapcsolódó tér, forma, színtanulmányokat; betű, ornamentika és zománcterveket; maketteket; magyarázó és műszaki rajzokat készíteni,

- a forma-funkció, a forma-díszítmény összhangjának megteremtésére,

- a zománcozási művelet előkészítésére: a zománcozáshoz szükséges anyagok mennyiségének, méretének kiszámítására; a szükséges anyagok, technológiai megválasztására; a fémek zománcozásra való előkészítésére (méretre, formára vágásra; fűrészelésre, fűrésra; a felület széleinek eldolgozására, a felület egyengetésére, csiszolására, polírozására; a fém lágyítására, edzésére; a felület tapadóképességének kialakítására; rekesz- és sodronykészítésre),

- a zománcozás műveleteinek elvégzésére: zománchevonásra, díszítésre, az égetés és az égetés utáni műveletek elvégzésére,

- a zománcozás eszközeinek balesetmentes használatára,

- alkalmazott zománcművek, cégérek, címerek, épületdíszek, lakberendezési tárgyak, ruhakiegészítők, ékszerek készítésére,

- a tervszerű, igényes munkavégzésre.

A TŰZZOMÁNCKÉSZÍTŐ MŰHELYGYAKORLAT VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A TŰZZOMÁNCKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 90 perc

Tűzzománc műhelygyakorlat max. 180 perc

- rajzi, tervezési feladat 50 perc

- tárgykészítés 130 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgyszerző, tárgyalakotó képessége. A tárgyszerző feladat tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő képalkotó és formatervező készségét, a zománcművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyalakotó feladat megoldása mutassa be a tanuló zomántechnikai jártasságát, szakmai tudását.

A tűzzománckészítő műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész tűzzománcozott tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka alapján alapozott vagy alapozatlan lemezre a tanult zománcbevonási, díszítési technikák alkalmazásával létrehozott vizsgamunka lehet:

- zománcozott kép,
- zománcbetét,
- zománcozott ékszer vagy zománcozott ruhakiegészítő.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulóknak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített zománcozott tárgy.

A zománcozott vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióra, gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján megtervezett, lealapozott lemezre az alábbi zománcműves technikával vagy azok kombinációjával (visszakaparás, rászítálás, csurgatás, borzolás, ráfestés, átégetés, glicerines megoldás...) létrehozott zománcalkotás.

A munka kivitelezésénél a kiegészítés fázisához szaktanári felügyeletre van szükség.

3. A vizsga értékelése

A tűzzománckészítő műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- látványmegfigyelő képesség,
- a gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró képesség,
- tárgyszerző képesség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- zománczási alapismeret (zománcfelvitel, szárítás, égetés),
- zománcdíszítési ismeret,
- megfelelően alkalmazott műfaji sajátosságok,
- a zománcozott tárgy összehatása.

A TŰZZOMÁNCKÉSZÍTŐ MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

1.1. A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Rajz-festés-mintázás max. 120 perc

Tűzzománckészítő műhelygyakorlat max. 240 perc

- rajzi, tervezési feladat 60 perc
- tárgyalás 180 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tűzzománckészítő műhelygyakorlat max. 10 perc

2. A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgytervező, tárgyaló képessége. A tárgytervező feladat tükrözze a tanuló látványértelmező, gondolati tartalomnak megfelelő elemző, átíró, képalkotó, formatervező képességét, a zománckészítő művészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A tárgyaló feladat megoldása mutassa be a tanuló zománckészítő jártasságát, mesterségbeli tudását, művészeti igényességét.

2.1. A tűzzománckészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Rajzi, tervezési dokumentációval, szakmai indoklással együtt benyújtott kész tűzzománcozott tárgy vagy tárgycsoport.

A benyújtott - tanári irányítással tervezett és kivitelezett - színes rajzi, tervezési munka (tanulmányrajz, tervvázlat, szerkezet-, nézet-, műszaki rajzi dokumentáció) alapján vörösréz lemezre ipari- vagy ékszerzománckészítés használatával készített, festőzománckészítés vagy ötvözzománckészítés (filigrán-, rekesz-, sodrony- vagy azsúr-) technikával díszített tűzzománcozott tárgy vagy tárgyelem lehet:

- címer, cégér,
- ékszerkollekció (függő, medál, melltű, hajdísz, gyűrű, karperec ...),
- ruhakiegészítő kollekció (gombok, csatok, öv- és táskarátétek ...),
- lakberendezési tárgy (kép, díszdoboz, szelence, tálka, kisplasztika ...),
- épületdísz (portál, murália, névtábla, címer ...).

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulóknak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan tervezett és elkészített zománcozott tárgy.

A zománcozott vizsgatárgy az intézmény által meghatározott funkcióra, gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján megtervezett, lealapozott lemezre létrehozott tűzzománckészítés alkotás.

A vizsgamunka többek között lehet zománckészítés vagy zománckészítés.

2.2. A tűzzománckészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a zománckészítő művészet műfaji sajátosságai,
- a zománckészítés anyagai,
- a fémalakítás műveletei,
- zománckészítési technikák és műveletek,
- zománckészítési módok,
- a zománckészítő legjelentősebb tárgyi emlékei, alkotói, műhelyei,
- a zománckészítő fejlődési szakaszai, technikai vonulatai, stíluskorszakai,
- a magyar zománckészítő,
- a zománckészítés egészség- és környezetvédelmi alapismeretei.

3. A vizsga értékelése

3.1. A tűzzománckészítő műhelygyakorlat gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- a tervezéshez szükséges magyarázó-közlő rajz szintje,
- a terv egyedisége,
- a zománcozási műveletek, munkafolyamatok ismerete,
- a zománcozási ismeretek gyakorlati alkalmazásának (zománcozás, szárítás, égetés, égetés utáni műveletek) szintje,
- a zománcozott tárgy összehatása, esztétikuma.

3.2. A tűzzománckészítő műhelygyakorlat szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

15. 11. SZABADON VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK

MŰVÉSZETTÖRTÉNET

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A művészettörténet oktatás szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a rajz-festés-mintázás órákon, valamint a műhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társművészetek felé is.

A tantárgy tanításának célja, hogy

- keltse fel a tanuló érdeklődését, tegye érzékennyé és nyitottá a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására,
- a tanuló sajátítsa el a vizuális nyelv alapelemeit, tanuljon meg olvasni a műalkotásokból,
- a közösen végzett és egyéni műelemzésekben keresztül ismerje meg az egyes korokra jellemző legfontosabb stílusirányzatokat,
- a már megismert művészettörténeti korokat új összefüggésbe helyezze, vizsgálja azok formanyelvét és stílusjegyeit,
- kiemelten foglalkozzék a korok-korszakok kapcsolataival, a kölcsönhatásokkal, egymásra épülésekkel, ellentétekkel, szakításokkal az összehasonlító elemzések során,
- biztosítsa az eligazodást a művészettörténet emléktanyájában, valamint az ismeretek beépülését, felhasználhatóságát a tanuló életébe és munkájába,
- az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozásával, az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerésével váljon képessé az önálló, alkotó jellegű műelemzésre.

A tantárgy tanításának feladata, hogy

- nyújtson művészettörténeti, művészettelméleti és műfaji ismereteket az őskortól napjainkig,
- foglalkozzék a világkép és a képzőművészet viszonyával,
- mutassa be a művészet folytonosságát és korról korra változó jellegét;
- mutassa be a művészeti ágak kapcsolatát,
- ismertesse a művészettörténet nagy alkotóit és jellemző alkotásait az őskortól napjainkig,
- végezze el az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek összehasonlítását,

- értelmezze a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyát,
- foglalkozzék a tárgy- és környezetkultúra történetével,
- ismeresse a tárgy- és környezetkultúra alkotásait a művészettörténeti korokban, a népi kultúrákban és a városi folklórban.

A tanulóval ismeresse meg

- a művészetek formanyelvének alapvető elemeit,
- a művészet ábrázolás- és kifejezésbeli sajátosságait,
- a legjellemzőbb kifejezőeszközöket és komponálásmódokat a műalkotásokban,
- a tárgyi környezet elemeit és az esztétikai minőségek kifejeződését a látványokban,
- alakítsa ki a tanulóban az önálló tájékozódás képességét, az ismeretszerzés igényét jelentős műemlékek,
- múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával,
- értelmezze a művészet helyét a kultúrában és a társadalomban,
- fejlessze a képi-plasztikai önkifejezés képességét a megismert alkotó eljárások igénybevételével,
- használja a legkülönbözőbb és legkorszerűbb művészeti médiumokat,
- érzékeltesse a műfajhatárok elmosódását,
- ismeresse a műfajok közötti közlekedés lehetőségeit.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje

- az elemi kifejezési eljárásokat és ábrázolási módozatokat (konvenciókat), s ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,
- a művészettörténeti korok (korszakok), irányzatok főbb stílusjegyeit és legkiemelkedőbb alkotóit, alkotásait.

A tanuló tudjon

- műalkotásokat olvasni a témák és stíluselemek szempontjából,
- eligazodni és szelektálni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- megismert stílusjegyeket az egyéni alkotómunkában felhasználni; az egyes művészettörténeti korokra jellemző kifejezőmódok, utánpótlások alkalmazásával.

A tanuló legyen képes

- az egyes művészettörténeti korokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
- a megismert művészettörténeti korok időrendi áttekintésére,
- a művészettörténeti ágak kapcsolatainak és kölcsönhatásainak felismerésére,
- a környezet és a mindennapok vizuális hatásainak feldolgozására,
- műalkotások értelmezésére, elemzésére egyéni véleményalkotással,
- a tanult kifejezési formák és ábrázolásmódok alkotó alkalmazására.

A tanuló a továbbképző végén ismerje

- a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében,
- tudja olvasni, elemezni a tanult műalkotásokat,
- értse meg a természeti és mesterséges környezet viszonyát és azok kölcsönhatásait.

A tanuló tudjon

- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,
- alkotó módon használni megismert kifejezési eljárásokat és ábrázolási konvenciókat személyes élmények kifejezésére,
- reálisan értékelni - önmaga és mások munkáját, eredményeit.

A tanuló legyen képes

- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában,
- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban,
- ismertetni az adott kor kiemelkedő alkotóinak munkásságát és elemezni alkotásaikat,
- észlelni és megítélni esztétikai minőségeket tájban, épített környezetben és tárgyakban,
- felismerni koronként jellemző alkotásokat a tárgy- és környezetkultúra világából,
- önállóan dönteni az alkotó munkában alkalmazandó technikák, anyagok és eszközök megválasztásában.

A tanulónak alakuljon ki önálló, alkotószellemű műelemző készsége a vélemények ütköztetésével, a vitakészség fejlesztésével.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNET TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 45 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 15 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, az építészetről, a képzőművészeti ágakról - grafikáról, festészetéről, szobrászatról -, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye, egyéni kutatómunkája.

A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2.2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

- művészettörténeti alapfogalmak,
- a művészettörténet helye és szerepe a tudományok között,
- a művészet vizuális nyelve,
- a képző- és iparművészet ágai, műfajai,

- a képzőművészeti ágak és műfajok kapcsolata, kölcsönhatása,
- a művészet kezdetei, az őskori művészet,
- az ókori Egyiptom, Mezopotámia művészete,
- Kína, Japán, India, Afrika művészete,
- a prekolumbiánus művészet,
- Kréta, Mükéné művészete, a görög művészet szellemisége,
- etruszk és római művészet, Bizánc művészete,
- a népvándorlás korának művészete,
- a román és gótikus kor művészete,
- a reneszánsz művészete,
- a barokk és rokokó művészete,
- a klasszicizmus, romantika és realizmus művészete,
- az impresszionizmus és posztimpresszionizmus művészete,
- a századforduló építésze és képzőművészete,
- a 20. század első felének művészete,
- a két világháború közötti és az 1945 utáni művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri az egyes művészettörténeti korok, korstílusok kifejezési szándékát és módját,
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit,
- ismeri fel a művészettörténeti ágak kapcsolatát,
- képes a műalkotások önálló értelmezésére, elemzésére.

3. A vizsga értékelése

3.1. A művészettörténet írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség,
- analízáló és szintetizáló készség,
- összehasonlító készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- műelemző készség,
- műfaj- és stílusismeret,
- műtárgyismeret,
- fogalomismeret.

3.2. Művészettörténet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 60 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Művészettörténet max. 20 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a - tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, elemző, összehasonlító képessége, az építészetről, grafikáról, festészetéről, szobrászatról, azok műfajairól, alkotóiról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye, egyéni kutatómunkája.

A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2.2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

- primitív művészet egykor és ma,
- népművészet, városi folklór,
- naiv művészet,
- az antikvitás és hatásai a művészettörténetben,
- hiedelemvilág és művészet,
- vallás és művészet,
- ideológiák és művészet,
- hivatalos művészet és az avantgárd,
- művészet és kommunikáció,
- kortárs művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri művészettörténeti korok lényeges alkotóit és alkotásait,
- ismeri a művészettörténeti korok sajátosságait,
- tudja elemezni a megismert műalkotásokat,
- tud összehasonlító elemzéseket végezni,
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit.

3. A vizsga értékelése

3.1. A művészettörténet írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség,
- analízáló és szintetizáló készség,
- összehasonlító készség,

- tervező, feladatmegoldó készség,
- műelemző készség,
- műfaj- és stílusismeret,
- műtárgyismeret,
- fogalomismeret.

3.2. Művészettörténet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabotossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

NÉPMŰVÉSZET

CÉLOK, FELADATOK, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEK

A népművészet tantárgy tanításának célja

A népi kultúra átfogó rendszerének megismertetése, a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása. A hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

A népművészet tantárgy tanításának feladata

- a tárgy iránti nyitottság kialakítása, a hagyományos világszemlélet, a másként gondolkodás elfogadtatása,
- a népi kultúra komplex rendszerének, az élet minden területét átfogó összhangjának példaként állítása a tanuló elé,
- a mindennapi élet kérdéseire, problémáira való válaszkérés, a régi és a mai szemlélet egymás mellé állításával,
- az ember és a természet, az ember és a társadalom kapcsolatának elemzése, az egyén helyének, szerepének tudatosítása,
- a hagyományos kultúra és értékrendszer bemutatásával a közösségi érzés mélyítése, a humánus magatartás, az elfogadás, a tolerancia kialakítása, fejlesztése,
- az általános néprajzi ismeretek átadása mellett saját környezetük, lakóhelyük hagyományainak vizsgálata, tanulmányozása, ezáltal a hovatartozás-tudat, a szülőföldhöz való kötődés erősítése,
- élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés a tananyaggal kapcsolatban (gyűjtés személyektől, szakirodalomból, múzeum-, illetve tájházlátogatások...),
- értelmi és érzelmi ráhatással a személyiség fejlesztése, az esztétikai etikai élmény- és ítéloképesség mélyítése.

Követelmények

A tanuló a program végén ismerje

- a néprajz fogalmát, területeit,
- az egyén és a közösség viszonyát, a hagyomány fogalmát,
- a tárgyi és a szellemi kultúra kapcsolatát,
- a népművészet mibenlétét, ágait, a népi tárgyalakítás területeit,
- a magyar népművészet táji, történeti tagolódását,
- a díszítőművészet eszközrendszerét,
- az alapvető néprajzi szakirodalmat.

A tanuló legyen képes

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára, elemzésére adott szempontok szerint,
- az egyes tárgyak funkcióját, helyét a népeletben meghatározni,
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára,
- az empátiára, a sajátjától eltérő kultúra, gondolkodásmód elfogadására.

A NÉPMŰVÉSZET TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A NÉPMŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet max. 45 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet max. 15 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A népművészet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló néprajzi ismerete: népszokásokról, népköltészetről, hitvilágról, életmódról, a hagyományos tárgyalakotásról megszerzett tudása.

A népművészet írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Rajzokkal illusztrált néprajzi gyűjtőmunka.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott feladat megoldásának lépéseit, a tanuló adott témában szerzett ismereteit, egyéni gyűjtőmunkáját.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Népművészeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népszokásokról, népköltészetéről, hitvilágról, életmódról megszerzett ismerete.

2.2. A népművészet szóbeli vizsga tartalma:

- a néprajz kutatási tárgya, a népi kultúra fogalma,
- a hagyományozódás kérdésköre, az egyén és közösség viszonya,
- a népköltészet, ágai (népmesék, népmondák, közmondások, találós kérdések, mondókák...),

- népszokások (jeles napok, az emberélet fordulói),
- népi hitvilág, világkép,
- gyermekjátékok,
- természetbarmonikus életmód, földművelés, állattartás,
- közösségi munkamegosztás, munkaalkalmakhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek,
- népi építészet, a parasztház berendezése, bútorai, a belső terek funkciói,
- hagyományos tárgyalkotás.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló az életkori sajátosságainak megfelelően milyen szinten:

- tud eligazodni a népköltészet világában,
- ismeri a szokások helyét és szerepét a népeletben,
- ismeri a karácsonyi, húsvéti és pünkösdi ünnepkör alapjait,
- ismeri az emberélet fordulóihoz kapcsolódó szokásokat,
- ismeri a munkaalkalmakat, a hozzájuk kapcsolódó szokásokat, népköltészeti alkotásokat, hiedelmeket,
- tájékozott a népi építészet, a hagyományos tárgy- és környezetkultúra világában,
- ismeri fel az összefüggéseket.

3. A vizsga értékelése

3.1. A népművészet írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, értelmező készség,
- összehasonlító, összegző készség,
- feladatmegoldó készség,
- tárgyismeret,
- helyes fogalomhasználat,
- tárgyelemző készség.

3.2. A népművészet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága.

A NÉPMŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet max. 60 perc

1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Népművészet max. 20 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. A népművészet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népművészeti ismerete: a népművészetről, a hagyományos

tárgyalkotásról (vessző-, sás-, gyékény-, szalma-, csuhé-, fa- és bőrmunkák, népi kerámiák, textilek, viseletek) megszerzett tudása.

A népművészet írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Rajzokkal illusztrált tárgyelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott tárgyelemző feladat megoldásának lépéseit, a tanuló adott témában megszerzett ismereteit, egyéni gyűjtőmunkáját, tárgyleírását.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Népművészeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népművészeti ismerete, tárgyelemző jártassága, a népművészet ágairól, azok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása.

2.2. A népművészet szóbeli vizsga tartalma:

- a népművészet fogalma, a népművészet korszakai,
- a hagyományos tárgyalkotás természeti, társadalmi, gazdasági meghatározói,
- a hagyományos tárgyak esztétikuma, a tárgyak megjelenését meghatározó összetevők (funkció, anyag, méret, technika, forma, díszítés) összefüggései,
- a népművészet motívumrendszere, a tárgyakkal kifejezett jelentéstartalom,
- vessző-, sás-, gyékény-, szalma-, csuhé- és famunkák a magyar népi kultúrában,
- a parasztfaragás és pástorfaragás sajátos tárgyai, a tárgyak motívumkincse,
- a fazekasság tárgytípusai, hagyománytárgyai, a magyar lakta területek fazekas központjai,
- bőr- és szűcsmunkák,
- mézesbábosság, tojásfestés,
- szőttések, népi hímzések, kékfestés,
- a népviselet fogalma, a viselet elemei, a viselet jelentéstartalma,
- a népi kultúra táji tagolódása,
- a Dunántúl, Alföld, Felföld és Erdély legfontosabb tájegységeinek népművészete,
- a népművészet továbbélése, hagyományápolás.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri népművészet mibenlétét, motívumrendszerét, korszakait, ágait és alkotásait,
- ismeri a fa, bőr, textil és népi kerámia jellemzőit,
- ismeri a magyar nyelvterület legfontosabb tájegységeinek népművészetét,
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- tudja elemezni a megismert tárgyakat,
- tud összehasonlító elemzéseket végezni,
- tudja rendszerezni a népi kultúráról megszerzett ismereteit,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit.

3. A vizsga értékelése

3.1. A népművészet írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- megfigyelő, értelmező készség,
- összehasonlító, összegző készség,
- feladatmegoldó készség,

- tárgyismeret,
- fogalomismeret,
- tárgyelemző készség.

3.2. A népművészet szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága,
- kommunikációs készség.

16. Színművészeti ág

16.1. A színművészeti ág célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés lehetőséget biztosít a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, ismereteik gyarapítására, művészeti kifejezőkészségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi – dramatikus tapasztalatait.

A képzés nyújtson lehetőséget a színművészet területén

- minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételre,
- a színpadi megjelenés törvényszerűségeinek megismerésére,
- differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerésére, azok széles körű alkalmazására,
- az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerésére,
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerésére,
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítésére,
- arra, hogy a tanulók az élet más területén elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazzák,
- minél több élő és rögzített színházi előadás – köztük társaik által készített produkciók – megtekintése,
- a színházi – drámai formával való kísérletezésre, továbbá a színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának megtapasztalására,

- a közös alkotómunka adta örömteli együttlétre; arra, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák,
- az önkifejezésre,
- az önértékelésre annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat a színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

- az önismeret, önelfogadás, önértékelés képességének kialakítása, fejlesztése,
- az alkotókészség fejlesztése,
- az érdeklődés felkeltése a kultúra, a társadalmi jelenségek és problémák iránt,
- nyitottságra, személyes kutatásra ösztönzés.

A fejlesztés eszközei:

- önismereti, együttműködési, kommunikációs képességeket fejlesztő gyakorlatok, tréningek,
- produkciók (vizsgák, fesztiválok, iskolai ünnepek, stb.), tanórai tevékenységekről videófelvétel készítése, annak visszanezése, elemzése, értékelése, az önértékelés képességének fejlesztése,
- színházlátogatások és más társzművészeti eseményeken való részvétel,
- iskolai és iskolán kívüli kulturális rendezvényeken való szereplés, illetve részvétel, motiválás a tanterv érdekében.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- az iskolai tanulói közösség, csoport, egyéni arculatának kialakítása,
- a közösség meglévő, értékes hagyományainak megismertetése és új hagyományok teremtése,
- összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek kialakítása, folytonosságának elősegítése.

A fejlesztés eszközei:

- produkciók létrehozása, bemutatása,
- a szűkebb és tágabb közösség ünnepeinek megtartása, ünnepteremtés,
- iskolai hagyományok kialakítása.

16.2. A színművészeti ág általános fejlesztési követelményei

Célok:

- képesség- és készségfejlesztés, valamint személyiségformálás a dráma és színjáték eszközeivel,
- az önkifejezés lehetőségének biztosítása,
- az önértékelés, -elfogadás fejlesztése,
- a problémák iránti érzékenység kialakítása, fejlesztése,
- az oktatás tartalmi és módszertani közelítése a mindennapi élethez,
- más művészeti ágak területéről származó ismereteik alkalmazása, művészi befogadó készség, más kultúrák iránti nyitottságra nevelés,
- esztétikai nevelés, ízlésformálás.

Feladatok:

- gyermekközpontú, az egyéni képességekhez igazodó oktatás biztosítása,
- a tanuló érdeklődésére, a tanár és a pedagógus közös tevékenységére, együttműködésére épülő oktatás megszervezése,
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönzés,
- a színház és társzművészetek élményszerű megismertetése,
- a tanuló verbális és nem verbális kifejező készségének gazdagítása,
- alkotásra ösztönzés, tehetséggondozás,
- felkészítés szakirányú továbbtanulásra.

Eszközök, eljárások:

- a mindennapi élethez kötődő témák feldolgozása,
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönző feladatokra épülő tananyag feldolgozás,
- a céloknak és feladatoknak megfelelő kidolgozott pedagógiai módszerek alkalmazása,
- hatékony tanulási módok alkalmazása,
- gazdagítás, mélyítés, gyorsítás,
- versenyeztetés,
- kiállítás-, hangverseny- és színházlátogatások szervezése, a látottak megbeszélése,
- színpadi produkciók létrehozása.

16.3. Színművészeti ág tanszaka és a képzési idő

	Tantárgy	Évfolyamok száma		
		Előképző	Alapfok	Továbbképző
Színjáték	Dráma és színjáték	2	6	4
	Beszéd és vers	-	6	4
	Mozgás és tánc	-	6	4
	Zene és ének	-	6	4
	Színházismeret	-	4	4

16.4. Kötelező és választható tárgyak

Főtárgy	Kötelező, vagy kötelezően választható tárgy	Választható tárgy
Dráma és színjáték	Beszéd és vers, Mozgás és tánc, Zene és ének, Színházismeret	A színjáték tanszak bármelyik tantárgya

16.5. Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok		
	Előképző	Alapfok	Továbbképző

	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtgány	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelező, vagy kötelezően választható tárgy			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A színművészeti ág tanszakán a csoportos órák időtartama 45 perc/óra

A képzés tantárgyai

Főtgány:

- drámajáték (2) + (1-6. évfolyam),
- színjáték (7-10. évfolyam).

Megjegyzés: a főtgány neve ott és akkor változik, amikor a színjáték nevelésben való felhasználása - a drámai-színházi nevelés - mellett hangsúlyossá válhat a színházi (technikai) képzés.

Kötelező tantárgyak:

- beszédgyakorlatok (1-8. évfolyam),
- mozgásgyakorlatok (1-8. évfolyam).

Kötelezően választható tantárgyak

Megjegyzés: A 7-8. évfolyamon a kötelező tantárgyak magas óraszámja miatt nincs választási kötelezettség (az alábbi tantárgyak - természetesen - választhatók).

- vers- és prózamondás (az 1. évfolyamtól választható),
- bábjáték (a 4. évfolyammal bezárólag választható),
- tánc- és mozgásszínházi tréning (az 5. évfolyamtól választható),
- kreatív zenei gyakorlat (az 1. évfolyamtól választható),
- színházismeret (a 3. évfolyamtól választható),
- beszédtechnika (a 3. évfolyamtól választható).

Szabadon választott tantárgyak (a helyi igények és lehetőségek függvényében)

Néhány javaslat

- pantomim (a 4. évfolyamtól) - a bábjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya,
- színháztörténet (az 5. évfolyamtól),
- színháztechnika (szcenika) (a 7-10. évfolyam),
- zenés színházi képzés (a 7. évfolyamtól),
- dramaturgiai-rendezői ismeretek (9-10. évfolyam),
- drámajáték-vezetői ismeretek (9-10. évfolyam).

A SZÍNMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A színművészet területén

Készítse fel a tanulót

- drámai szövegek értő - színészi szempontokat figyelembe vevő - olvasására,
- különböző színészi technikák tudatos alkalmazására,

- színházi improvizációra,
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel,
- egyes színházi stílusoknak megfelelő színészi játékra,
- különféle szerepek megformálására,
- a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazására a szerepalkotás során,

- színházi előadások elemzésére, értékelésére.

Ismertesse meg a tanulóval

- a színházi alapfogalmakat/szakkifejezéseket,
- a drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását,
- a legfontosabb történeti és/vagy kortárs színházi stílusokat,
- a színházi műfajokat,
- a szöveg- és előadáselemzés szempontjait,
- a színészi játék alapvető iskoláit,
- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
- a színház jelenkori közösségi, társadalmi szerepét,
- napjaink színházi struktúráját.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

1. A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

2. A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Azoknál a vizsgatantárgyaknál, amelyeknél a vizsga tartalmában csoportos gyakorlatsor szerepel, ott a szaktanár a megadott gyakorlatok köréből kiválasztott három különböző gyakorlatsort állít össze, amelyből a vizsgán a vizsgabizottság által kijelölt egy gyakorlatsort kell elvégezniük a tanulóknak csoportos formában, a szaktanár irányításával.

Vizsgatantárgyak a színjáték tanszakon

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

- drámajáték,
- beszédgyakorlatok vagy mozgásgyakorlatok.

A művészeti záróvizsga tantárgyai:

- színjáték,
- egy választott tantárgy az alábbiak közül
= beszédgyakorlatok,

- = mozgásgyakorlatok,
- = vers- és prózamondás,
- = tánc- és mozgásszínházi tréning,
- = kreatív zenei, gyakorlat,
- = színházismeret,
- = beszédtechnika.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti ág valamelyik tanszakán vers- és prózamondás, kreatív zenei gyakorlat vagy beszédtechnika tantárgyakból megszerzett művészeti záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

4. Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga.

Színjáték tanszakon beszédgyakorlatok, valamint mozgásgyakorlatok tantárgyból előrehozott záróvizsga, bábjáték tanszakon beszéd és ének tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

5. A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A színházismeret vizsgatantárgyak osztályzatát az előzetesen elkészített írásbeli feladat és a szóbeli vizsgarész osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti, alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

16. 6. SZÍNJÁTÉK TANSZAK

A DRÁMAJÁTÉK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A drámajáték főtárgy célja, hogy a különböző dramatikus tevékenységformákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejlessze a tanuló érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, készségeit, gazdagítsa önkifejezési formáit, illetve az egyéni és csoportos kreatív folyamatokon keresztül segítse elő a tanulók szocializációjának folyamatát.

A folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi együttműködésen keresztül tanuló társaival együtt drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- figyelme tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre,
- társai, önmaga és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére,
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára,
- a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben,
- érzelmi emlékek felszínre hozására és a szerepjátékokban való kreatív alkalmazására,
- érzékeny kapcsolatteremtésre és annak megtartására,
- tiszta és kifejező verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokra,
- pontos és érzékletes szerepjátékokra társaikkal és egyénileg,
- kreatív dramatizálásra, a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására,
- saját teste, mozgásai, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára,
- egyre növekvő intenzitású, tudatosságé és mélységű részvételre a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban,
- különböző - felidézett, illetve az emberi világban tapasztalt - érzelmek verbális, vokális, mozgásos, mimikai és a társművészetek eszköztárát is bevonó eszközökkel történő kifejezésére,
- összetett művészi üzenetek közlésére különböző anyag-, tér- és mozgásformák együttes alkalmazásán keresztül,
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében.

Ismerje

- saját teste lehetőségeit, illetve érzékszervei hatékonyságát,
- a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét,
- a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét,
- figyelme tudatos összpontosításának szerepét és módját, a fegyelmezett feladatvégzés feltételeit,
- társai, önmaga és a felnőtt világ megfigyelésének módjait, ennek szerepét a szerepjátékok során és az improvizációkban,
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák adta lehetőségeket, használatuk lehetséges módjait,
- az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában,

- az érzelmi emlékezet szerepét, alkalmazásának lehetőségeit a szerepjátékokban,
- a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit,
- összetett művészi üzenetek közlésének különböző anyag-, tér- és mozgásformák, illetve a szerepjáték lehetőségeit,
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében.

A DRÁMAJÁTÉK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Drámajáték

- improvizáció 2-3 perc
- színpadi produkció
 jelenet 3-5 perc
 vagy
 előadás 15-25 perc

2. A vizsga tartalma

A drámajáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli *kétfős* jelenet lehet.

A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat. Az egyes tételeknek tartalmaznia kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat.

A vizsgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül.

A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített *prózai* színházi produkció (2-3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet.

A tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közreműködve, illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról.

3. A vizsga értékelése

A drámajáték gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Improvizáció:

- az instrukciók megértése, követése,
- együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése),
- színpadi jelenlét,
- figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmű szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmű kilépés a szerepből),
- sűrítés képessége,
- a jelenet szerkezete, íve (a jelenet nyitása, zárása, jelenetépítés),
- a színjáték intenzitása,
- színjátszói kifejezőeszközök,
- karakterábrázolás (a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, karakter tartása).

Színpadi produkció:

- a színpadi helyzetek megértése, az önálló játékok közös játékba illesztése,
- együttműködés (a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játéktípus kialakítása, tartása),
- figyelem, koncentráció,
- színpadi jelenlét,
- ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás),
- a színjáték intenzitása,
- színjátszói kifejezőeszközök,
- karakterépítés (a karakter tartása, tipikus jegyeinek kiemelése),
- atmoszférateremtés.

A BESZÉDGYAKORLATOK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A beszédgyakorlatok tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, az adottságaiknak és képességeiknek megfelelően - dramaturgikus és színpadi munkájukban egyaránt - könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságainak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében,
- a követendő és az elvetendő beszédpélda felismerésére hallás alapján,
- a durva légzéstechnikai, hangadási és artikulációs hibák felismerésére mások és saját beszédében.

Ismerje

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat,
- légző-, hang- és artikulációs játékokat, gyakorlatokat hangokkal, mechanikusan sorolható szavakkal és irodalmi szövegekkel,
- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat,
- az általában érvényes hangsúlyszabályokat,
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét.

Követelmények a tantárgyi program elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- ismert karakterek hangzásának hiteles létrehozására,
- dramatikus és színpadi munkájában az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a beszéd dallamának változatait és kifejező hatását,
- a beszéd váltásait (erő, magasság, tempó),
- a szövegek tagolásának, földolgozásának lehetőségeit.

A BESZÉDGYAKORLATOK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszédgyakorlatok

- csoportos gyakorlatsor 10-20 perc
- egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat 2-3 perc

2. A vizsga tartalma

A beszédgyakorlatok vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

Légző-, hang-, artikulációs, ritmus- és tempógyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

Egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlatok

A szó- és mondathangsúly, a hanglejtés, valamint a hangsúly- és hanglejtés-variációk köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatok.

A szaktanárnak 10 tételből álló tételsort kell összeállítania egyénileg elvégezhető feladatokból.

3. A vizsga értékelése

A beszédgyakorlatok vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága,
- koncentráció,
- együttműködés.

A vizsgabizottság nem értékelheti a beszédállapotot.

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszédgyakorlatok

- csoportos gyakorlatsor 10-20 perc
- egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat 3 perc

2. A vizsga tartalma

A beszédgyakorlatok vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

Légző-, hang-, artikulációs, ritmus- és tempógyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

Egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat

Ismeretlen prózai szöveg (részlet) felolvasása a hangsúly és hanglejtés szabályainak alkalmazásával.

A felolvasásra szánt szöveget a szaktanár jelöli ki.

3. A vizsga értékelése

A beszédgyakorlatok vizsga értékelésének általános szempontjai

Csoportos gyakorlatsor:

- gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága,
- koncentráció,
- együttműködés.

A vizsgabizottság nem értékelheti a beszédállapotot.

Egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat (blattolás):

- a szöveg tagolása,
- a hangsúlyszabályok alkalmazása,
- a hanglejtésszabályok alkalmazása,
- a lényeg kiemelése,
- érdekesség.

A MOZGÁSGYAKORLATOK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy célja

- a tanuló felkészítése a csoportos dráma- vagy színjáték-foglalkozásokon történő részvételre;
- az alapvető technikai elemek, a bemelegítés részeinek és folyamatának elsajátíttatása és elméleti megismertetése;
- a próbaállapot elérése csoportkohéziós, speciális mozgásos feladatok, illetve a koncentrációt és a kondíciót fejlesztő gyakorlatok révén;
- az esetleges sérülésektől, az ütközéstől, eséstől, az érintéstől való félelem, illetve tartózkodás kialakulásának megelőzése, elkerülése vagy feloldása a mozgás eszközeivel.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a mozgástréning gyakorlatainak koncentrált és pontos elvégzésére,
- a megfelelő próbaállapot elérésére a tréning gyakorlatainak végrehajtása során,
- általános bemelegítés megtervezésére és levezetésére.

Ismerje

- a bemelegítés menetének élettani hatásait,
- a gyakorlatok egymásra épülésének logikai menetét, lehetőségeit,
- a különböző gyakorlat típusok egymás mellé rendelésének főbb módjait.

Követelmények a tantárgyi program elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül) egy adott színházi feladatnak megfelelő mozgástréning összeállítására, körültekintő levezetésére.

Ismerje

- a mozgástechnikai tréning fontosabb irányzatait, tréningstílusokat,
- a mozgástechnika tréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében.

A MOZGÁSGYAKORLATOK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgásgyakorlatok 10-20 perc

2. A vizsga tartalma

Csoportos gyakorlatsor

Bemelegítő, térformáló, térérzékelő, dinamikai, egyensúly- és vezetékes, bizalom-, ugrás-, esés- és talajgyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

3. A vizsga értékelése

A mozgásgyakorlatok vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága (koncentráció, térhasználat, mozgásritmus, mozgáskoordináció, együttműködés).

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgásgyakorlatok 10-20 perc

2. A vizsga tartalma

Csoportos gyakorlatsor

Lépés járás-, futás-, ugrás- esés-, talaj-, emelés- és támaszgyakorlatok, dinamikai gyakorlatok (játékok) köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

3. A vizsga értékelése

A mozgásgyakorlatok vizsga értékelésének általános szempontjai

- a gyakorlatok, illetve játékok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága (koncentráció, térhasználat, mozgásritmus, mozgáskoordináció, együttműködés).

A SZÍNJÁTÉK TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészet - ezen belül is elsősorban a színjáték - iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a színjátékon keresztül történő önkifejezésre, a színpadi munka alapjainak elsajátítására, valamint a színházi szakmák tevékenységi körének megismerésére. Törekednünk kell arra, hogy az oktatást a tanulók életkori sajátosságaihoz, adottságaihoz, és képességeihez igazítsuk. Mindez természetesen nem azt jelenti, hogy a képzéssel szemben ne lennének tartalmi és formai vonatkozású minőségi követelmények. Éppen ellenkezőleg: a színjáték főtárgy tanításán keresztül a tanárnak arra kell törekednie, hogy a fiataloknak a színházi és színjátékos ismereteket a számukra legérvényesebb és leghatékonyabb módon közvetítse.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a különböző színészi technikák tudatos alkalmazására,
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel,
- egyes színházi stílusoknak megfelelő színészi játékra,
- más művészeti ágak területéről származó ismereteik alkalmazására a szerepalkotás során,
- színházi improvizációra,
- különféle szerepek megformálására,
- drámai szövegek értő - színészi szempontokat figyelembe vevő - olvasására,
- színházi előadások elemzésére, értékelésére,
- a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- a valóságon keresztül értelmezni a színházat, illetve a színházon keresztül a valóságot.

Ismerje

- a drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását,
- az alapvető színházi szakkifejezéseket,
- a legfontosabb kortárs és/vagy történeti színházi stílusokat, színházi műfajokat,
- a szöveg- és előadáselemzés szempontjait és módszereit,
- a színészi játék alapvető iskoláit,
- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
- a színház jelenkori társadalmi szerepét, napjaink színházi struktúráját.

A SZÍNJÁTÉK TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Színjáték

- improvizáció 3-5 perc
- színpadi produkció
 - jelenet 5-7 perc
 - vagy
 - előadás 15-40 perc

2. A vizsga tartalma

A színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges és szöveg nélküli *kétfős* jelenet lehet.

A szaktanárnak - a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő - legalább tíz kétfős improvizációs feladatból álló tételsort kell összeállítania. A tételsornak szöveggel és szöveg nélkül elvégzendő feladatokat egyaránt kell tartalmaznia. Az egyes tételekben meg kell adni a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat.

A vizsgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül.

Az etüd bemutatása után a vizsgabizottság instrukciók alapján variációk bemutatását kéri.

A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített prózai színházi produkció (2-3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet.

A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell közreműködnie.

3. A vizsga értékelése

A színjáték gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Improvizáció:

- Az instrukciók megértése, követése,
- a színpadi megjelenítés alapvető szabályainak alkalmazása (érthetőség, láthatóság),
- együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése, rugalmasság - reakció váratlan történésekre),
- stílusérzék (közös játékstílus kialakítása, a választott stílus megtartása, illetve együttes stílusváltás, vagy a játékstílusok tudatos ütköztetése a kifejezés érdekében, az egyes elemek - gesztus, beszédmód, nyelv, mozgás - egysége),
- figyelem, koncentráció,
- karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága),
- a színjáték hitele (az ábrázolás mélysége, igazságtartalma, személyessége, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása),
- az improvizáció „dramaturgiája” (a jelenet indítása, jelenet zárása, cselekményépítés, sűrítés képessége, feszültségteremtés, fordulatok),
- atmoszférateremtés,
- színjátszói kifejezőeszközök, intenzitás,
- fantázia ötletesség, humor.

Színpadi produkció (előadás, jelenet):

- koncentráció, figyelem,
- együttműködés (a jelenet tempójának közös kialakítása, a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok küldése a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása),

- hiteles játékmód (nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök hiteles alkalmazása, személyessége, életélmények, tapasztalatok játékká formálása, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása),
 - a játék intenzitása,
 - karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága, a karakterábrázolás elmélyítése, személyessé tétele),
 - stílusérzék (alkalmazkodás a produkció játékstílusához, közös stílushoz illeszkedő színjátékos kifejezőeszközök),
 - ritmusérzék (a játék tempójának érzékelése, tartása, pontos, társakhoz igazodó tempóváltás),
 - feszültségteremtés,
 - atmoszférateremtés.

A TÁNC- ÉS MOZGÁSSZÍNHÁZI TRÉNING TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy célja

- a tanulók megismertetése fizikai jelenlétük lehetőségeivel, korlátaival s az ezekből adódó feladatokkal;
- a mozgáskoordináció és a fizikai képességek fejlesztésén keresztül az önelfogadás lassú folyamatának segítése;
- a nonverbális közlésmód, valamint a testbeszéd megértetése és használhatóvá tétele;
- a test alkalmassá tétele különböző érzelmi állapotok és helyzetek megjelenítésére s az ez iránt való érzékenységre;
- a mozgásban fellelhető szabadságérzet megtapasztaltatása;
- színházi helyzetekben történő, mozgásra épülő feladatok ellátására való alkalmasság megteremtése.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- az adott színházi helyzetnek megfelelő mozgásszínházi eszközök megválasztására,
- karakterábrázolásra a mozgás eszközeivel,
- mozgásimprovizációra, az improvizáció esetleges rögzítésére.

Ismerje

- az alapvető mozgásművészeti szakkifejezéseket.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- a különböző tánc- és mozgásszínházi technikák tudatos alkalmazására,
- színészi jelenlét felmutatására mozgásszínészi játékban,
- tánc- és mozgásszínházi előadások elemzésére és értékelésére,
- rendezői instrukció követésére, az adott szituáció mozgásban történő megoldására.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a tánc- és mozgásszínház működésének struktúráját, alkalmazási területeit,
- a legfontosabb történeti és kortárs tánc- és mozgásszínházi stílusokat,
- a tánc- és mozgásszínházi előadás elemzésének szempontjait,
- a mozgásszínészi alkotómunka főbb összetevőit, fázisait és menetét,
- a tánc- és mozgásszínház helyét és szerepét a színházi struktúrában.

A TÁNC- ÉS MOZGÁSSZÍNHÁZI TRÉNING TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Tánc- és mozgásszínházi tréning

- etűd 5-7 perc

vagy

- előadás 15-25 perc

2. A vizsga tartalma

Tánc- és mozgásszínházi produkció

A produkció választott irodalmi mű vagy zenemű mozgásszínházi adaptációjával, illetve rögzített improvizációval készített két-három fős mozgásetűd vagy csoportos előadás lehet.

A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell szereplőként közreműködnie oly módon, hogy a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról számot tudjon adni.

3. A vizsga értékelése

A tánc- és mozgásszínházi tréning gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- mozgástechnika,
- karakterábrázolás, hangulatteremtés,
- hitelesség (jelenlét),
- koncentráció, együttműködés.

A SZÍNHÁZISMERET TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy a színjáték tanszak célkitűzései közül minél több élő és felvett színházi előadás megtekintésére, a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítésére nyújt kiemelt lehetőséget. A tanszak általános célkitűzéseinek szellemében a tantárgy lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók felkészült nézőkké, tudatos színjátékosokká váljanak.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- felismerni, hogy saját befogadói élményeiket milyen színházi hatások befolyásolják,
- a színházi előadással kapcsolatos élményeiket, véleményüket világosan, érvekre támaszkodva megfogalmazni,

- a megismert fogalmi készlet alapján megfogalmazni egy-egy színházi előadás legfontosabb sajátosságait, jellegzetességeit,
- a mások által készített előadások tanulságait saját tevékenységükre (is) adaptálni,
- a saját csoportjuk által létrehozott előadások sajátosságait leírni,
- az előadás készítése közben felmerült problémákat összefüggésbe hozni a színházi előadás általánosabb problémáival.

Ismerje

- azt az alkotói folyamatot, amelyben egy-egy értékes előadás létrejön,
- a legfontosabb „színházi mesterségeket”,
- az előadás különböző közreműködőinek szerepét, részvételi módját az alkotói folyamatban,
- azt, hogy saját tevékenységének hol a helye, továbbá mi a szerepe az egész előadás hatásmechanizmusában,
- a színházi előadás legfontosabb alkotórészeit, legyen tudatában annak, hogy ezek az elemek miként kapcsolódnak egymáshoz, hogyan képesek befolyásolni a nézői élményt,
- a színházművészet megközelítésére alkalmas fogalmi készlet legfontosabb elemeit.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- felismerni egy-egy színházi előadás meghatározó alkotóelemeit, azok sajátosságait, felhasználási, kapcsolódási módját,
- a színházi előadást a benne érvényesülő (műfaji, stílári, illetve formai) konvenciórendszer szerint vizsgálni, értékelni,
- a megismert fogalmi készletet saját csoportja színházi tevékenységére is alkalmazni, azaz a saját munkája során felmerülő problémákra elméletileg is reflektálni,
- egy-egy színházi előadást átfogóan értékelni, eljutni az előadás jellemzőinek leírásától, összetevőinek elemzésétől a színházi műalkotás értelmezésig.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a színházművészet legfontosabb kifejezőeszközeit,
- a műfaji, stílári, illetve formai konvenciórendszereknek a legfontosabb sajátosságait, felhasználási lehetőségeit,
- a konkrét előadások elemzésében, értelmezésében felhasznált fogalmakat, azok meghatározásait, kapcsolódásukat, továbbá helyüket, szerepüket a különféle színházi konvenciórendszerekben, illetve más művészeti, irodalmi, esztétikai fogalmakkal való összefüggéseiket,
- az előadás alkotóelemeinek hatásmechanizmusait, azok miként befolyásolják a nézői élményt, hogyan szolgálják az előadás jelentését.

A SZÍNHÁZISMERET TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

I. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga előzetesen elkészített írásbeli feladatból és szóbeli vizsgarészből áll.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Színházismeret 10 perc

2. A vizsga tartalma

Előadáselemző esszé

A tanulónak a szaktanárral egyeztetett lista alapján választott előadásról előadáselemző esszét kell készítenie. Az előadás hivatásos társulat, színházi műhely vagy diák- illetve gyermekszínjátszó csoport választott előadása lehet. Az esszét a szóbeli vizsgarész megkezdése előtt legalább 15 nappal be kell nyújtania a vizsgát szervező intézménynek.

A tanuló csak akkor bocsátható szóbeli vizsgára, ha előadáselemző dolgozata megfelelt.

A színházismeret szóbeli vizsga tartalma

A tanuló a szaktanár által összeállított legalább tíz tételből álló tételsorból húz a vizsgán. A tételek tartalma az alábbiakra épül:

- a színházi előadások összetevői, kapcsolatuk és szerepük az előadásban, az összetevők jelentéshordozó szerepe,
- színpadtípusok,
- színházi stílusok, műfajok,
- a színházi előadások létrejöttének folyamata,
- fontosabb színházi mesterségek,
- a színházi előadások különböző közreműködőinek szerepe az előadás létrejöttének folyamatában.

3. A vizsga értékelése

Az előadáselemző esszé értékelésének általános szempontjai:

- a feladat megértése,
- az ismeretek gazdagsága,
- a téma kidolgozottsága,
- megszerkesztettség, nyelvhelyesség.

A színházismeret szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a kérdés megértése,
- az ismeretek gazdagsága,
- a téma kifejtettsége,
- a kifejezés pontossága, érthetősége.

A VERS- ÉS PRÓZAMONDÁS TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy tanításának célja, hogy a tantárgy megismertesse a tanulókkal

- azokat a pódiumon előadható népköltészeti és (különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó) irodalmi alkotásokat, amelyek a mindenkori tanulók érdeklődésére számot tarthatnak, előadhatóak és üzenethordozóak,
- azokat az eljárásmodokat és műelemzési metodikákat, kommunikációs folyamatokat, amelyek eredményeként eljuthatnak a művek üzenetének megfigyeltetéséhez és a helyes közvetítéshez,
- a művészi beszédnek és a nonverbális kifejezésnek azokat az eszközeit, amelyek tudatos működtetésével a tanuló a közönség számára is élménnyé transzponálhatja a megszólaltatott művet,

- a különféle előadói stílusirányzatok jellegzetességeit és markáns képviselőik jeles teljesítményét,
 - a szónoki beszéd, előadás dramaturgiáját, eszközeit és fogásait,
 - a szerkesztés szabályait, a színjátékká formálás törvényszerűségeit,
 - a szakrális és profán szertartásokat és azok összetevőit,
 - a pódiumi rendezés eszközeit, a látvány, akusztika és térszervezés lehetőségeit;
- továbbá ösztönözze a tanulókat arra, hogy
- műveket válogassanak, irodalmi műsort szerkesszenek, szertartásjátékot komponáljanak,
 - faggassák, elemezzék a műveket, nekik és koruknak szóló üzenetet keresvén bennük,
 - próbálják ki önmagukat különféle nyilvános fórumokon, vers- és prózamondó versenyeken,
 - vegyenek részt kommunikációs készségüket fejlesztő drámapedagógiai gyakorlatozásokon,
 - járjanak előadóművészi estekre, szertartásokra, oratórikus előadásokra, s keressék az alkalmat, hogy minél több ilyen témájú lemezt és videót hallgassanak, nézzenek.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- alkalmazni a légző, artikuláló, beszédtechnikai gyakorlatokat,
- alkalmazni a művészi beszéd és a testnyelv kifejező eszközeit, hogy az olvasás során megértett költői, írói üzenetet sajátjukként tudják átadni a hallgatónak, a közönségnek,
- a szöveget elemezni és azt megfogalmazni, miért fontos neki a választott alkotás, és mit kíván azzal üzeni a befogadónak,
- előadni kb. 20 szabadon választott művet, önállóan és verskompozícióban is (verset és prózát - népköltészeti és különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó irodalmi alkotásokból válogatva),
- egymás teljesítményét elemezni, körültekintően értelmezni.

Ismerje

- azokat az irodalmi kommunikációs módszereket, amelyek segítségével képes megfejtetni a szöveg rejtett, metaforikus üzenetét,
- a lírai és az epikus művek előadásmódja közötti különbségeket (azok érzelmi-gondolati és eseményes-cselekményes voltának függvényében),
- azokat az improvizatív, kreatív gyakorlatokat, amelyeket az előkészület stádiumában játszanak a kommunikációs készség fejlesztése érdekében,
- a hatásos előadói beszéd komponenseit, készítésének és előadásának szabályszerűségeit.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- megfogalmazni szóban és írásban, hogy az adott mű megírására miféle gondolati, érzelmi szándék készítette a költőt, író, s mi az, ami a közvetítő-előadót inspirálja a mű tolmácsolására,
- újabb műveket megszólaltatni,
- megalkotni szerkesztésen alapuló egyszemélyes színjátékukat, továbbá partner segítségével pódiumi térbe helyezni azt (az oratórikus rendezés kívánalmai szerint).

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a szerkesztés dramaturgiai és rendezői szabályait, s legyen képes azokat alkalmazni saját szerkesztői, rendezési gyakorlatában,
- a szertartás funkcióját, szertartásokat, a szertartás játék összetevőit, s mindezek alkalmazási lehetőségeit, módjait,

- a szertartás-színház jeles hivatásos és amatőr produkcióit.

A VERS- ÉS PRÓZAMONDÁS TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Vers- és prózamondás

- szerkesztetlen összeállítás 5-7 perc

vagy

- szerkesztett összeállítás 10 perc

2. A vizsga tartalma

A tanulónak az alábbi összeállítások egyikét alkalmazva kell elkészítenie és bemutatnia egyéni produkcióját.

Szerkesztetlen összeállítás

A tanuló szabadon választott öt művel (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen) készül, a művek összeállításakor nem kell egységes szerkesztői elvet követnie.

A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott produkció(ka)t kell előadnia.

Szerkesztett összeállítás

A tanulónak szabadon választott szerkesztési elvnek megfelelő önálló műsort kell összeállítania. Az összeállítás alapulhat a magyar és a világirodalom alkotásain, dokumentum- és más híryananyagokon egyaránt, tartalmazhat zenét és mozgáskoreográfiát. Az anyagválogatást és a szerkesztést a tanulónak önállóan kell végeznie.

Zene-, illetve hangeffektusok, egyéb technikai eszközök alkalmazása esetén a vizsgán igénybe vehető segítő, akinek személyéről a tanulónak kell gondoskodnia.

3. A vizsga értékelése

A vers- és prózamondás gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

- előadásmód,
- beszédtechnika,
- anyagválogatás, szerkesztés (szerkesztett összeállítás esetén).

A KREATÍV ZENEI GYAKORLAT TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy célja

- elfogulatlan, felszabadult, ugyanakkor kritikus zenei légkör teremtése, az ösztönös zenei tehetség kibontakoztatása, a zenei készség és széles tájékozottság megteremtése;

- az érzés- és gondolatvilág szavakkal nem megfogalmazható rétegeinek kifejezésre juttatása;
- a zene - mint szavak fölötti hangzó nyelv - sajátos összetevőinek megismertetése;
- a zenei nevelés egyik fő területeként olyan készenléti állapot megteremtése (elsősorban folyamatos ismétlődő gyakorlatok útján), amely hozzásegít a próbához szükséges elmélyült, koncentrált állapot eléréséhez;
- a zenei nevelés másik fő területeként a tulajdonképpeni zenei képzés, amely az évek során a tanulókat képessé teheti maradandó zenei értékek befogadására, reprodukálására, illetve a zenei megnyilvánulási formák újrafogalmazásával kreatív zenei tevékenységek folytatására.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a tiszta, kifejező, karakteres éneklésre,
- könnyű, három- és négyszólamú művek eléneklésére (kotta segítségével),
- egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére,
- meghatározott stílusban dallam improvizálására.

Ismerje

- a magyar népszokások dallamanyagát,
- a főbb zenei stílusokat.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- a különböző népzenei dialektusok szerinti előadásmódra,
- nehezebb, polifon vokális művek eléneklésére (kotta segítségével),
- bonyolultabb ritmuskíséret rögtönzésére,
- egy szituáció hangeffektusainak megtervezésére,
- hangok, hangszerek felhasználására egy hangulat, kép megteremtése érdekében,
- egy történet valódi vagy stilizált hangokkal történő kísérésére (hangaláfestés konvenció).

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a különböző népzenei dialektusokat, díszítésmódjukat, jellegzetességeiket,
- a 20. század főbb zenei irányzatait,
- az egyszerűbb, házilag is elkészíthető hangszereket.

A KREATÍV ZENEI GYAKORLAT TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Kreatív zenei gyakorlat

- csoportos gyakorlatsor vagy zenés színpadi etűd 10-17 perc
- szólóéneklés vagy dallam-improvizáció 3-7 perc

2. A vizsga tartalma

A kreatív zenei gyakorlat vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor vagy zenés színpadi etűd

A csoportos gyakorlatsort a szaktanár állítja össze. Az összeállítás adja lehetőséget a zenéhez kötődő színpadi képességek minél színesebb bemutatására:

- a ritmus-, metrum-gyakorlatok során a láb, a kéz és a metrikus ének/beszéd egymástól való függetlenítése,
- az akusztikus drámagyakorlatokban ritmus- és/vagy dallamhangszerek segítségével egy akciósor lekövetése, ellenpontosítása,
- egy többszólamú kórusmű szituációba illesztése.

A zenés színpadi etűd tartalmazhat prózai, illetve mozgásszínházi elemeket, az összeállítás azonban hangsúlyosan zenei fogantatású legyen.

Szólóéneklés vagy dallam-improvizáció

Szólóéneklés: a tanuló tíz szabadon választott dal előadásával készül. A dalanyag kiválasztásánál ügyelni kell a műfaji sokrétűsége (elbeszélő, illetve lírai műfajú, nép-, illetve műdalok). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott dal(oka)t kell bemutatnia. Az előadásához igénybe vehető élő hangszeres kíséret, amelyről a tanulónak kell gondoskodnia.

Dallam-improvizáció: dallam rögtönzése rövid verses és prózai műre (részletre). A tanulónak a szaktanár által összeállított - rövid, verses, illetve prózai részletekből álló - tételsorokból kell egyet-egyet választania.

3. A vizsga értékelése

A kreatív zenei gyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai

- gyakorlatsor esetén: az elemek ismerete, pontos végrehajtása;
- etűd esetén: a kompozíció íve, megformálása, az együttműködés minősége;
- hangszerhasználat esetén: pontosság, kreativitás, kooperáció;
- éneklés esetén: tiszta intonáció, stílushű előadásmód, szövegérthetőség, prozódiai pontosság (dallamimprovizáció).

A BESZÉDTECHNIKA TANTÁRGY CÉLJA, FELADATA, SZAKMAI KÖVETELMÉNYEI

A tantárgy tanításának a célja, hogy megismertesse a tanulókkal a beszéd elméleti alapjait, a magyar nyelv hangzásának követelményeit. A technikai és kommunikációs gyakorlatok segítségével alakítson ki tiszta, érthető és élvezhető beszédállapotot. Beszédhallásuk és -elemző képességük fejlesztésével tegye alkalmassá a tanulókat szóbeli kifejezőképességük fejlesztésére és az elért beszédállapot megőrzésére. Produkciós helyzetben a tanulók a beszédet célszerűen és magas színvonalon használják.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására,
- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájában egyaránt,
- versek, prózai anyagok, szöveges színpadi feladatok igényes, színvonalas megoldására.

Ismerje

- a lazító és a koncentrációs gyakorlatokat,
- a szöveg nélküli és a szöveges légző-, hang- és artikulációs gyakorlatokat,
- a fejlesztő és a szinten tartó beszédgyakorlatokat,
- a hangsúlyszabályokat,
- a hanglejtés változatait.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló legyen képes (az előbbieken kívül)

- a helyes színpadi beszédre bármilyen szerephelyzetben,
- szöveges feladatainak elmondására jó technikával, sokszínű kifejezőeszközökkel,
- mondanivalójának célszerű és élvezhető elmondására.

Ismerje (az előbbieken kívül)

- a korrekciós beszédgyakorlatokat,
- a hangerő, a hangszín, a hangmagasság és a beszédtempó váltásait,
- a gyakori beszédhibákat és a beszéd ritmusának zavarait,
- a főbb dialektusokat,
- a kifejezés nem szóbeli eszközeit,
- a mondanivaló tagolásának lehetőségeit és eszközeit (szünet, váltás, hangsúly, hangszín).

A BESZÉDTECHNIKA TANTÁRGY VIZSGAKÖVETELMÉNYEI

A MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszédtechnika

- csoportos gyakorlatsor 10-20 perc
- kommunikációs gyakorlatok 5-10 perc

2. A vizsga tartalma

A beszédtechnika gyakorlati vizsga két részből tevődik össze.

Csoportos gyakorlatsor

Légző-, hang-, ritmus- és tempó-, valamint artikulációs gyakorlatok köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

Kommunikációs gyakorlatok egyéni, illetve párosformában

A tanulónak legalább egy egyéni és egy páros feladatot kell elvégeznie. A gyakorlatokat a szaktanár állítja össze az alábbi gyakorlatok köréből.

- szinkronizálási gyakorlatok ismert szövegekkel, a kifejezés valamennyi eszközének alkalmazásával;
- helyzetgyakorlatok a testi és a lelki közérzet megszólaltatására, a technikai szövegek felhasználásával;
- blattolás a kifejezés megismert és begyakorolt eszközeinek hatékony alkalmazásával.

A szaktanár legalább tíz egyéni, valamint legalább tíz páros kommunikációs feladatból álló tételsort állít össze, amelyből a tanuló a feladatokat húzhatja.

A páros feladatoknál a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a páros feladatokat tartalmazó tételek közül.

3. A vizsga értékelése

A beszédtechnika gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Csoportos gyakorlatsor:

- a gyakorlatok ismerete,
- a gyakorlatok végrehajtásának pontossága,
- koncentráció,
- együttműködés.

Kommunikációs gyakorlatok:

- verbális és nem verbális közlemények hitelessége,
- kapcsolatteremtés, együttműködés.

17. LEP, Határtalanul, NEP

Az Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola nem vesz részt a LEP, a Határtalanul és a NEP programban.

18. A Pedagógiai Programmal kapcsolatos záró rendelkezések

18.1. A Pedagógiai Program érvényességi ideje

A Pedagógiai Program 2024. szeptember 1-én lép életbe, ezzel együtt az előző Pedagógiai Program érvényét veszti.

A Pedagógiai Program módosítását (a bevezetést követő egy év után) kezdeményezheti:

- az intézmény vezetője,
- a nevelőtestület bármely tagja.
- a szakmai munkaközösségek,
- az iskola fenntartója.

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el, az igazgató hagyja jóvá és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. Módosítás esetén a Pedagógiai Program terjedelme miatt csak a módosítások kerülnek kinyomtatásra. A kinyomtatott módosításokat minden esetben csatoljuk a Pedagógiai Programhoz.

19. A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program minden eleme a testület közös munkája. A tantestület – elolvasás után – kialakította közös véleményét az első tervezetről, majd továbbították azt az iskola vezetőségének. A vezetőség a vélemények figyelembe vételével elkészítette a végleges változatot, amelyet a testület tagjai aláírásukkal fogadtak, vagy utasítottak el.

A Pedagógiai Program egy - egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményekben tekinthető meg:

- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény vezetőjénél,
- az iskola igazgató helyettesénél,
- titkárságon
- könyvtárban.

ZÁRADÉK

Az intézmény pedagógiai programját a nevelőtestület 2024. május 31-én értekezletén elfogadta. Az ülésről jegyzőkönyv készült, amely az intézmény irattárában megtalálható. A pedagógiai program a vonatkozó jogszabályoknak mindenben megfelel.

Fábíán Krisztina
nevelőtestület tagja

Boros Géza
igazgató

Az Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Szülői Szervezete képviselőjében nyilatkozom, hogy az Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját megismerte és azzal egyetért.

Ózd, 2024. május 31.

Besenyei Zsolt
Szülői Szervezet Elnöke

Az Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete és tanszaki közössége képviselőjében nyilatkozom, hogy az Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programját megismertem, véleményeztem és azzal egyetértek.

Ózd, 2024. május 31.

Ling Emese
tanszakvezető

A pedagógiai program a vonatkozó jogszabályoknak mindenben megfelel.

Markovicsné Demeter Edina
Kazincbarcikai Tankerületi Központ Igazgató

1.sz. melléklet: Az Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolában használatos záradékok:

- ☐ A.....évfolyamba lép. (pl.: a második évfolyamba lép, vagy a továbbképző 7. évfolyamba lép)
- ☐ Alapfokú zenei (tánc, képzőművészeti, iparművészeti, színművészeti) tanulmányait befejezte.
- ☐ A tanuló jogviszonya kimaradással megszűnt, a létszámból törölve.
- ☐ A tanuló jogviszonya igazolatlan mulasztás miatt megszűnt, a létszámból törölve.
- ☐ A tanuló jogviszonya térítési díj hátralék be nem fizetése miatt megszűnt, a létszámból törölve.
- ☐ A tanuló jogviszonya..... iskolába való átvétel miatt megszűnt, a létszámból törölve.
- ☐ A tanuló jogviszonya egészségügyi alkalmasság miatt megszűnt, a létszámból törölve.
- ☐ A tanuló jogviszonya családi okok miatt megszűnt, a létszámból törölve.
- ☐ A..... évfolyamra megállapított tantervi követelményeket a tanulmányi idő megrövidítésével teljesítette.
- ☐ A..... évfolyam követelményeit nem teljesítette, az évfolyamot megismételheti. (pl.: A harmadik évfolyam követelményeit nem teljesítette, az évfolyamot megismételheti.)
- ☐ Tanulmányait... okból megszakította, a tanulói jogviszonya..... -ig szünetel. (pl.: Tanulmányait családi okból megszakította, a tanulói jogviszonya 2024. augusztus 31-ig szünetel.)

Kazincbarcikai Tankerületi Központ

Legitimációs záradék

A(z) Ózdi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola (OM: 203345; 3600 Ózd, Gyár utca 2.)
Pedagógiai Programját az intézmény fenntartója jóváhagyja.

Kazincbarcika, 2024. augusztus 21.

a fenntartó képviselőjében
Markovicsné Demeter Edina
tankerületi igazgató

